

211-51

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No. 212.

Telephone నం 544.

Vol. 12

చెన్న పట్టణము 1926 వ సం॥ జనవరి నెల 6-వ తేది బుధవారము

No. 314

సంపుటము ౧౨

శ్రీ కృష్ణనామ సంవత్సరము, పుష్యమాస బహుళ సప్తమి ౭.

సంచిక ౩౧౩

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవాడిచే వేలవేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. పంచభాష ఏటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

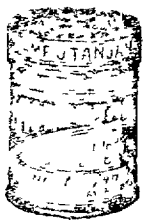
అమృతాంజనము నకలవిధ నొప్పులకు సంచీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
పార్శ్వపునొప్పులు బారదోలును, పోట్లబోగొట్టును.
బెనుకుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.
దగ్గును తగ్గించును దురదను తొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చెమట కట్టుటచేత తరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి చేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

చక్కనిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండవలెను.

అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 219 ప్రేరిరోడ్డు, ఫోర్ట్ బొంబాయి.

The safest, simplest, strongest and the most
advantageous Oil Engine with many improvements.

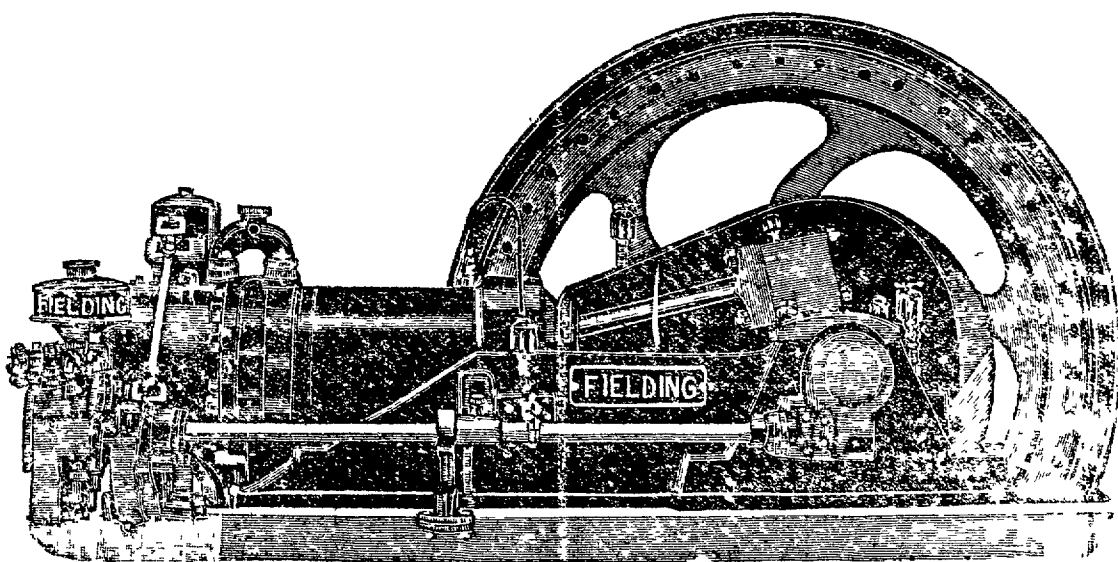
“ఫీల్డింగు”

వేటెంటు సేప్టిక్విక్ స్టార్లింగు శమిడిశల్ క్రాడు ఆయిలు యింజను

వేలరైజు స్ట్రెత్తో కాల్యచలన అవసరములేకుండగనే

586

రెండే నిమిషములలో స్టార్టుకాగలదు.

వీటిసామానులు చాలాబలముకలవిగా నుమంచి శుభము కలవిగాను వుండుటవల్ల చాలాకాలము
లోగిపోకుండా పనిచేయుటలోను లోడ్లు లాగుటలోను యీ యింజనులు చాలా ప్రయోజనము చేయును.

క్రాడు ఆయిలు ఖర్చు బహు తక్కువ. ఎటువంటిమట్టి క్రాడు ఆయిలుతో నయినను బహు
చక్కగా పనిచేయును. 52 బి. హెచ్. పి. ఐరకు అన్ని సైజులు యెప్పుడున్న స్టోకులో వుంచ
బడును. థరలు బహుసరసముగావుండును.

సోల్ ఏజెంట్లు:—డి.ఎల్. శాస్త్రి అండ్ సోన్, 12, తంబుశెట్టివీధి, మద్రాసు.

చ్రాించి ఆఫీసు, కొత్త అగ్రహారం, విజయనగరం.

వెల్లింగ్ టన్ సినిమా

హూవుంటురోడ్డు, మద్రాసు.

5-1-26 మంగళవారమునుండి 8-1-26 శుక్రవారమువరకు

యూనివర్సల్ స్పెషల్ డ్రామా

స్టాండ్ ర ర్యు

ఇది వల్మాక్లార్కుగారి సుప్రసిద్ధ నావలునందున్నది

శ్రీ పర్లాకిమిడి రాజాగారి

పోషక త్యము క్రింద నున్న

పర్లాకిమిడి శ్రీ పద్మనాభ

నాటకసభవారు

తిరువళ్ళికేణి ఎంప్రెసు

నాటకశాలయందు స్త్రీ సాహసము

లేక విలసిల్లును

7-1-26 శుక్రవారము రాత్రి 9 గంటలకు

హిందీలో ప్రదర్శింపబడు

చం. రాజగురుప్ర, మేనేజర్.

విద్యార్థులు కవనెను

832

మోటారుకారులను సహజముగా, సులభముగా నడపగల

మోటారుజనులను ప్రార్థిగా నేర్పుకొనుటకు మునుకావలెను

ప్రాప్తికొనుటకు మునుకావలెను

Principal

SRI RAO MOTOR SCHOOL

(Recognised by the Government)

The Best Equipped and Most Modern

Vehicle in the City

Tel. 3444

1926 ఆంధ్ర ప్రదేశ్ నవంబరు 26న బుధవారము 1926

ఆంధ్రమైన రంగుల క్యాలెండరు

శ్రీకృష్ణమూర్తి, మోహిని, రంగులకటములతో రెండురకములుగా తయారుచేయబడినవి.

అలాగే కొక కాగితము తీసివేయు క్యాలెండరు సహా తయారుచేయబడినది. ధర 1-కి 0.4-0

క్యాలెండరు 1-కి 0-2-0; 12-కి రూ 1-4-0; 100-కి రూ 9-12-0.

పోస్టేజీ ప్రత్యేకము.

మదరాసు — ఆంధ్రప్రదేశ్ నవంబరు 26న బుధవారము — బొంబాయి

వనోపధి శబ్దార్థనిఘంటువు.

మూలకలయొక్క సంస్కృతనామములకు వాడుకలో నున్న తెలుగు పేరులు వ్రాయబడినవి. 85000 శబ్దములకు అర్థములు కలవు ఇది ఉన్నచో వైద్యకళపై సింధు, సర్వకళపై బోధిని మున్నగు గ్రంథములు అక్కరలేదు. క్యాలెండరు వెల 3-4-0 లు.

ఇందు సమస్త నిజములు శుద్ధిచేసి భిక్షువులు చేయు యానా ని ఆయుర్వేదవిధానములు గలవు. తు 1 కి రు. 500 కిమ్యముగల భిక్షు ములుమాడ గలవు. వెల రు. 1-8-0

2454 చెడ్డి సోదరులు, రాయవరము, గోదావరి.

శ్రీ వాసు హోటలు

తెలిగ్రాము యెస్సేనేడు మద్రాసు తెలిఫోను 3190

శ్రీ-వాస్ మద్రాసు ఆంధ్రులచే నడుపబడుచున్నది ! ఆంధ్రభోజనము !

ప్రసిద్ధిపడసిన హిందూ బ్రాహ్మణుల భోజన హోటలు ఫలహారములు గూడ ప్రత్యేకముగా తయారుచేయబడును.

నివాసవసతి !! విద్యుద్దీపములు పంకాలు గలవు. భోజనవసతి !!

నగరమధ్యమున నున్నది !! ఆరోగ్యమైన భోజనము !!

ఇతరచోట్లనుండి వచ్చువానికి యోగ్యముగా ఆదర్శక నియమములతో నడుపబడు హోటలు. హోటలుమార్గమును చూపువారు ప్రతి రైలుదగ్గరకు వచ్చుచుందురు.

అద్భుతమైన యేర్పాటులు

ఇతర రాష్ట్రములనుండి వచ్చు పెద్ద మనుష్యులకు సమయానుకూలముగా ప్రత్యేక సౌకర్యములు చేయబడును.

రేట్లు విస్తారముగా తగ్గింపబడినవి.

(2497)

మానవులు వ్యాధిలేక మంచి ఆరోగ్యము పుష్టి కలిగియుండుటకు పూర్వకాలమందు రుములు

కాయసిద్ధి మూలకను సేవించెడివారు.

కాయ సిద్ధి మ క ర ధ్వ జ

ఈశ్వరునిచే తెలుపబడిన కాయశుద్ధిమూలకను అప్పటమైన మకరధ్వజ మొదలగునవిచేర్చి తయారుచేయబడినది.

నరముల బలహీనత, చెడురక్తము, జ్ఞాపకశక్తి క్షీణించుట, మోకము, గుండెలుకొట్టుకొనుట, విరేచనములు, రక్త

మీరు	శరీరములు, ఆకలి మందగించుట, వీచునొప్పి, ప్రారంభదశలో నన్ను కష్టము	20 దినములకు
ఈటానికును	కోగము, వెగకోగము, నపుంసకత్వము, దుష్ట స్త్రీ సంబంధమైన, వ్యాధులు	సరిపోవు
తప్పక	మొదలగునవి బాగుగా కుదురును.	40 మాత్రలు
సేవించవలెను.	నిరపాయకరమైన, సమృద్ధమైన, శాశ్వతముగా వ్యాధినికలుపుట	ధర రూ 10

టానిక్. మీరు శాశ్వతమైన ఆరోగ్యము నిచ్చును. ఒకసారి ఉపయోగించి, గుణమును కనుగొనుదు.

(P O Box 278) The Tamil Nadu Ayurvedic Pharmacy 228, Govindappa Naick Street, Madras

"హెస్ మాస్టర్స్ వాయిస్" గ్రామఫోనులు

ధర రూ 75 అంతకు హెచ్చుధరలలో గలవు. తెలుగు, అరవము, సంస్కృతము, కన్నడము, హిందూస్తాని మొదలగు భాషలలోను, ఇతరభాషలలోను

రికార్డులు ఎప్పుడును మావద్ద సిద్ధముగా నున్నవి.

ప్రాసిన క్యాటలాగు ఇనాముగా పంపబడును.

Homer & Co, 175, Broadway, Madras.

క్షయనవత్సరము : శుభకార్యములు

(నిన్నటి తరువాత)

క్షయనవత్సరమునందే అనగా మగధ కోంకణ గొడ సింధు దేశములందు బృహస్పతి మకరరాశి యందుండగా జేదప్రతిపత్తు యము, చూడార్య వివాహము చేయమాడవలె దైత్యజనునో సారమునందును, మహూర్తములయందును చెప్పబడియున్నది.

మగధే గొడచేత

సింధు దేశము కోంకణే

ప్రతిం చూడం వివాహం

వర్షయే న్యకే గుర్రా||

మగధే గొడచేత

సింధుదేశము కోంకణే

వివాహాదికులే త్యాజ్యే

నాన్యస్యైక మకరే గుర్రా||

—ఇతి మహూర్తమాలాయాం.

ఈ మహూర్తములందు ఇంకొకచోట వగధ కోంకణ గొడ సింధు దేశములలో బృహస్పతి మకరమునందున్న కాలము శుభ కార్యములందు నిషిద్ధమనియు, బృహస్పతిని వక్ర త్వము ప్రాప్తించిపట్టికిని స్వస్థానమునగాని స్వాస్థ్యస్థానము నగాని పొందినయెడల దోషము లేదనియు చెప్పబడియున్నది. మకరేనశుభః శుభే గురుః

మగధే కోంకణ గొడ సింధు

అపి వక్రగతి ర్బృహస్పతిః

స్వస్థానోచ్ఛేషః ఏ దోషభాగ్భావే||

—ఇతి మహూర్తమాలాయాం.

క్షయనవత్సరమునందే కాక వర్షదేశము నకు గూడ బృహస్పతి మకరరాశిగతుడైన కాలము వివాహములకు మృత్యు యోగకరమైనదనియు (అట్లు వివాహముచేసిన) దంపతుల కైదు సంవత్సరములలోపల మరణము సంభవించుననియు వసిష్ఠుడు చెప్పియున్నాడు.

వృశాభ్ర పంక్తిలే జీవే

మధ్యదేశే కరగ్రహః

మృత్యుయోగో మృత్యురః స్వాత్

దంపత్యోః పంచాంగతః

—ఇతి భోజ్యః

ఇంతవరకు ఏయే దేశములకు గరు మకరరాశిగతత్వద్వారము వర్తించునో తెలిపినాము. ఇప్పుడు ఈ దేశముల వివరము నిందుక తెలుపుచున్నాము.

మగధదేశమునగా దక్షిణ బీహారుదేశము. దీని రాజధాని గిరిప్రజము. దీని తరువాతి రాజధాని పాటలీపుత్రము. ఇదియే తరువాత కీకటదేశమని వాడబడినది.

సింధుదేశమునగా ప్రస్తుతపు మార్కడేశముననున్ననర్పార్. ఇది సింధునదియొద్దను నున్నది. దీనిప్రక్కను పార్వతి లూన వధుమతి ప్రవహించుచుండెననిభవభూతిమహాకవివర్ణించినాడు.

గొడదేశ మనగా ఉత్తరబంగాదేశము.

కోంకణమునగా సహ్యాద్రికిని పశ్చిమ సముద్రమున కును మధ్యనున్న దేశము. పడమటి కనుమలలో కొంతభాగమునకుసహ్యాద్రియని పేరు.

ఇక ఈ వ్యాసమునం దుదహరించిన నదుల విషయమై కొంచెము తెలుపుచున్నాము.

రేవానదియనగా నర్మదానది. శోణానదియనగా గోం దావనమున నుద్భవించి పాటలీపుత్రమునకు గంగానదిలో కలియు నది. గండకి నది గంగానదిలో కలియు ఉపనది.

మగధదేశమునగా హిమాలయ వింశ పర్వతముల మధ్య మన సరస్వతీనది యద్భుతమైన ప్రదేశము మొదలు పశ్చిమము న ప్రయాగవఱకును వ్యాపించియున్న దేశము ఈ దేశ వివర ముపై విధముగా మనుస్మృతియందు చెప్పబడియున్నది.

ఎంతవరకు విచారించినను బృహస్పతికి వక్రము అతిచార ము నీచత్వము తటస్థించినకాలము వ్యక్తిమీద ఉత్తరహిందూస్థా నములో చాలభాగమునకును దక్షిణహిందూస్థానమునందు కొంత భాగమునకును ప్రబలవోషమున్నట్లు స్పష్టమగుచున్నది. కాని కృష్ణా కావేరీపర్వతమైన దేశమునకు ప్రత్యేకించి నిషేధము లేనట్లు స్పష్టమగుచున్నది. అయితే కాలామృతమునందు స్వల్పదోషములకు దేశవ్యవస్థను చెప్పి సంవత్సరమున ద్రవిడదేశమునుగూడ ఉదహరించుచు స్వల్పదోషమునైనను నిధనప్రదములని చెప్ప బడియున్నది.

ద్రవిడదేశమునగా కృష్ణాకావేరీపర్వతము ప్రాక్యముద్ర ము నంటియుండు దేశము. దీని రాజధాని కాంచీనగరము.

పర్వతసాన మేమనగా సమస్తహిందూ బహువిధ కారణ ములచే ప్రబలవోషములున్నట్లు కాస్త్రము లుద్ఘోషించుటచే త్తయ సంవత్సరమంతయు శుభకార్యములందు నిషేధించవలసి నదిగా స్పష్టపడుచున్నది.

ఈ విషయమై ఇంకను వివరము తెలియగోరు వారు కొలవల లక్ష్మీ నృసింహ స్థానాలి, కతేరము, తెనాలి, తాలూకా అని వ్రాయవలెను.

గుంటూరు ఫోర్జరీ కరెన్సీ నోట్సుల కేసు

ముద్దాయిలజామీనును రద్దు చేయవలెనను విజ్ఞప్తి

సాక్షులను తిరుగదీయు చూడరను ఆరోపణ

మదరాసు, జన 5:—గుంటూరు స్టేషన్ నరేణు మేజిస్ట్రేటు కోర్టునందు విచారణ జరుగుచున్న రా య పూడి కరెన్సీ నోట్ల ఫోర్జరీ కేసునందు ముద్దాయిలర తాలూకాబోర్డు ప్రసిడెంటు న్యూమారి శివరామ కృష్ణ చౌదరిగారి యొక్కయు వారితమ్ముడగు పి.ఎగిరిరావు చౌదరిగారి యొక్కయు మరిఅయిదుగురు ముద్దాయిల యొక్కయు జామీనుపత్రముల రద్దుజేయవలసిన దని గోరుదు పల్లికు ప్రాసిక్యూటరు హైకోర్టునందు న్యాయ మూర్తి ఫిరీపుగారియెడట నీదినమున ఫిటిషను బెట్టిరి.

రాయపూడియందు దాదాపు ఒకలక్ష రూప్యముల విలువ గల కరెన్సీ నోట్లను సృష్టించిరని గతవేసంగి నెలవులయందు ముద్దాయిల పై నేర మా రోపిం ప బ డి ముద్దాయిలరెట్టు చేయ బడుట యు పాతకలకు జ్ఞాపక ముం డి యుండును. ఆ సమయమున, హైకోర్టునందు ఐకేషను న్యాయమూర్తియగు వెంకట సుబ్బారావుగారియెదుట ముద్దాయిలు జామీను దరఖాస్తుపెట్టగా, ఒక లక్ష రూపాయిల విలువగల స్వంతజామీనుమీదను, రు 2000 ల మరిరెండు జామీనులమీదను మొదటిముద్దాయి విడుదల కేయబడెను. మొదటి ఇద్దరు ముద్దాయిలకును ఐదు ఎకరముల భూస్థితి గలను.

పల్లికు ప్రాసిక్యూటరు జె. సి. ఆదము గారీదినమున జామీను పత్రముల రద్దు జేయవలెనను పిటిషను గావించుచు, మొదటిముద్దాయి చాల పలుకు జరిగెలవాడైన కారణముచే, అతనిపై సాక్షులను ప్రోసక్యూటుట పోలీసువారికి దుస్సాధ్యము గుచున్నదని నుడివిరి. ఇందుకు నిదర్శనముగ సాక్షులనుండి చాల వాక్యాలులు దాఖలు జేయబడెను. పెద్దెంబరు 7 వ తేదీ నుండియు కేసు విచారణ జరుగుచున్నది. సాక్షుల ను త ము వైపునకు త్రిపుకోనుటకుగాను, ముద్దాయిలు, విచారణ త్వరితముగ ముగియకుండ ఆలస్యమొనర్చుచున్నారు. మొత్తము 180 మంది సాక్షులు విచారింపబడవలసియున్నది. అందు ఇంతవరకు ఒక అప్రూవరు మరి కొద్దిమందియు మాత్రమే విచారింపబడిరి. విచారణ ఈ విధముగానే సాగునెడల, ముగియుటకింకను అశానుము రెండు వ త్వరములైనను పట్టును. మొదటి ముద్దాయి చాలపలుకుబడిగల ధనికుడగుటచే, సాక్షులను నిరోధించుచున్నట్లు గనుపించుచున్నది. సాక్షులలో కొందరు బహిరంగముగ ముద్దాయి గృహమందు నివసించుచున్నారు.

న్యాయమూర్తి ముద్దాయిలకు నోటీసు పంపుటకు త్వర వొనర్చి వచ్చే మంగళవారమునకు వాయిదా వేసిరి.

రాజ్యప్రతినిధి

గోపాటి- జనవరి 4:— రాజ్యప్రతినిధి ఈక్రిందివారితో మాటాడిరి- రావుబహదూరు శివప్రసాదబాబూ, ఖానుబహదూరు మహమ్మదు భక్త ముజుందూరు, ఖానుబహదూరు దివాను సాహేబు అబ్దుల్ హమీదు ఛౌదరి, మోన్విరసిదు ఆలీబుల్లూరు, రాయబహదూరు వన్ మోహన్ లహరి, గౌ. హన్విరలామ్ ముస్తాఫా ఛౌదరి, మోల్వీ వనోహరాలీ మ్యా ఛేజారాలి, గార్లతో ముచ్చటించిరి. (ఆంధ్ర)

వృత్తాంతలేఖలు

బందరు

(స్వకీయవిలేఖరి)

ఇన్స్పెక్టర్ గోదావరి పల్లికు ప్రాసిక్యూటరు జనవరి 2:—కృష్ణాజిల్లా న్యాయశాఖ విభజనము యీ నెల 18 వ తేదీనుండి అమలులోనికి వచ్చుననియు, పశ్చిమ గోదావరిజిల్లాకు ఏలూరులోని న్యాయవాదులు మ. రా. శ్రీ. మోచర్ల వియ్యన్న పంతులుగారిని పల్లికు ప్రాసిక్యూటరుగా ప్రభుత్వ త్వమువారు నియమించినట్లును తెలియుచున్నది.

ఆంధ్రబ్యాంకు

ఈ సంవత్సరపు మాతన యెన్నికలలో క్రియుతులు జే కోధారక కాశీనాథుని నాకేశ్వరావు పంతులు పురాణం కృష్ణమూర్తి కాశీపట్టపు నరసింహమూర్తిగార్లు ఆంధ్రబ్యాంకు డైరెక్టర్లుగా యెన్నుకొనబడిరి.

గవర్నరుగారి రాక

మా పురమున దీనబంధు వేమూరి రాంజీరావుగారి నిమ్మ జాతుల పాతశాల వాన్సి కోత్వనందగృహమున మదరాసుగవర్నరు గారత్యక్తుత విహించురు. శ్రీ గవర్నరుగారు జనవరి మాసాంత ములోపుగ విచ్చేయుదురట.

మ్యూనిసిపల్ వ్యవహారములు

మా పురపాలక సంఘవ్యవహారములకూడ రాను రాను న్యాయశాఖనకుల కెక్కుచున్నవి ఎట్టొట్ట మెంటు పెళ్ళులులో మ్యూనిసిపల్ కలెక్టరిగారి జేతమును చేర్చకపోయింపటికి, కాన్సిలువారు పెక్కటరీని నియమించినందున మల్లెల శివరామకృష్ణయ్యగారు కోర్టులో వావా లేనున్నారనియుఈవిషయమైమ్యూనిసిపల్ కలెక్టరునుగారికి నోటీసు ఇచ్చిరనియు డిశంబరు 2 వ తేదీ మొదలు 5 వ తేదీవరకు, ప్రమాణముతీసికొనని కోల్లెవర వెంకట రమణయ్యనాయుడుగారిని చెర్చుకు డెలిగేటుగ నియమింపబడుట ఆశాస్త్రీ) నును కనుక సింగరాజు సుబ్బారావుగారు ధవరు రమణయ్యనాయుడుగారిని హయాములో ఖర్చుపెట్టబడిన మొత్తములను రమణయ్యనాయుడుగారిండ్ల నుండి రిఫండుసాందుటకు కోర్టులో వావాను లేనున్నారనియు వినుచున్నారము.

తాలూకా బోర్డు

నేటికిబందరు తాలూకాబోర్డు వ్యవహారములు కోర్టులో పరిష్కరింపబడినవి. దావాలు కొట్టివేయబడినవి. దావాలకు కొట్టివేయుచు, త్రిపుట డిప్టిట్టునుగ్గిగాను పూర్వపు నామకేషకలమీదనే యెన్నికను జరపవలెనని తీర్పుచ్చిరి. ఇదిచాల అన్యాయమనుటకు సందియములేదు. మార్చి 1925 లో లేబడిన వ్యాజ్యము డిశంబరు 23 వ తేదీని ముగింపబడినది. పాలినామినేషనులు జరిగి సుమారు ఎనిమిదిమాసములైనది. అట్టిసమయములో పాతనామినేషనుల తీసికొని పూర్వపు వారికిమాత్రమే సావాకామిచ్చుట అన్యాయమనక తప్పదు. బోర్డువారైనను యీవిషయమునుగమనించి క్రొత్తనామినేషనులమీద ఎన్నికలను జరిపింతురని నమ్ముచున్నాను.

ఘంటసాల (దివితాలూకా)

(ఒకవిలేఖరి)

బ్రాంచిపాస్టు ఆఫీసు

మా గ్రామములో చాలాకాలమునుండి పరిశ్రమమున్న నోక బ్రాంచిపాస్టు ఆఫీసు గలదు. దీనిలో నేనింపుబ్యాంకు కాఖును స్థాపించుటవరకుని మా యూనియను బోర్డువారును, గ్రామస్థులును, పోస్టులిఫ్టాంగ్లమెంటు వారినికోరిరి. ఇందుపై పోస్టు ఆఫీసుకారులు రెబలనుపరికిరించి నేనింపుబ్యాంకు కాఖును స్థాపించుటయంద కనికరం ఆవాదకరముగ తదనుకారమున నడచి బోస్టాఫీసునే ఎత్తివేయుటకు ఆలోచించుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. మాతాలూకాలో ఉత్తర ప్రత్యుత్తరములను జుపు సులభ పోస్టు సౌకర్యములులేక యిబ్బందిపడుచున్న గ్రామము లెప్పుడొకలపు. ఇటువంటి సందర్భములలో చాల కాలమునుండి పనిజేయుచున్న నీ పోస్టాఫీసును ఎత్తివేయుచుట కేరము అనుచితము అన్యాయము అక్రమము. పోస్టు అధికారుల శిక్షయములను గమనించి ఈ పోస్టాఫీసును ఎత్తివేయుకుంటుకును వీలగుచో నేనింపుబ్యాంకు కాఖును కూడ నేర్పాటుజేయుటవరకునియును పోస్టు డిపార్టుమెంటు వారిని కోరుచున్నాము.

శ్రీ రామమోహన గ్రంథాలయము

మా గ్రామమున సుమారు పదిసంవత్సరములక్రింద స్థాపించబడిన శ్రీ గ్రంథాలయములో నిపుడు సుమారు 1200 వివిధగ్రంథములు గలవు. సుప్రసిద్ధదేశభక్తులును, భాషాపోషకులును మ. రా. రా. శోధారక కాశీనాథుని నాకేశ్వరావు పంతులుగారు మా గ్రంథాలయముకు తమ "భారతి" పత్రిక నుచితముగ నొసగి మాయవ్యముకు తోడ్పడుచున్నందులకు శ్రీపంతులుగారికి మేమెంతయు కృతజ్ఞులము. మా గ్రామస్థులెల్లరు విరివిగ చంపాల నొసగి గ్రంథాలయాభివృద్ధికి తోడ్పడవరగాక యని కోరుచున్నాము.

త్వంపడుడు. తెరుణము విమలవసుదా!

కిరననాయుడు కమిషనుకు అమ్ముటకు ఏజంట్లు, సబ్ ఏజంట్లు కావలయును సరుకు రెడిగానున్నది

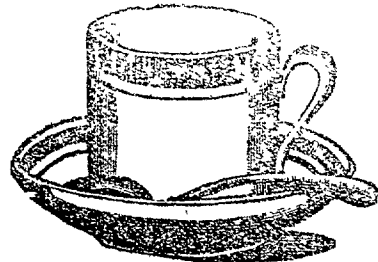
అమెరికా డి 160"ల తెల్లకిరననాయులు లూని, కేటింగు ఆయలు, ఇంజనుఆయలు, పెట్రోలియం వగైరాలు గంజా, విశాఖపట్టణం, గోదావరి ఈస్టు, వైపు, క్రిష్ణ గుంటూరు, నెల్లూరు, కడప కర్నూలు, బళ్లారి, అనంతపురం, వెల్లూరు, చిత్తూరు జిల్లాలకున్న, నైజాం డొమినియనుల కున్న ఏజంట్లు, సబ్ ఏజంట్లు కమిషనుకు అమ్ముటకు కాపలసియున్నది. కోరువాడు మాదు బాషులైన (నేట్ ఆసూరాం నదాసుక్ భట్టడుగారు రాజమృడివారితోగాని పేరూరి విశ్వరాధంగాు మదరాసు వారితోగాని) పరుతులు కరస్పాండెన్సు వలనగాని లేక స్వయముగాగాని ఏర్పాటు చేసుకొనవలయును. 2508

RAMASAWMY PEREIRA Co., 13 Second Line Beach, Madras. Agents of Michalid Co., U S A.

ఇదివరకు మాప్రదర్శనశాలకు రానివారు దయచేసివచ్చి ఒకదఫా మావద్ద బేరముచేసి

849-2

మానమకము, పనితనము, న్యాయము, మికు విశదమగును

ప్రస్తుత సవనగరితకు తగినట్టి లోలాకులు, పువ్వురాగముల తోడులు, బేసరులు, క్లావరులు ముక్కుపుసుకులు అంటుపోగులు, వెండి తిరుగుచెంబులు, టీ పెట్టు, టెన్నిసుకప్పులు, అనేక విధగులకు ఉంగరములు, బహుమాన పతకములు మొదలగునవి మావద్ద సిద్ధముగా నున్నవి. లేనివి ఆర్డరిచ్చిన ఆతిథ్యంలో తయారుచేసి యిచ్చెదము. ముఖ్య గమనింపు:—నీవు వెండికి, సవరం బంగారుకు, మేలురకంపువ్వురాగములకు గారంటి యిచ్చెదము. తృప్తికరముగాలేనిచో వైకమువాప నిచ్చెదము. 1821 ఉమ్మిడి రామయ్యశెట్టి, గురుస్వామిశెట్టి, నగల వర్తకులు, 25 చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

Advertisement for Ramasawmy Perera Co. featuring the text 'కామరామయ్య తమ్ము' and '1800 సంవత్సరములు' along with a list of products and services offered.

ఆర్, మెక్సికల్ హాల్, రామచంద్రపురం (గోదావరి)

తృతీయ వేమన జయంత్యుత్సవము

మల్లాయపాలెం (గుంటూరు తాలూకా)

ఈ జయంత్యుత్సవము ప్రతికూల బ్రమరించినటుల ప్రతి పాదు గ్రామములో జరుగకారణంతరములచే గత రెండుసంవత్సరములనుండియు జరుగుచున్న మల్లాయపాలెమండే జరుగబడెను. ఈయంత్యుత్సవము నెల్లూరు నివాసులును హైకోర్టువరకు ను నగు శ్రీయుత వీనుగు రాఘవరెడ్డిగారి యాజమాన్యమున నిర్వహింపబడెను. 27-12-25 న తేది ఉదయము 7 గంటలకు శ్రీ శ్రీ శ్రీ గంగిండుని ఛాయాపటమును మేళతాళముతో భజన లతో వహి వైభవము గా గ్రామమంతయు నూరేగించి సభా స్థానికి గొనిరాబడినది. వహిసభ మధ్యాహ్నము 1 గంటకు ప్రారంభమయెను. వివిధప్రాంతములనుండియు ఘోషారు 1500 మైగా ప్రజలు వచ్చి యుండిరి. పండితులు కవులు యోగులు యతులు భక్తులు మొదలగు ప్రముఖులనెవరు సభ కలకరించి యుండిరి. సభ్యులు జయజయధ్వనములు మిన్ను చుట్టుచుండి నద్యక్షులగు రెడ్డిగారి రగిసాన పలకరించిరి. సభా కార్యక్రమము రైపువార్లలో నారంభమయెను. తొలు తొల్ల నద్యక్షులు తమ సహజగంభీరహక్కులచే శ్రీవేమన యోగిండు జీవితరహస్యములను గూర్చియు వారుపదేశించిన ధర్మముల గూర్చియు ముచ్చటించుచు శ్రీవేమనగారి యుపదేశ తానీరముగా రెడ్డి మహాశయులెల్లరును సర్వస్వపాదకంబగు విద్యనాల్గింపవలయుననియు ఆధునిక కాలమున నన్నిసంఘముల తోబాటు మనమును మనరెడ్డి సంఘాభివృద్ధికి ప్రయత్నించుట ముఖ్యసత్యకవనియు రెడ్డిసంఘమునకు యథాశక్తి విరాళము లు నొసంగి వీరవిద్యాగల విద్యాభివృద్ధికి ప్రయత్నించుట ప్రతిరెడ్డికిని పరమధర్మమనియు సుద్ధీకరించిరి.

పిమ్మట వేమనయోగిని గూర్చియు వారిపద్యములయందలి విశేషములగూర్చియు విద్యావత్ భవిషిపాటి అయ్యప్పశాస్త్రి (గుడివాడ) గారును తుమ్మల సీతారామమూర్తి చౌదరి (కావూరు) గారును కొమ్మగూరు లక్ష్మీకాంతము (రెడ్డిపాలెం) గారును మజ్జి బలరామరెడ్డి (రేపల్లె డిస్ట్రిక్టు కోర్టుమన్సిలు) గారును పాదర్తి కొలమ్యసప్త (రాంపాడు) గారును బొబ్బా బాపిరెడ్డిగారిగారు) గారును వ్యవసాయధుమ గానుపన్వళించి పిమ్మట మిత్రాభివృద్ధి సంఘమువారి ప్రకటన ననుసరించి వివిధ ప్రాంతములనుండి కవి పుంగవులు ౧౬ శ్రీ వేమన తారామూర్తి నాటి సభకు విచ్చేసిన విద్యావత్ భవిషిపాటి అయ్యప్పశాస్త్రి (గుడివాడ బోర్డు హైస్కూల్ తెలుగుపండిట్) గాను ఖాళిం అశోకగారును (గారపాడు) తుమ్మల సీతారామమూర్తి చౌదరిగారు (కావూరు శేషవీరస్వామి తెలుగు పండిట్) తామ్రవాసిన తారావతి పర్యరక్షితులను సభా ముఖమున జెవి సభ్యుల నానందపరచుటజేసిరి. పిమ్మట సభ తుది యంత్యోపన్యాసము "వేమనయోగి జయజయ" యను జయజయధ్వనములతోను సభ ముగింపబడెను. నాటిరాత్రి బ్రహ్మశ్రీ అంబడిపూడి రామనాథముగారిచే పాండవ దూర్వాసము హరికథగా జెప్పబడెను. ఈ యంత్యుత్సవమునకు వచ్చిన ౧౫౦౦ మంది ప్రజలకు తృప్తిగా మామడినములు వృష్టాన్న దాన మొసంగబడెను. తదితర రెండురోజులు గానశిఖావణుల గానముచేతను వేదాంతుల వేదాంతోపన్యాసములచేతను హరి దాసల హరికథా కాలక్షేపములచేతను జయంతి జయప్రథముగ మూడదిసంవత్సరములు జరుగబడెను. మూడవదిసంవత్సరములకు ప్రత్యేకముగా నన్నదానము చేయబడెను. ఈ యంత్యుత్సవమునకు సర్వనిధులు పాటుబడిన శ్రీయుత బసవం వెంకటరెడ్డిగారు రెడ్డి వహిజనులు ప్రసంగినియులు.

బొబ్బా బాపిరెడ్డివర్య
గారపాడు (గుంటూరు జిల్లా)

పెదకల్లెనల్లి
"సుమారు మూడు నెలల క్రిందట మాయూర హనుమ త్తుప్రక భాండాగారము అనుపేర నోక భాండాగారమును స్థాపించినారము. దానికి గావలసిన పుస్తకములను ఉచిత గృహమును నిచ్చి మాకన్ని విధముల దోడ్పడి మమ్ముల ప్రాతానాపలముచున్న సునంద కుమారస్వామిశాస్త్రిగారి రెంతయు వందనీయులు. వారికి చిరాయురారోగ్య సౌఖ్యముల గలుగజేయుటకు భగవంతుని మిక్కిలి ప్రార్థించుచున్నాము. భానుభిమానులెల్లరు మాకు దోడ్పడ ప్రార్థితులు.
పి. వి. ఆర్. సుబ్రహ్మణ్యం
కార్యదర్శి.

ఆంధ్ర దేశము: ఖద్దరునివేదిక

అఖిలభారత చక్రాసంఘ కార్యదర్శి సభ్యులకి ఆంధ్ర దేశములో ౧-౧౦-౨౪ మొదలు ౧-౧౦-౨౫ వరకు జరిగిన ఖద్దరుపనినిగురించి నివేదిక పంపియుంటిమి. అందులోని ముఖ్యంశములు ప్రమరణాత్మకము పంపుచున్నాను.

౧. పశ్చిమగోదావరిజిల్లా:—ఈ జిల్లాలో ౧౪ సంఘాలు ఖాదీ, ఉత్పత్తి, విక్రయములందు పాల్గొనుచున్నవి. సుమారు ౨౬ శేలపాపాయలు పెట్టు బడి పెట్టి 3౪౬౫౦ రూ. ప్యముల కొమ్మకు గల ఖాదీని తయారుచేసి మరియింతసరకును యితరజిల్లాలనుండికొని మొత్తము ౬౪౫౭౦ రూ.పాయల విలువ గల సరకును విక్రయించిరి. జిల్లాచిన్నది. తాలూకాలు ఐదు. ఎగువలి లేదు. అంతయు చిల్లర విక్రయము.

౨. గోదావరిజిల్లా:—ఈ జిల్లాలో ౯ సంఘాలు పని చేయుచున్నవి. మొత్తము పెట్టుబడి రు. ౧౫౭౦౦. వారు తయారుచేసినగడ్డ ౨౦౧౦౬ రూ.పాయలు కొమ్మకు కలది. రు. 3౪౪౫౩ లు కొమ్మకుగలగడ్డను యితరజిల్లాలనుండి కొని ఖాదీను ౫౦౦౦౦ విలువ గల ఖద్దరును విక్రయించిరి.

విశాఖపట్టణంజిల్లా:—ఇచ్చట 3 సంఘాలు ముఖ్యముగ పనిచేయుచున్నవి. స్థానిక పెట్టుబడి రు. ౧౦౦౦౦ లు మాత్రమే. ఉత్పత్తిచేసినఖద్దరు రు. ౬౦౦౦౦ లు పెట్టుబడి. ఖాదీను ౨౦౦౦౦ వరకు ఖాదీ విక్రయించిరి.

చెన్నైపురి:—ఇచ్చట ఉత్పత్తిలేదు. ౧౦౧౦౦ లు ద్రవ్యమును స్థానికముగా పెట్టుబడి పెట్టిరి. ఇతరజిల్లాలనుండి కొనుగోలుచేసి ౧౦౧౦౧ కొమ్మకుగల విక్రయములు జరిపిరి.

నాగలాపురంజిల్లా:—ఈ జిల్లాలో ౨ సంఘాలు ౬౨౦౨౦ లు కొమ్మకుగల సరకు ఉత్పత్తి చేసి కొంతసరకుకొని మొత్తముమీద ౭౫౯౬ ఖరీదుగల ఖద్దరును విక్రయించిరి.

చిత్తూరు:—నాల్గు సంఘాలు పనిచేయుచున్నవి. అచ్చట పెట్టుబడి ౬౦౦. తయారుచేసిన సరకు ౮౦౦. ఇతరజిల్లాలనుండి కొని రు. ౨౧౩౪౦ లు కొమ్మకుగల ఖాదీని విక్రయించిరి.

పశ్చిమకృష్ణాజిల్లా:—స్థానిక పెట్టుబడి రు. ౧౦౦౦౦ లు. పనిచేయు సంఘాలు రెండు. ఉత్పత్తిచేసిన సరకు రు. ౨౭౭౫౦ లు. మొత్తము విక్రయము రు. ౨౦౬౧౭ లు.

తూర్పు కృష్ణాజిల్లా:—ఈ జిల్లాలో ౫ సంఘాలు ౨౮౫౫౦ లు పెట్టుబడితో ౯ సంఘాలు ఖద్దరుపనిలో పాల్గొనుచున్నవి. 3౮౬౦౦ విలువగల సరకును ఉత్పత్తి చేసి రు. ౬౩౯౦౦ లు ఖరీదుగల ఖద్దరును విక్రయించిరి. ఈ జిల్లాలోను పశ్చిమగోదావరి జిల్లావలె కొలదితాలూకాలతో చిన్నదైయున్నది.

నెల్లూరు జిల్లా:—అరు సంఘాలు రు. ౭౩౦౦౦ లు పెట్టుబడితో రు. 3౭౪౨౬ లు వెలగల ఖద్దరును తయారు చేయించి యితరజిల్లాలనుండి కొని మొత్తముమీద రు. ౪౫౩౬౧ లు చేయు ఖద్దరును విక్రయించిరి.

గుంటూరు జిల్లా:—తొమ్మిది సంఘాలు రు. 3౮౪౩౦౦ లు పెట్టుబడిపెట్టి రు. ౧3౧౦౯౪ లు వెలగల ఖాదీ తయారుచేసిరి. రు. ౬౬ శేలపెట్టుబడి ఖరీదుగల గడ్డను కొనిరి. రు. ౧౭౬౩౭౬ లు కొమ్మకుగల సరకును విడుదల చేసిరి.

ఈపై చెప్పిన వివరములన్ని సప్తమరుచున్న వేమనగా, ఆంధ్రులు తమ ద్రవ్యమును ౧౦౬౯౩౦ లు పెట్టుబడిపెట్టిరి. రు. ౨౭౭౭౯౧ లు వెల గల వస్తువులను తయారు చేసిరి. రు. ౫౦౦౬౩౩ ఖరీదు గల గడ్డను విక్రయించిరి. సభ్యులనుంచి ఆంధ్రదేశములో పెట్టుబడి పెట్టిన ఋణము మొత్తము ౧౬౦౦౦౦. ఖాదీ ఉత్పత్తి విక్రయ విస్తారములో గుంటూరుజిల్లాలోను స్థానికవిక్రయములో పశ్చిమగోదావరిజిల్లాలోను గణింపవలయున్నది.

ఆంధ్రఖద్దరు } గొల్లపూడి సీతారామశాస్త్రి,
బ్యాంకు ఓమిటెడు } కార్యదర్శి, కేవల 3-౧-౨౬.

శ్రీ సీతారామాంజనేయ నాటక
సమాజమువారు, ఏలూరు
ఎస్.పి.సే. థియేటరునందు
చింతావతి
జనవరి 1-26 తేది నాటకము సాయంత్రము 5-30 గంటలకు
వక్రప్రసంగము
10-1-26 తేది నాటకము సాయంత్రము 5-30 గంటలకు
వక్రప్రసంగము
ఎమ్. ఎస్. రావు, జమీందారు, ప్రాప్తితురు.

కాకోరి కుట్ర కేసు

అప్రూవరు బనారసీ లాల్ ను సాక్ష్యమింకను లక్ష్మీ, జనేవరి 5:—లక్ష్మీ స్వేచ్ఛా మేజిస్ట్రేటు సయ్యదు అయనద్దీన్ గారియెదుట నేను కాకోరి కుట్రకేసు తిరిగి ప్రారంభ మైనప్పుడు నిన్న ప్రాక్తికాని అప్రూవరు బనారసీలాల్ ను సాక్ష్యమే తిరిగి ప్రారంభింపబడెను. ఆరడిల్లు చెప్పెను:—

ఆవిప్లవసంఘములో నేను సభ్యుడైకప్పటినుండియు బండిపోట్లలో పాల్గొనుచు కరవప్రములను పంచిపెట్టుచు మరుగుగా పనిచేయుచున్నాను. కరవప్రములు బొట్టుబ్యాంకా కాక నుండి వచ్చుచుండెను. రామప్రసాదు ఆగోపాలాచార్య సీతా పూరు, లక్ష్మీపూరు, హద్దాయిలనుండి వేలవేల చిరునామాలకు కరవప్రములు పంపబడినవి. బొట్టుబ్యాంకు ప్రకారము నాకు రామప్రసాదు యిచ్చుచుండెడివాడు. ఆకరవప్రములలో ఏమియున్నదో నాకు సరిగా జ్ఞాపకములేదు. కోర్టువారు విప్లవముని ప్రాసియున్న కరవప్రము కొకదానిని చూపింపగా తాను పంచిపెట్టిన కరవప్రములను అటువంటివేవని యొప్పుకొని నాపే తిరిగియిచ్చుచి పెప్పెను:—కొన్ని కలెలై నవీరవ ఆసంఘముయొక్క శాఖయొకటి షాజహాన్ పూరులో స్థాపింపబడెను. అప్పుడు బతుకునుండి నలుగురువచ్చిరి. రామప్రసాదుకొరికిమీద ముగ్గురిని నాయు టిపవ్వనుచితిరి. వారిలో నిద్రపుడు కోర్టుగానున్నారని చెప్పి యుం. యాక్. గుప్తా, ఆర్. కె. ఖల్తీలను చూపించెను. రామ ప్రసాదు అసభ్యులను వారు నలుగురును షాజహాన్ పూరు నుండి వెలికిరి. రామప్రసాదు అసభ్యులు తిరిగివచ్చినవరకు వారి విషయమేమియు తెలియలేదు. రామప్రసాదురాగానే యి:టి కివచ్చి కొన్ని వెండిబంగారునామాలను నా కొనంగి వాటిని గరిగించి అమ్ముచుని చెప్పెను. నేనట్లేదే రామప్రసాదుకు 500 రూ.పాయలొసంగితిని. ఇది యొకసంవత్సరముక్రింద జరిగెను. అప్పుడు దోపిడిసామ్యుని అసభ్యునాకు చెప్పియుండెను. నేనందులో పాల్గొనలేదు. మరుగంజి రైల్వేస్టేషనునంద జరిగిన బండిపోటులో నేను పాల్గొంటిని ఆ బండిపోటులో 20 మంది యుండిరి. వారిలో కొంతమంది కేవలము దోంగలు, వారికొందరి విప్లవ సంఘములో సభ్యులువై యున్నారు. నాకు హరిలో 6 గురిని మాత్రమే తెలుసును. ఆ యుగములను పరుపు చుట్టలలో పెట్టి తీసుకొని పోతిమి. రెండు తుపాకులను చూప గా అసభ్యు రామప్రసాదు లాబదిపోటులో పట్టుకొన్నటు వంటి ఆయుధము లిరియే యని నాపే గుర్తించెను. కోర్టువారు లేచునప్పటికి బనారసీ లాల్ ను సాక్ష్యమింకను ముగియలేదు.

(అ, పై)

అకాలీలు

అగ్యుతసర, జనేవరి 4:— కొమణి అకాలీ దళము లో జ లే దా రు డ గు స ర్దా ర్ ధా కూ రు సిం గు క్రిమినలు లాసన గణనట్టము క్రింద ఆరెప్ప చేయబడెను. ముద్దాయి 1923 లో పారిపోయి అప్పటినుండి కనబడలేదు.

ముల్తానునుండి నిన్న సాయంత్రము నచ్చిన 150 మంది అకాలీలకు ఇచ్చటి అకాలీలు స్వాగత మొసంగిరి. భాయిశ్శేరూ మోర్ఖా సంబంధమున కీరరెప్ప చేయబడి యిప్పుడు విడుదల చేయబడిరి.

(అ, పై.)

కౌను థియేటరు
6-1-26 బుద్ధవారమునుండి 8-1-26 శుక్రవారమువరకు
ప్రతిసంవత్సరము 2 ప్రదర్శనములు
నూతనముగా మదన్ థియేటరువారిచే
తయారు చేయబడిన
జెలర్ - మీయి లేక చంబడివాడి కూతురు
6 భాగములు ఓడి శోభితులవలెనెక్కిగారి కథనున్నది.
ఇదిగాక ఇతర ఫీల్ములు కూడ చూపబడును

లాటరీ తీయుట
శ్రీ చెలికాని చిన జగన్నాధరావుగారి తాలూకా భూముల లాటరీలో ప్రధమలాటరీ ది 30-12-25 వ తేదీని లాటరీ తీయుటకునని యిదిగరలో ప్రకటించియున్నాము. సరకు ప్రధమ లాటరీ ఆ తేదీకి ఆగ్రులచేసి ది 10-1-26 వ తేదీకి కాక నాటకములలో తీయుటకు యేర్పాటుచేయబడుచున్నది. ముందు మూలముగా తెలియపర్చుచున్నది.
(S.D.) శ్రీ చెలికాని చిన జగన్నాధరావు
సనయము
యగ్గుగూడెం వైద్య యెన్నే ప్రా

మన గామ వార్తలు

ట్రాక్టర్ ముగియడము:—కెసిస్కో టెంట్రిక్ బోర్డు మొదలైనవి ఆర్.ఎ.యల్. ట్రాక్టర్ ముగియడము ఇప్పుడు లెంజా ట్రాక్టర్ లో సంచారము చేయుచున్నారు. 14వ లేదీ గురువారమునండి బొంబాయి వెళ్లెదరు. (ఆ.ప్రె.)

చెన్నపురి ఆరోగ్యము:—జనవరి 2వ లేదీ ఆంధ్రప్రదేశ్ వారమున నాటకము వెయ్యివందకి 528 చొ॥ జరిగింది. ఆంధ్రప్రదేశ్ వారము 138 చొ॥ యుండెను. కలకత్తా 138 చొ॥, స్టాంబుల్ 1 చొ॥ మలేరియా వలన 82 చొ॥ ఇతర జ్వరములవలన 20 మంది చనిపోయిరి.

కాలి చనిపోవుట:—సోమవారమునాడు మందు గుండ్లముగిలించు ఆకుకాయములను ప్రమాదమువలన జేవా ముకాలగా ఆహారముగా జనరిల్ ఆకుపత్రికి తీసికొనిపోయిరి. ఆ పత్రికను ఆహారముగా నిర్వహించి చనిపోయిన చింతాద్రెవెల పోలీసువారు ఈరోజున విచారణ చేయుచున్నారు. (ఆ.ప్రె.)

భాగ్యం కలనాటకము:—రేవుసాయంత్రము 5-80 గంటలకు ఏలూరు నీతారామాంజనేయ నాటకము వారు, భాగ్యం కల నాటకమును ఎస్టేషను దియేటరులో ప్రదర్శించెదరు.

యశస్విని నాటకము:—రావుగారు దువ్వంతు పాత్రను, అంజనేయ పాత్రను గానకావ్యపాత్రను పోషించెదరు.

ప్రమాదము:—నిన్న సాయంత్రము యెస్టేషను లో ఒక మోటారు ట్రాక్టరును డిక్షానినందున 20 ఏంజిన్ యంత్రాధికారుల రిక్తామే మరణించెను. చనిపోయిన యువకుడు ఇంకను కురిసిపడలేదు. ఆసుపత్రికి తీసికొనిపోయిన తరువాత ప్రాణములు లేవని డాక్టర్లు తెలిపిరి. తరువాత ఇవ స్పెష్టరు డ్రైవరు, నవీన్ స్పెష్టరు సయ్యారు శివముగిరిండుటకు విచారణ నడుపుచున్నారు. కేసును రాయప్రోలు ఆసుపత్రికి తీసికొనిపోయి విచారణ చేయుచున్నారు.

చెన్నపురి అన్నదాన సమాజము:—ఈసమాజపు ఆధికారి కింటి కెలలో అన్నదానము చేయుటకు వీలగు సంఖ్య 4410 రోజునను 1426 ఘన బిందెల ప్రత్యేకదానమును వినియోగము ప్రత్యేకంపరచిన సందర్భములను 2488 మందికి పెట్టెదరు. శాశ్వత ఆర్థిక వినియోగములను 1080 మందికి పెట్టెదరు ఈ కెలలో పెద్ద కెలత్రయ భోజనము చేసిన రోజున 280 మంది భుజించిరి.

ఒకసభ:—గ్రామ సహజననభ ఆధికారి సభాభవనము ప్రాంతీయసభ్యులగు అగ్రశ్రేణి క్రింద 7వ లేదీ లక్ష్మీనాథుడు నాడు సాయంత్రము 6 గంటల సభాభవనము ధర్మా విశ్వవిద్యాలయపు యస్.వి. అయ్యగారు ప్రస్తుతప్రపంచము లేవు అధికసభ్యులగుర్చి ఉపన్యసించెను. అందరూ రా గోరబడుచున్నారు.

రాకపోకలు:—నిన్న రాత్రి పిల్లలు గ్రామమున జాలాపిటె కల్లె, కల్లెను బాగ్గుగారు నిన్న రాత్రి కలకత్తా వెళ్లె.

పీలసాగులు దొరకాని నిన్న రాత్రి బొంబాయి వెళ్లెను. కెప్టెన్ కెలండ్, యస్. సి. సి.బాల్ గురు సి. వి. ఇ. గారు మేజరు హామి ఎ.డి.సి. గారును నిన్న రాత్రి ఉదకమండలము వెళ్లెరి

శ్రీ కొల్లంగోడు సర్ వాసుదేవ రాజుగారు ఒకల కేసు వెళ్లెరి

కస్తాను సి. పి. కామ్యుటే గారు ఈడదయము వచ్చిరి. మురారు రాసనసభ్యుడు ప్రభాకర్ తిలపాన గారు ఒప్పవా లెండి ఈడదయము వచ్చిరి

రీతుల బిరిస్సా రాష్ట్రముల అభివృద్ధి కాభాధికారియగు ఎ. రహీం గారు నేటి ఉదయము బొంబాయి నుండి చెన్నపురి - సహకార సంఘముల అభివృద్ధి గుర్చి వివరించుటకు అవకాశముకొరకు హిందూజేశ సునందల అన్ని పాత్రములందును సంచారము చేయుచున్నారు. ముగ్ధానుగారు ఇప్పుడు ముగ్ధుల సహకారసంఘముల రివల్యూషన్ కేంద్ర గారిని కన్సికని ముగ్ధింతును ఆంధ్ర ఇంజనీరింగ్ కాలేజి విద్యార్థి సాగరవాండ్లగారు ముగ్ధులనుండి తమ యావ్యగమును స్వీకరించిరి. (ఆ.ప్రె.)

ఒకసభ:—నిన్న సాయంత్రము 6 గంటల సేపియర్ పాల్కలలోని సంఘభవనమున శ్రీ శ్రీ వార్షిక్ యని పేరువడసిన తుమ్మలత్తమ్మ గారి వార్షిక్ తీర్థము అతివైభవముతో జరుపుటకు సభిపూజెను. సభకు చిరక్మలో వారియ రాజాగారు అధ్యక్షత వహించిరి. అయ్యతనముగారి మంజులతో సభ ప్రారంభమయ్యెను. పవనాభిషేకము ఆ కవిసార్వభౌముని శిరమున గుర్చి విఫలముగా తెలియపరచిరి. తరువాత చాలమంది వారిని సాగము మట్టాపిరి. అగ్రాసనాధిపతి కవిశీలతమును స్త్రీపరచి చెప్పి విరమించెను. నందనములతో సభముగిలెను. (ఆ.ప్రె.)

కాంగ్రెసును గుర్చి సభ:—మద్రాసు మహాజనసభ, తమిళనాడు కాంగ్రెసు స్వరాజ్య పార్టీల యొక్కయు కీలాఫతు సంఘము యొక్కయు ఆచరణక్రింద తిరుపతి కేంద్రీ వీచి వర్త కుక్రవారము 8 వ తారీకు సాయంత్రము 5-80 గం. విషయము భాగ్యపురపు కాంగ్రెసు-యందు చేయవలసిన పని శ్రీముత శ్రీనివాస అయ్యంగారు అధ్యక్షత వహించురు. సత్యమూర్తి, రంగసామి అయ్యంగారు, యస్. కె. ఆచార్య పాఠ్యపాఠ్యము, అబ్దుల్ హమీదుఖాను, బషీరు అహమదు సయ్యదు, అదికేశవులు నాయకరు, ప్రకాశము, కొలంబై, యి. యల్. అయ్యరు, భావ్యంతయ్యంగారు గాల్గురు ఇతరులును ఉపన్యసించురు.

యువజనసమితి:—ఈసమితివారి ఆచరణక్రింద గోళ్ల హాల్ లో 8 వ లేదీ కుక్రవారమునాడు సాయంత్రము 5-80 గం. గొప్ప కలచే ఉపన్యాసము లీయబడును. అంతర్జాతీయ సభ్యులను గుర్చి వివిధదేశములవారు ఉపన్యసించురు.

ఉపన్యాసకులు	
మిస్ దొరవాన్సిల్లా	హాలిదు
" మార్నెలీవన్సిల్లా	ప్రాంసు
" కిట్టిలెన్సిల్లా	అస్ట్రేలియా
" నూమాహగీ	స్వీడన్
ఈ దొరసానులును	
మిస్టర్ ఆస్కర్ కొల్లెన్సామ్	ఆస్ట్రేలియా.
" ఆర్థరుబర్నెస్	ఇంగ్లాండు
" హాన్స్ వార్డో	అమెరికా
" బామ్స్టి	ఇటలీ
" ఆర్. లినార్డ్	జాపా

దొరసానులు ఉపన్యసించురు.

అగ్రశ్రేణి ముగ్ధులను గుర్చి గారు

తాడిపత్రి మ్యూనిసిపల్ వ్యవహారములు

స్వేచ్ఛలుకమిటి నిర్ణయ మేమయ్యెను ?

ఒక విశేష తాడిపత్రి నుండి నేటిటిల తంజివార్త బంపుచున్నారు.

తాడిపత్రి మ్యూనిసిపల్ వ్యవహారముల పరిష్కారము గాతెదు. రామేశ్వరరావుగారు సర్వోత్తమరావుగారును కోరిన మీదట ప్రజలతో కలసి గౌరవించుటకు నిర్ణయించిన స్వేచ్ఛలు కమిటీ లూర్తిగ తలక్రిందయ్యెను. మ్యూనిసిపల్ కాన్సిలు నిర్ణయించిన కమిటీ సభ్యులు ప్రజల క్షేమములేదు పురసంఘము సహజేమై ప్రజాక్షేమమును గోరువా చెదరుగాని అట్టి కమిటీలో సభ్యత్వము సంగీరింప రాదని తీర్మానించిరి. అందుచేత సమాధానము కుదరకపోయెను. ముందే మిజరుగనో చూడవలసియన్నది.

'కృష్ణతులారా' ప్రదర్శనము

సహస్రగోపికాపరివేష్టితుడై, అష్టభార్యాసమేతుడై, భక్తుల పాలిటి కల్పకమై, దుగ్ధాదునునది తనవారియెడగాని పేరవారి యెడగాని యున్నయెడల నద్దాని బాప, దుష్టశిక్షా-విప్లవముల పరాధుడై సామాన్యులక గోచరమగు శ్రీకృష్ణమేమును భరింతుల శ్రీమద్భక్తుల సూర్యశారాయణగారికి తనసని నిన్న ఏలూరు సీతారామాంజనేయ నాటకసమాజమున కృష్ణభార్యమును ప్రదర్శించినపుడు కార్యక్రమము సభ్యులను బహుశత్రువా యా పంతులుగారు సుడివివ ప్రశంసనాకృతులతో మేమీకీర్తిచ్చుచున్నాము. సత్యభావగర్వభంగమే యనగా ముగ్ధుల దీర్ఘత్వ మె.యన్నది. అందులకు శ్రీకృష్ణుడు సారథునిగా ప్రధానమైనా

నియుక్తము జేసెను. రుక్మిణీ ప్రభావమును విస్తరింపజేసెను. కులసీలమాధృత్యమును విలసిల్లజేసెను. నారదుడు శ్రీకృష్ణ భక్తగ్రాగబుడు. భక్తులకు భక్తుడు శ్రీకృష్ణభగవాను డనువిషయము నిన్న ప్రదర్శనమునందు ప్రత్యక్షమయ్యెను. ఇటు రుక్మిణి పుట్టినదినునియు, అటు సత్యభామ పెట్టిన దినమనియు విందు లారగింప నావ్యవించినపుడు శ్రీకృష్ణు డెటు బోవుటకును దోచక వసంతుని నిగ్గయము నాకాంక్షించినపుడును, సత్యభామ కోపగృహంబునను, తులారా సమయమునను నారదభక్తుడు గను శ్రీకృష్ణ పాత్రధారి సమయోచితముగ నువచితముగ నెట్లించిరి.

సత్యభామ తనంతటి చక్కనిది లేదని విజ్ఞప్తిగనుక. మగని స్వసఖము జేసికొంటెనని విమర్శించుడు సభాత్మి. శ్రీకృష్ణుడు తన అష్టభార్యలలోను తననే దేవతగా భావించు నను మోహములో బడియుండు నబల. శ్రీకృష్ణుని మోలనుండియు నాతని శ్రభావంబిండుకే యెరుంగక, స్వోత్కృష్టతనే పరికించు రుక్మిణీదేవికన్న తానే పట్టాపు దేవిగా భావించులలక, సత్యభామ గర్వపునడకల యొక్కారమును తద్వేషధారియగు బాలకవి, విక్రమ్ ఫంచాగం రామానుజాచార్యులు గారు అసమాన పాండితీపటన ప్రకాశమువలన సస్థుల నానందపరచి ధన్యులైరి. కో.గృహంబునకు బోవుచి చీకాకుతో నగు దీసి పారవేసిన పుకు త్రొక్కిన చిందులుకు, భర్తకు దానమున కొప్పింప జేయునపుడు జేసిన లాబలను నారదుడు దానమును గైకొనిన పిడప తన సర్వస్వమును జేసినను తులతూగని శ్రీకృష్ణుని భార మను గాంచి కెఱింగు కీర్తియు శ్రీ ఆచార్యులవారు అమోఘముగ జూపిరి.

ఈనాటకమున కంతకును నూత్రధారియని మెదెవినా రదగ్రాత్రము శ్రీ అద్వైత శ్రీరామమూర్తిగారు ధరించి భగవచ్చిం తానత్తులై తగ్గానామృతమును తాగ్రోలి యితరుల గ్రోలించిరి. శ్రీకృష్ణుని సహాయముతోను అనగ్రహములనే తానింత ప్ర ని జే య గ గ్గి తి న ను వి వ య ము నాటక వంతయు వ్యాపింపజేసిరి. శ్రీకృష్ణుకు కే.లము అంగనా లోలడు గాడని ప్రదర్శించునపుడు వారద్యుత విశేషముగను తరచిరి. శ్రీకృష్ణుని దానముగ గొని తన భాగ్యముని సంతోషించు నారదుడు ధన్యుడు. భక్తిప్రకాశకుని సీమాత్రము శ్రీ రామమూర్తిగారు చక్కగ నిర్వహించిరి.

శ్రీ కృష్ణునిదేవి, భర్తరాండ్రలో నగ్రగణ్య, పతివ్రతా లిలకము, ఆమాయ స్వోత్కృష్టమున్నగు దగ్ధము కట్టియు లేని సతీమతిని రక్తిణి తత్వప్రధాని కడిమూల రత్నయ్యగాను యథాగముగ నట్లే యుండి నిర్వహించి సత్కులతో మెలగు నపుకు జూపిన ఉన్నత భావ ప్రదర్శనమును తుదకు శ్రీ కృష్ణుని భక్తియే అందగతును మోక్షనాయకుని సత్యభామను జేసి యుపదేశసమయ ముప్పటి నిర్వహాత్మ ప్రార్థనయు ననన్యతయగు నుండి తోటి సవతులకు గూడ వన్నె చెచ్చెను.

వసంతునిమాట విడువరాదు. ఆలమూరి పట్టాభిరామయ్య గారు హాస్యవిశేషముల నభినయించుటలో యెప్పటి కప్పుడు తగినటుల జేయుచు కడుపుబ్బ నవ్వెంతురు. సత్యభామ పరిచారి కయగు నలినతో సరసములు మాత్రము చక్కగలేవు. శ్రీకృష్ణుని చెలికాడై పవిత్ర భావములతో ప్రవర్తింపలయును. ఆయనకు స్వాతంత్ర్యము శ్రీ కృష్ణునితో మాత్రమే గాని మరెవరితోను గూడదు.

నటకులందరూ తమ యసమాన ప్రజ్ఞలను ప్రదర్శించిన పుడు బుర్రా సత్య నారాయణ గారును, జే శో ధార క నా గేశ్వర రావు పంతులు గారును బగ్గిన నాక్యములు ప్రశంసానాక్యములుగా గాక యభార్యులనియే జెప్పవలయును. నాటక శాస్త్రదేశమున నుగ్ధరించుచు, చెన్నపురి పాదులకు శుద్ధాంధ్రజట్ట శ్రేణమును గలుగజేసి తన్నాటక ప్రదర్శన ప్రతిభను జూపునటుల శ్రీకృష్ణులకు తోడ్పడిన శ్రీమోతేనారాయణరావు జువించారుగారికి నాగేశ్వరరావు పంతులుగారు నిన్న రాత్రి విసతు లర్పించి చెన్నపురి పాదులు వారిని తగిన రీతిని గౌరవింపవలెనని కోరిరి. నారాయణరావుగారును తాముచేయగలంతవరకు నాటక శ్రమ తోడ్పడవలె నను నుద్దేశముతోనే యధాకై పనిజేయుచుంటి పని ప్రత్యుత్తర మొసంగుచు చెప్పిరి.

సభ్యులందరూను నిన్న రాత్రి తృప్తిచేయింతును, రుక్మిణి యింటను శ్రీకృష్ణునితో విందులాగించి, తులారా సమయమున బ్రాహ్మణులతో సభ్యులను తాంబూలముల గ్రహించి, సత్యతో బాటు భక్తి ప్రదేశమును గాంచినటుల నుండెను.

పోలీసువారి దౌర్జన్యము

శిక్షలు విధింపబడుట

రంగూను, జనవరి 4:—రంగూను ప్రేక్షకుల పీఠిలో క్రిందట మే సెలలో భాగమువారి యింటికి బోయి నిర్బంధ పెట్టి డబ్బు లాగుకొన్నందులకై ముగ్గురు పోలీసు యు ద్యోగులు, ఇద్దరు వార్డుమెన్లు మొత్తము 7 గరిపై పోలీసు కమిషనరు లెచ్చిన కేసులో సేతు జిల్లామేజిస్ట్రేటు తీర్పు చెప్పిన న్యాయ కోర్టులకు ప్రేక్షకులతో నిందితులైన ముగ్గురు పోలీసు ఉద్యోగులైన వార్డు మెన్లులైన బి. పి. సి. 891, 892 స్వేచ్ఛలకు సేతులు మోపబడెను. తక్కిన 7 గురు విడుదల చేయబడిరి. ముగ్గురు పోలీసు ఉద్యోగులకు 9 నెలలను ఇద్దరు వార్డుమెన్లకు 2 నెలలు కఠినశిక్షలు విధింపబడెను. (అ. ప్రె.)

టారిఫుబోర్డు విచారణ

ఉక్కురక్షణము

కలకత్తా, జనవరి 5:—సాక్షిమన వర్క్స్ లిమిటెడు కంపెనీ పక్షమున ఏ. కామరానుగారు టారిఫు బోర్డుయొదుట సాక్ష్యము నిచ్చుచు తమ కంపెనీ ప్రయోజనములకు సామానులను దీనికొనిపోవుటకును తగిన ఓడలనున్న, పడవలనున్న, దోసెలనున్న నిర్మించుననియ, 25 నుండి 130 టన్నుల బోల్లును నావలను కట్టుననియు జెప్పిరి. ఈ ఓడలను గట్టుటలో సాగడియని ఉక్కు యెంతవర కుపయోగింపబడుననియు, అంతవరకు రక్షణ యొసంగబడుననియు అడుగగా, ఉక్కురేకులకు నూటికి 14 చొప్పు ఉక్కుకోణములకు నూటికి 11 చొప్పు రక్షణయొసంగబడునని చెప్పిరి. దిగువ తీక్షణత ఓడలపై రక్షణ సుంకమునుటకు 1928 లోకన్న యిప్పుడెక్కువ అవసరము లేవని సాక్షియభిప్రాయము. బెంగాలులోను ఆసాములో గానలిన ఓడలకొరకు వారి కంపెనీకిగాక విదేశములకు ఆర్డరులను బంపిణీలులేవని చెప్పిరి. (అ. ప్రె.)

గోపాలపురము సంస్థానము

మ్యానేజరు

యం. యస్. సోమయాజులుగారి రాజీనామా

గోపాలపుర కుమారరాజుగారు విజయనగరం పట్నమునుండి నేటిట్లు తంజివూరు నిచ్చిరి:—యం. యస్. సోమయాజులుగారు రాజీనామానిచ్చిరి ప్రకటించుటకు విచారమును చూచి ఆయన అన్ని విషయముల ఆదర్శమును మ్యానేజరుగ నుండిరి అనేక విషయముల యిచ్చేయకు తోడ్పడిరి. రైతులును, క్రింది యుద్యోగులు వారి మేధాశక్తిని, హృదయకోవలత్వమును జూచి దైవాంశ సంభూతిగ భావించెదరు. వారు జీవితమునందన్నివిధముల జయము గాంచెదరు గాక.

తరుణ భారతి-చూతన వారపత్రిక

నాగపూరులో కాంగ్రెసు ప్రచారమునకు

సాక్షిచుట

నాగపూరు, జన 5:—రెస్టోరింగ్ సొసైటీయొనకు ప్రతి కులముగ కంగ్రెసు పరముగను ప్రచారముచేయునద్దేశ్యముతో 'తరుణ భారతి' యను వారపత్రికను స్థాపించుటకు నాగపూరు జిల్లా మేజిస్ట్రేటుయొదుట స్టేషను, పి. డి. హార్వే గారు యం. యస్. బి. ప్రమాణము నిచ్చిరి. (అ. ప్రె.)

మాననప్రభుదావా

ప్రొసేవేయబడుట

నాగపూరు, జనవరి 5:—యం. యస్. సి. డార్వరు యస్. బి. భారతీగారు సర్. జి. యం. చిత్తపేనుగారి కుమారుడు మాధోగంగుగారు చిత్తపేనుగారిపైను యితరుల పైనను మానప్రభుత్వం కై తెచ్చినదావాను ఫిర్యాది నేరస్థాపనను నిరూపింప లేకపోయినందున సిటిమేజిస్ట్రేటు కోట్టివేసెను. (అ. ప్రె.)

చెన్నరాష్ట్ర తపాలనాభయ సభ

రెవెన్యూ వేళము, గుంటూరు

గుంటూరు, జన 2:—రెవెన్యూ నైరూపకమున చెన్నరాష్ట్ర తపాలనాభయ రెవెన్యూ సమావేశము సేతు సాయం కాలము లోగ. ప్రారంభమయ్యెను. సభామండలి మంతయు తోరణములతోడను గీతవాక్యములతోను జండాలతోను చక్కగ నలంకరింపబడెను. చాలమంది ప్రతినిధులు మదరాసు, రామాయ, కోయంబత్తూరు జిల్లాలనుండిగూడ వచ్చిరి. గుంటూరు జిల్లాలో నన్నిపోస్టాఫీసుల ప్రతినిధులు వచ్చిరి. సభాధ్యక్షులగు కె. వెంకటరమణారెడ్డి బి. ఎల్., ఎం. ఎల్. ఎ. గారిని ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షులగు వి. రంగాచారి ఎం. పి. బి. ఎల్. గారు సన్మానించి చెప్పిరి. తెలంగాణ అవధానములో ప్రాథమిక జరిగిన పిదప ఆహ్వానసంఘాధ్యక్షుడు స్వాగతోపన్యాసమునం దీ దిగువవీరి చెప్పెను.

స్వాగతోపన్యాసము

విశుద్ధతమే బలము. కార్యకలాపం సంఘముగ నేర్పడి తన ప్రయత్నములు చేయవలెను. తపాలనాభయ గల యిట్లుం దులనుగూర్చి వివరముగ నేనిప్పుడు చెప్పవలసినదేము. ఆవిషయములన్నియు సభలో చర్చింపబడును కేంద్రసంఘమువారు తయారేసిన మెమోరాండమును సేతు జూచియుంటిని అందరి కోర్కెలన్నియు సమగ్రముగనే యున్నవి. ప్రభుత్వమువారు పోస్టుకాఖను వ్యవహారితో గమనింపరాదు. సమర్థత గల నాఖరల నియమించి, యాకాఖయందు నష్టము వచ్చినను అందరి ఉద్యోగుల నిబ్బంది పెట్టరాదు. అ. భా. తపాలనాభయ సంఘమువారు డైరెక్టరు జనరలుగారికి విన్నవించు కొన గా యింకను జనాబు డెల్టా తేరు ప్రభుత్వము వారు న్యాయముగ అమరు కోర్కెలన్నింటిని మంజూరు చేసెదనని నమ్ముచున్నాను.

అ. భా. తపాలనాభయ సంఘమును ఆర్. ఎం. పి. ఉద్యోగులతో సహా, వేరొక అఖిల భారత సంస్థ పోస్టుల ఎస్సోసియేషనుతో ఏర్పాటునర్పటనుగూర్చి కొన్ని మాటలు గలవు. ఆ విషయమున బాంగ్లా నాలోచించిన పిదప, ప్రస్తుతము వేరుగ నుంచుకొని పరిశీలించుచున్నది నాకు దోచినది పోస్టుల నాఖరలను, సమాఖ్యలను మధ్య మనస్ఫురతేర్పడినవి. నీర సంఘములు రెంటిని కలిపినచో యీ భావము పెంపొందునేమో యని భయపడుచున్నది. కావున రెండు సంఘములు ప్రత్యేకముగనుండి సక్రియ పాటుబడెనున్నది నానమ్మకము.

సానుభూతి

స్వాగతోపన్యాసము జరిగిన పిమ్మట గాంధీ కార్యచర్య యగు వి. బాల సుబ్రహ్మణ్యంగారు రెడ్డిగారిని అభ్యర్థించి గాంధీగారిని. అభ్యర్థి దాసేబుడైన పిదప ఆహ్వాన సంఘాధ్యక్షుడు లెనకు వేరిన తంజివూరు జరిగెను. జి. పి. రాయ డైరెక్టరు జనరలుగారు, ఎఫ్. జె. లాంసలిన్, టి. వి. శేషగిరి అయ్య, ఎస్. సత్యమూర్తిగారు, ముకుందలూ సర్కారుగార్లవద్దనుండి సానుభూతిపాత్రలు వచ్చినవి.

అభ్యర్థి పన్యాసము

అభ్యర్థులగు కె. వెంకటరమణారెడ్డిగారు యిట్లు పన్నునందిరి:

తపాల ఉద్యోగులు తమయిబ్బందులు తొలగించుకొనుటకై యెట్లు ఆందోళన పరిపెనదియు మీకందరికెరుక. 1920 సంభారతకాసనసభయందు పటేలుగారి తీర్మానముపై నొక విచారణసంఘము నియమింప బడెను. ఆసంఘమువారి ఫిర్యాదు ప్రకారము మీజీతము లెచ్చింపబడెను. కాని యామాత్రము మార్పుచాలదు. కావుననే జిల్లాసంఘములు రాష్ట్రసంఘములు అఖిల భారతసంఘముగ నేర్పడి తపాలనాభయ తమ యిబ్బందులను పూర్తిగా తొలగించుకొన నాటినుండియు సభలకేసి ఆందోళన నలుపుచున్నారు. ప్రభుత్వమువారు బొంబాయి, మదరాసు రాష్ట్ర సంఘములను, అ. భా. తపాలనాభయ సంఘమును, బొంబాయిరాష్ట్ర టెలిగ్రాఫు సంఘమును, రికార్డు జుజేసి సానుభూతి చెప్పిరి. లేకున్నచో యీసంఘసభ్యులందరు అంధకారమున మునిగియుండెననినదే సంఘములు ప్రభుత్వమువారిచే గుర్తింపబడినవిగా తగవు ప్రారంభమైన వన్నవాల. ఇదేండ్ల నుండి యీసంఘములేర్పడ్డను నాఖరలందు అందు చేరకుండుట చిత్రముగ నున్నది. చందా చెల్లింపలేరనిగాని, అధికారులు అయిక్కురగనుండురని గాని వెనదీయరాదు. ఈసంఘములలో చేరినచో చెల్లింప చందానన్న క్షమునయెక్కువ లాభ మేవస్తును.

అధికారుల అయిష్టతగూర్చి వెరగొందరాదు. అనవసరముగా వారిందు జోక్యము కలిగించుకొనరు. మీకాఖయందు డైరెక్టరు గారు సానుభూతిగలవారే అయినను, వారు కొయ్యగ్రామముతో పోల్చబడిన యీ ప్రభుత్వములోని సభ్యులగుటచే త్వరలో మీకోర్కెలేదేరవు. ఆర్థికకాఖవారు, ఒకప్పుడు సానసభవారు మీపని కడ్డురాగలరు. కావున యెక్కువమంది సంఘమునందు చేరి బలము చేతుర్చుకొనవలెను.

సానుభూతి కృత్యములు

ప్రత్యేక పరిష్కారంలో పనిచేయు నాఖరుల వర్తకసంఘములు కలెక్టరు సంఘములను మీసంఘమునకు చ్యుత్వాసము గలదు. వారు ఒక యిబ్బంది తొలగిన యింకొక యిబ్బంది గోచరమగుండును. చివరకు సమ్మెలతో పరిశ్రమ అంత మగును. మీకు అధికారులు ప్రభుత్వమువారు గావున అట్లేన్నటికి డబ్బుగదు. మీయోగ్యతను వారెరుండుగు మీరు జీవితవ్యయమునుమాత్రము గోరుచున్నారు. మీరు యెన్నటికిని అధికారుల సానుభూతినిగాని, ప్రజలగౌరవమునుగాని గోల్పోరాదు తపాలనాఖరులు పశుకష్టము లందరికి చెరియును. ఉదయమునుండి సాయంకాలమువరకు బయట తిరిగి బాధ్యతగల లేఖలను గనమును పంచియిచ్చునండవలెను. ఏమాత్రము భారతాటము సరిగను చెడుమాట వచ్చుటయేగాక తమ స్వల్పజీతములలో నుండి నష్టపోవలెను గ్రామముల వెంబడి నందుల మోసుకొని తిరుగు తపాలనాఖరుల జూచినచో వారి కష్టములు తెలియును. వారు తిరిగివచ్చువరకు భార్యబిడ్డలు యింట మాడుచుండురు. గ్రామములవెంబడి పరుగిడవలసిన రన్నరులకు నెలకు రూ. 12 మాత్రమే జీతము. చిన్నకాఖరుల యిబ్బందులొకను కఠినముగ నున్నవి. జీతము తక్కువైన కొలది బాధ్యత యెక్కువను చుండును.

శాసనసభలోని సీటి

శాసనసభ్యులందరు యీసంఘములయొడ సానుభూతిగలవారే అయినను అనుమతిగ నొక్క తీర్మానము గావించవలెనన్న 40 మంది సభ్యులు యత్నింపవలెను. ఆతీర్మానము బాలెలు జేయునపుడు పూర్తిగా యిష్టములేని సభ్యునిచేరవచ్చును. ప్రభుత్వసభ్యు డాతనికి సరియగు సమాధానము చెప్పి మాన్యుండవలెను. రెండవ విచారణసంఘమును నియమింపవలెనను తీర్మానము గత ఫిబ్రవరిలో పాలుగారు ప్రతిపాదించినపుడు యీ గతి యె పట్టెను. చివరకు జిన్నాగార్లు పడగా ప్రభుత్వము వారు మీవిన్నపముల నాలకించుట కంగీకరించిరి. ఖచ్చితమయిన కోర్కెల సేమియు ప్రభుత్వమువారు మన్నింపబాలరు. మీవిన్నపము నాకించిన పిమ్మట ప్రభుత్వమువారు యేమి నిశ్చయించినదియు డిల్లీ సమావేశమునందు చెల్లునన్నారు. మీలో సమర్థులగువారికిని అనుభవము గలవారికిని తరగతి గుమాస్తాపనల నొసంగ వచ్చునని నిశ్చయించినందులకు సంతసింపుచున్నాను. ఇందులకు గుమాస్తాల సంఘమువారు ప్రతిహేతుముగ నున్నట్లు చెలియుచున్నది. వారు కలెక్టరుగారిమును సమంజసముగ లేవు సార్వజని డిక్టావి మున్నగు పనులకు విజ్ఞాన మవసరములేదు. అనుభవము చాలదు.

గుమాస్తాల సంఘముతో కాఖరుల సంఘము చేరటగూర్చి యోచించుచున్నారు మీపై అధికారుల పోర్టుమాస్తరులు గుమాస్తాలు మీతో గలసి ఒక సంఘముగ పనిచేయుట వందేగాని, వారితో గలియుటచే మీయిబ్బందులను వివరముగా బాహాముగ జెప్పుకొనుటకు వెనదీయరాదు. అట్టిమోమాటములుండుననియే ప్రత్యేకముగ నుండుట మంచిదనుచున్నారు నాఖరులకు సంఘములో చేరకుండ చిన్న అధికారులు యిబ్బంది గలగు జేయరాదని ప్రభుత్వమువారు కాసిండునట్లు మీరు కోరవలెను.

మీ యిబ్బందు లన్నింటి గూర్చి నేనిచ్చట జెప్పజాలను. 80 చొప్పున జీతములెక్కువ జేసినను మాట నిజమేగాని యది కటుంబ పోషణకు సరిపోవును. గ్రామాంధరులందు బ్రాంచి అఫీసులలో ఒక్కడే తపాలనాఖరుండును. వానికి నెలవన్నది యుండదు యంత్రములలేవని జేయబడినదే. అట్టి వారికి పించను గూడలేదు. ప్రాబిడెంటు ఫండ్లను యేర్పాటు జేయవలెను.

మితవ్యయ సంఘము వారి సిఫార్సులు మీయెడలనే ఉపయోగించబడెను. వారు ఉన్నతోద్యోగులత్వంచమనిసిఫార్సుజేసి 1914 నెల 15 లున్న సంఖ్య 1922 నెల 679 గంటలకు యెక్కువ జేయబడెను.

ముగింపు

నాకు వోచిన సీటి తెప్పించుంటిని. సంఘముల సభ్యులందరు కష్టపడి ప్రచారముజేసి సంఘమునభిన్నతయనను, మీరు మీ యజమానలయెడల గౌరవము గలయముగో మెలంగి కోర్కెల నీడేగుకొనవలెను.

వ్యవసాయాభివృద్ధి పరపతిలేని సహకారము

చెన్నపురి విశ్వవిద్యాలయము ఆర్థికశాఖకు చేరిన
క్రీయత కె. సి. రామ కృష్ణనుగారి వ్యాసము

భారతదేశమునందలి పరపతి (క్రెడిటు) సంఘములలో
ను విదేశములందలి పరపతి లేని (నాన్-క్రెడిటు) సంఘముల
లోను వ్యాప్తి దూచిన భారతదేశమునందు నాన్ క్రెడిటు
సంఘముల వ్యాప్తి చాల తక్కువగా కనబడకమానదు.

1923-24 భారతదేశము చెన్నరాష్ట్రము
వ్యవసాయ పరపతి సంఘములు 52,890 - 8103
పరపతిలేని సంఘములు 1,775 - 203

మొత్తము. 54,665 - 8206

1924 లో ఒక్కోసారి మొత్తము 40000 వానిలో పరపతి
సంఘములు 20000 పరపతిలేనివి 20000 పరపతి సంఘము
లలో 10000 సస్యలకొరకు సక్ష్మిగా కొనుదెచ్చుచు. మరికొన్ని
సక్ష్మిల సమకలకు విక్రయించుచున్నది. జపానులో 1921
ఆగస్టు 14000 సంఘములుండెను. వానిలో కేవలము
సం. తిష ఘములు 8100 మాత్రమే. ఆగ్నేయ సంఘములు
పరపతిలేనే. అవి కొనుట పండించుట అమ్ముట మున్నగు పను
లను చేయుచుండెను. ఇంగ్లండు, డెన్మార్కు, ఆమెరికా
(నయోక్లంప్రియలు) దేశములలో పరపతి సంఘములకు
ప్రాముఖ్యత లేదు. భారతదేశమునందలి పరపతిసంఘములలో
కనీసము పనికిచేయుచున్నవెన్నియో తెలుసుకొనుట కవకాశ
ము లేదు. మొత్తముమీద పనినిబట్టి చూచినచో పరపతిపనియే
నిక్కిలి హెచ్చుగా కనబడుచున్నది. 1923-24 లో వ్యవస్థలకు
బహువ్యవసాయ మొత్తము 753 లక్షలు. కొనబడు అమ్ముటకు
91 లక్షలు మాత్రమే వినియోగపడెను. ఆయా సంఘముల
లాభనష్టములను తెలుసుకొనుట కవకాశములేదు. చెన్నపురి రాష్ట్ర
మున లెక్కపూర్వములను బట్టి 16, 64, 000 లాభము కనెడు
చున్న పంపకము చేయబడినది 4, 71, 600 మాత్రమే. కొనుట
అమ్ముట యావసానము 77 సంఘములుచేయుచుండెను. వానిలో
47 సంఘములను 10, 770 లక్షలను 20 సంఘములకు 38, 21
లక్షలను నచ్చెను 4 సంఘములు పంట, విక్రయింపచేయుచుం
డెను వానిలో రెండింటికి 2560 నిరసల లాభమును తక్కిన
రెండింటికి 14, 780 రూపాయల నష్టమును వచ్చెను.

సహకారపు లెక్కలు

ఇండియా దొరతనమువారు ప్రకటించిన లెక్కలు ఆస
మాత్రముగా ఉన్నవి.

సంఘముల విభాగమున గూర్చినవివరములు సరిగా లేవు.
కొనెడు సంఘములను ఆమెకు సంఘములనుగూడ ఒక జాబితా
లోనే కలగలుపు చేసిరి. వీనిని మూడిటికింద విడదీయవలసి
యున్నది. 1 కొనుట, 2 అమ్ముట, 3 కొని అమ్ముట. పాశ్చా
త్య దేశములలో కొనుట కను సులభమనియును అమ్ముట చాల
కష్టమనియును అందుకును అంగీ రించిరి

పరమలు ఒక్కొక్కరాష్ట్రమున ఒక్కొక్కరీతిగా
నున్నవి. ఇది మంచిపద్ధతి కాదు.

ఏయేపద్ధతులను కొని అమ్ముటో ఆవివరములుగూడ
లేవు వ్యవసాయప్రవృత్తులు ఎరువులు మున్నగువాని వివర
ములుగూడ లేవు.

రాష్ట్రీయదొరతనముల ప్రకటనలను అసమానములు
గానేయున్నవి అందులో పరపతి లేని సంఘములనుగూర్చిన
వివరములు విక్కిలి తక్కువగా నున్నవి. ఒకసంవత్సరము చాల
సరళింపకు బడసిన సంఘములు వరుసటి సంవత్సరమున కృశించి
పోవుచున్నవి వందలవిడదగలు స్థితిములుగా నున్నవి. అగ్రిక
ల్చరబోధనవారు యీ లెక్కలనుగూర్చి చాలాచరులు ఆక్షేపా
చేసిరి. ఈలోపములను సవరించుటలో విశేషకష్టమేమియును
లేదు.

పరపతి మితిమీరకుట

భారతదేశమున చిరకాలమునుండియు అప్పుగొన్న సంఘ
ములుండెను గాని ఆయా సంఘములు క్రొత్తవిగాన పర
పతి సంఘములకును పలుకుబడి క్రయవిక్రయ సంఘములకు
లేని వారి ఆర్థికతయను కున్నారే యని తెలుపబడెను.

గామముల పనికి పాతకాలులు పాత కట్టల పశువులు
కొనికట్టల మున్నగువినిగూర్చి సహకారదృష్టిని పనిచే

యుచున్నారా? అప్పుడు ప్రాంతములందువలె సహకారదృష్ట
సంఘములు, జపానులోవలె సహకారవిక్రయ సంఘములును
కలవా?

మొత్తము మీద భారతదేశమున
పరపతిలేని సంఘముల పని మిక్కిలి మం
దముగా నున్నది. జపానులో 1899లో మొదట సహకారచట్ట
ము ఆమోదింపబడెను.

వ్యవసాయపు అవసరాలైనైతులకు బదులు అవసరమే.
అందులకు తంజావూరు జిల్లాలో పంట బదులు సంఘములు
'క్రాఫ్టు-లో-ను-యూనియను' బాగుగా పనిచేయుచున్నవి. కాని
వ్యవసాయము అభివృద్ధి నొందవలెననిన కావలసినవానిని కొనుట
కును అమ్ముటకునుగూడ సంఘములు పూనుకొనవలెను. లేనిచో
ముందుగా పెట్టుబడి పెట్టువారికి రైతు లొంగిపోవును. తన
కాలమును యితరవనలకు వినియోగించి వ్యవసాయమునుగూర్చి
ఉపేక్షచేయును.

ఈ పద్ధతివలన కొంతకాలమున నుండు ధరకును మరి 6
నెలల పిమ్మటనుండు ధరకును, గ్రామములలోని ధరకును కట్ట
ణములలోని ధరకును, జట్టికాలముననున్న ధరకును కొంత
కాలముననున్న ధరకును అపరిమితమైన తేడా కనబడుచున్నది.
రైల్వేలు, మిరపకాయలు, పొకచక్కల, ప్రత్తి, ధాన్యము
మున్నగువాని ధరలలో 100 కి 100 తేడాగూడ కనబడును.

వ్యవసాయపు పనులలో నైపుణ్యము చాలకపోవుటవలన
సరుకు నాణ్యముగా నుండకపోవుటయును పంట చాల తక్కినా
వుటయును గూడ కలుగుచున్నది. మరువేరగాండ్రును లాభ
సాటివేరగాండ్రును కలతీరూడ చేయుచుండురు. ఈ అసర్థ
మునతోచగించుచున్నది. రైతు బదులు పుచ్చుకొనిన సామ్యునకు
వ్యవసాయపు పనులను చక్కగా పువయోగించునటులును
పంట-ఖరీదు- అమ్ముకము మున్నగు పనులు సరిగా జరుగునటు
లను చూడవలెను.

ప్రభుత్వమువారి ఆదర్శము

వ్యవసాయపు బాంకులనుగూర్చి విచారణ చేయుటకు చెన్న
పురి దొరతనమువారు నికల్సునుగూర్చి నియమించినది మొదలు
రైతుల అప్పలను దీర్చువిషయమున మాత్రమే వారు శ్రద్ధపుచ్చు
కొనుచున్నారు. 1904 కట్టములో పరపతిసంఘములు కాని
వానిని మోడుచేయుట కేర్పాటేలేదు. పరపతి లేని సంఘము
లకుగూడ అధికమును ఆదరణ అవసరమే. ఇప్పుడీవిషయమున
గూడ చెన్నపురి దొరతనమువారు శ్రద్ధపూవుచునే యున్నారు
గ్రామముల అధిపతిలు బాగుగా తెలిసినవారినే పెద్ద
యూద్ధోగములకు నియమించువలెను. పంజాబులో నీవిషయమున
పనిచాల బాగుగా జరుగుచున్నది. ఆరాష్ట్రముపుడు ఆదర్శముగా
నున్నది.

ఎగుమతి వ్యాపారము

దెన్మార్కువారు పంపిణీపులను విస్తారముగా విదేశ
ములకు పంపెదరుగాననే అచట సహకార విక్రయము బాగుగా
సాగుచున్నది. ఎగుమతి అవసరము లే
నపుడు రైతు స్వయముగా స్వదేశమునందమ్ము
కొనుటయే మంచిది. భారతదేశమునందుగూడ ఎగుమతి తక్కు
వయే అని తెలుపబడెను. జర్మనీ హాలండు దేశములవారు విదేశ
ములనుండిగూడ ఆహార పదార్థములను దిగుమతి చేసెదరు. విక్ర
యము స్వదేశములలోనే అధికముగా జరుగును అయినను
ఆదేశములలో సహకార విక్రయ సాధుములు చాల బాగు
గానే పని చేయుచున్నవి. హాలండులోని సంఘములు పండ్లు
కాయగూరలు వ్యాపారమును హెచ్చుగా జరుపుచున్నవి. ఆమెరికాలో
గూడ సహకార సంఘముల వారి పండ్ల విక్ర
యము హెచ్చుగా స్వదేశముననే జరుగుచున్నది. భారతదేశ
మున పంజాబు బర్మా రాష్ట్రములకుండి గోధుములును బియ్య
ము విస్తారముగా ఎగుమతి యగుచున్నవి. ప్రత్తి, చమురు గిం
జబు, మున్నగుసరకుల విషయమున సహకార విక్రయసంఘము
లవసరమే భారతదేశమున పెద్ద పెద్దఎగుమతి సంఘములకు
గూడ సహకారపద్ధతియే చాల లాభకరము. వేరుకనగల నిపుడు
చేతితో వలచుటలననని పాడగుచున్నవి. వానిని
యంత్రములతో మువవచ్చును. ప్రత్తిని గూడ యిప్పటివలె
కలితిలేకుండ గింజ దీయింపవచ్చును.

పోటీ-వ్యవసాయాభివృద్ధి

విరోధాఖండమున 1870 మొదలు ఆమెరికా వారి
బోటులకు రైతులు పక్షపాతులు చూపుకొనవలసి వచ్చినది. భార
తదేశమునందలి శ్రద్ధయొకను రైతుకు కలుగలేదు. పోటీ
లను జీవనాధారమునకే ముప్పువచ్చుటచే విరోధాఖండమువా

రు క్రొత్త పనిముట్లను ఉపయోగింపవలసి వచ్చినది. మోము
వలనను అజ్ఞానమువలనను యితరులు నష్టముకలిగించు కుండు
టకు సంఘముల కేర్పరచి మంచి విత్తనములు మున్నగువానిని
సమకూర్చుకొనవలసివచ్చినది. ప్రాథమికవిద్యను నిర్బంధము
యుట, క్రొత్తదృష్టి వ్యవసాయసాధనములను గూర్చి ప్రజలకు
విస్తారముగా బోధించుట, కవులు పద్ధతిని మార్చుట, మున్నగు
పనులు గూడ జరగెను. భారతీయులకు గూడ నిపుడు వేరు
కనగ ఆముదములు మున్నగు వానిలో సాదకు పెనపాటేమిచూ
పెంచి ఆఫ్రికా జావాదేశములవారు వరుసగా పోటీచేయుచు
న్నారు. భారతదేశపు సమకు వానరకముని చూపకొన్న ధరకే
విదేశముల వారు అమరుచున్నారు. వ్యవసాయవ్యయములు
చాల హెచ్చిపోయినవిగాన భారతీయులుగూడ శ్రద్ధపాించక
లేవ్వరు.

నాయకులు లేకపోవుట

పాశ్చాత్యదేశములలో సాంఘికభావములవలన మొదటి
భూముల సంఘములే యేర్పడెను. తక్కిన సహకారసంఘము
లుంటుంటుంటనే కలిగెను. వందలకొలదిగా నాయకు లభిశ్రద్ధతో
పనిచేసిరి. లాటిను దేశములలో కాపలికు మతగురువులు తీవ్ర
సాంఘికవాదమును నిరసించి గ్రామ పురస్థిరామమునందు
చాల శ్రద్ధగా పనిచేయగడగిరి. అయినే భారతదేశమునందు
గూడ ఆద్యసమాజమువారు రామకృష్ణ మిషనువారు మున్నగు
మతశ్రద్ధాచారులు గ్రామముల అభివృద్ధికి పూనుకొనురా? ప్రా
చీనకాలమునుండియు కాంతికిరి సంతుష్టికిరి వ్యవసాయవృత్తి
ఉత్తమోత్తమముగా పరిగణింపబడు చుండినను వ్యవసాయదా
రుల కర్మసఫలము సమపాటుమైన జరుగక లేవ్వరు. ఇంగ్లండు
దెన్మార్కు దేశములలో ప్రజలకు రాజకీయముగా అవమాన
ము కలుగుటవలన దానిని మరచి పోవుటకే అచటి నాయకు
లు కాంతియొకముగ గ్రామపురస్థిరామమును ప్రారంభించిరి.
దానివలననే చివరకు రాజకీయవిషయముగూడ కలుగగలదు.
భారతదేశమునగూడ రాజకీయవిషయము హెచ్చుగానే యు
న్నదిగాని ఆర్థిక రాజకీయసాధనముగా పరిశ్రమల అభివృద్ధిని
గూర్చి ఆలోచించబడుచున్నదే గాని వ్యవసాయాభివృద్ధినిగూర్చి
ఆలోచింపబడుటలేదు. వ్యవసాయాభివృద్ధి రైతుల అభివృద్ధి
మున్నగు విషయములనుగూర్చి గూడ చాలకాలమునుండి ఆం
దోళనము జరుగుచునే యున్నదిగాని వహింపపట్టుల సవలంబిం
చుట వ్యవసాయసాధుములకు వ్యాపారసౌఖ్య కేర్పరుచుట ము
న్నగు విషయములనుగూర్చి అధికమున శ్రద్ధ కనబడుటలేదు.

గ్రామవాసులవిద్య

1868 మొదలు జపానులో యువజనసంఘములు శ్రతి
గ్రామమునందును ఏర్పడవలెడను. గ్రంథాలయములు ప్రదర్శ
నములు ఉపన్యాసములు మున్నగువానివలన యువజనులసీతినివృద్ధి
చేయుటకు చాల పనిజరిగినది. అందువలననే జపానులో సహ
కారోద్యమము అభివృద్ధిముగా వృద్ధిపొందెను. మనదేశములోన
వేరయును లేవు. దెన్మార్కులోవలె ప్రజల ఉన్యోపాధికా
లు లేవు.

వ్యవసాయసంఘములు

పాశ్చాత్యదేశములలోను జపానులోను వ్యవసాయదారు
లలో సామంతులు ప్రత్యేకముగా సంఘముగ సంఘముల కేర్ప
రుచుకొనిరి. వారు వ్యవసాయపద్ధతులను బాగుగా వ్యాపింప
జేసిరి. భారతదేశములో నట్టి ఉత్సాహము కనబడకు వ్యవసా
యముతో సంబంధము లేనివారే చెన్నపురి రాష్ట్రమునందలి
వ్యవసాయసంఘములలో హెచ్చుగా నున్నారు. వీరికి దొరతన
ముతోనే అధికముగా సంబంధము కలిగియున్నది అందువలననే
చాలసంఘము లంతరించినవి. ఇరరాష్ట్రములలో స్థితి యింత
కంటెను బాగుగ నుండియుండవచ్చును. భారతదేశమునందలి
సహకారోద్యమమున పరపతి మితిమీరినది సామంతులకు వ్యవ
సాయదారు లీయుద్యమమున చేరలేదు. పరస్పరానుమాన వధి
కముగా నున్నది.

ఇతర దేశములలో పరపతిలేని సంఘములలో సామంతు
లగు వ్యవసాయదారులు చాలమంది చేరిరి. (1) పెద్దమేర్పాటు
లోను కొద్ది మేర్పాటులోను గూడ సప్లము సంఘము
లవసరమే. (2) పరపతి కి అందరి స్థితి గతు
లును సరిగా నుండక తప్పదుగాని సప్లయిమములు గొప్ప
రైతులను కొద్దిరైతులనుగూడ కలిసి పనిచేయుచున్నది.

(3) చిన్నసంఘములకు దాక్షిణ్య కలుగువరకును ఏదో
యొకపెద్దసంఘమునానికి చేర్చుకొని నిచ్చుచుండవచ్చును. దె
న్మార్కులో పరపతిలేని సంఘములే విక్కిలి హెచ్చుగా ను
న్నవి. అచట పెద్దరైతులుగూడ హెచ్చుగా చేరియున్నారు

ధూమపరిమితి	సహకారదుగ్ధశాలలు
1—12 యకరములు	100 కి 84.9
12—37 "	" 88.1
37—73 "	" 90.8
73—147 "	" 88.9
147—589 "	" 82.8
589 కి పైకినవి	" 49.0

పెద్దయెత్తుపనులు

నవీనవ్యాపార విజయమునకు ఖరీదు, పంట, విక్రయము వీనికి మూడికిని పెద్దయెత్తున పని అవసరమైనది. గొప్పగొప్ప ఖాాయింటు స్థావరకంపెనీలతోను విరివిగా ఎగుమతి వ్యాపారమును చేయు సమర్థులగు ఏజెంట్లతోను మారుబేరముల వారిలోను పోటీకి నిలబడవలసిన అన్నివిధములగు పంటలను సహకారము క్రింద చేర్చవలసియుండును. డెన్మార్కులో పాడి ఆవులలో 100 కి 85 వంతున సహకార దుగ్ధశాలలకు పాలనందజేయును. ఆదేశముననున్న దుగ్ధశాలన్నిటిలోను సహకారసంఘమువారి దుగ్ధశాలలు 100 కి 80 వంతున నుండును. ఆదేశమున పండిమాంసమును విక్రయించుటకు గల సంఘములలో సహకారసంఘమువారివి 45 వంతుములు. 45 వంతుములవారును సాలుకు 25 లక్షల పండులను చంపెవరు. ఇతర సంఘములవారు సాలుకు 4 లక్షల పండులను చంపెవరు. హాలండు దేశమున పాలు పెరుగు మున్నగు దుగ్ధశాలపస్తువులు ఉర్లగడ్డలపిండి చక్కెర వీనిలో మొత్తములో శ్రీ వంతు సహకార యంత్రశాలలోనే తయారుగును. కృత్రిమపునరుపు పకు పులమేత వీనిలో సగభాగమును సహకార సంఘములే కొనును. కాయగూరలలో శ్రీ సు కొడ్డిగడ్డలలో శ్రీ సు సహకార వేలము లోనే అమ్మబడును. గుర్రములలో 1/3 సహకార-సంఘములలోనే భీమా యిచ్చారు చేయబడును. అంత విస్తారముగా సహకారమువలన భారతదేశమున పనిజరుగుట అసంభవము కాని, సహకారము నెరవేరవలసిన కొంతవరకైన పెద్దయెత్తున పని జరుగవలెను. కొద్దికొద్ది ఏర్పాటులవలన నష్టముగూడ గలుగును. అందువలన ప్రజలు సహకారసంఘములను బహిష్కరించెదరు.

చెన్నపురిలో సహకారపద్ధతిని కొనుట

1923-24-4½ లక్షల రూపాయల వెలగల పరివరకముల సరకులను చెన్నపురి సహకారసంఘములు కొనెను. క్రొత్తనాగళ్లు, పాలముల ఎరువులు, విత్తనముల గింజలు, పశువులమేత నవధాన్యములు, బట్టలు మున్నగునవి కొనబడెను వ్యవసాయ సంఘముల సభ్యులమొత్తముగూడ 4½ లక్షలుండెను. ఇండెంటు పద్ధతిని ప్రేరింపి యూనియనులద్వారా వ్యాపారము జరిగెను. పరపతి మున్నగు సంఘములు యూనియనుల కనుబంధముగా నుండెను. "వ్యవసాయసంఘము లన్నిటిలోను మొత్తము 170000 మంది సభ్యులు కలరు. ఒక్కొక్కరికి సాలుకు 200 రూపాయల సరకులు కావలెను. వానిని సహకారపద్ధతిని కొనినచో మొత్తము 34 లక్షలు లాభము వచ్చును. ఒక్కొక్కరికి 20 రూపాయలు లాభము గిట్టును. ఇంతసొమ్మును మారుబేరగాండ్రు రైతులకుండి అపహరింపకుండ రైతులకు ముట్టజేప్పవచ్చును. ఇది కేవలము ఊహగాదు. రెక్కలనుబట్టి తేలివనిధారణాంశమే. తిరువణ్ణామలెలో ప్రేరింపి యూనియనువారు యిటుల కొనుట, లన నూటికి 25 వంతున విగిలినది. అని రిజిస్ట్రారు హెమింగువేగారు వ్రాసిరి. అత్రుడంతబాగుగా పనిచేసిన యూనియను లిపుడు నష్టము నకు పాలగుచున్నది. కొన్ని అసలే అంతరించినవి. ధనవంతులగు రైతులు తోడ్పడకపోవుటయును పెద్దయెత్తున పని జరుగవలె యునే యందులకు కారణము.

చెన్నపురిలో సహకారపద్ధతిని అమృతము

పరపతి, ఖరీదు, క్రయము సంఘములన్నియు అమృత మొత్తము ఒకలక్ష అరవై వేలు మాత్రమే. కమిషను అమృతము మూడులక్షల తొంబదివేలు.

దక్షిణకన్నడము తోటలవారి (గార్డెన్స్టాంటుస్) సంఘము మాత్రము బాగుగా అమృతమును జూపెను. కమిషను పద్ధతిని 2-4 లక్షల రూపాయలవెలగల పోకచక్కలు, మిరియాల ఏలకులు నవధాన్యములు, పరిధాన్యము మున్నగువానిని పిరు విక్రయించిరి. ఆసంఘమున చాలమంది ధనికులగు భూస్వాములుకలరు. మంగుళూరులోనున్న బొంబాయివర్తకుల ఏజెంట్లు కొనిరి. నీలగిరి ఉర్లగడ్డల విక్రయమునకు బడగ లొకసంఘము నేర్పరచిరిగాని వారు నిజముగా బడుగులేయగుటచే ముందుగా లభ్యపదార్థముల సొమ్మును ఆద్యాస్సు యిచ్చుటచే లొంగిపోయి తక్కువధరలకు జట్టిలను యిచ్చివేసిరి. పట్టణములలోని సహ

కార దుకాణములు (స్టోర్సు)లో వ్యవసాయసంఘములను గూడ చేర్చుటవలన రెండిటికినిగూడ లాభము కలుగును. కాని అవిశ్వాసమధికముగా నుండుటచే అది సాగుట కష్టము.

ప్రతివిక్రయసంఘములు

వ్యవసాయదారులు ప్రతిచేలను వేయటంలో వ్యవసాయ శాఖవారి సలహాప్రకారము విత్తనములను కొని వేయనిచో ఒక్కరకముప్రతి తయారు కాదు. అందువలన ఈసంఘముల పని పరిగా జరుగదు.

పాలసంఘములు

చెన్నపురిలో పాలసంఘమును దుగ్ధశాలలును నేతి సంఘములును లేనేలేవు. మనదేశమున పాడిఆవులు పాలు చాలతక్కువగా నిచ్చును. దాహాహాను ఒక ఆవువలన ఒకకోజుకు ఒకఅణకంటె హెచ్చు నికరము ఆదాయము రాదు. (1923 మదరాసు యియరు బుక్కును చూడుడు) అందువలననే పాలనమ్మవారు పాలలో నీళ్లు కలుపుట మున్నగు మోసములను చేయుచుండురని కారకు వ్రాసెను. నేతలు లేక ఎనుములు ఆవులకంటె హెచ్చుగా పాలిచ్చును. వానిపాలలో వెన్నగూడ అధికముగా నుండును. వెన్నకు అమ్మకము హెచ్చుగాలేదుగాని నేతికి విస్తారముగానున్నది. పాల అమ్మకము విస్తారముగా నుండుటచే ప్రత్యేకముగా నేతిసంఘములు నిలవజాలని ఆసందరావుగాదు వ్రాసిరి. పాలు పెరుగు నెయి వెన్న మున్నగువాని నన్నిటినిగూడ అమ్మిదరుగాన నేతిధర తక్కువగా నుండుటకు వీలైనది. కలితీలేని నేయి చాలతక్కువ యే. ప్రజలు ధర తక్కువగా నుండవలసిన చూచుకే గాని పరిశుద్ధమైనదాని కొరకు చూడరు. గాని కలిత అపరిమితముగా జరుగుచున్నది. ఆవులిచ్చెడు పాలు ప్రజలకు కావసిన వానికంటె హెచ్చుగా నుండినచో దుగ్ధశాల నేర్పరపవచ్చును గాని చెన్నపురిలో నట్టి సితి యింకను కలుగలేదు. పాల విషయము పట్టణములలో నానాటికి చాలకష్టమేయగుచున్నది. ఆవుల అభివృద్ధి మేత సంతక్షణ మున్నగు విషయములు చాలకల్గు.

వ్యవసాయపరిశోధనలు పనిముట్లు

చెన్నపురికి సాలుకు 10 లక్షల నాగళ్లు కావలసియుండునని సర్ ఏ. చాల్ట్రనుగారంచనావేసిరిగాని 1924-25 లో 20000 యకరముల కొక నాగలి చొప్పున క్రొత్త నాగళ్లు విక్రయింపబడెను. కొందరు రైతులు యిసుపనాగళ్లను కొనిరిగాని వారందరు ను వానిని ఉపయోగించలేదు. ఉద్యోగుల సలహా ప్రకారము సహకారసంఘములు కొనిన నాగళ్లు క్రువ్వపట్టి పోవుచున్నవి. కావున నాగళ్లను గూర్చి యింకను పరిశోధనలు జరుగవలసియే యున్నది. భూముల రకమునుబట్టి నాగళ్లుగూడ మారుచుండవలసి యున్నది. ఒకేరకము అన్ని భూములకును పనికిరాదు. దుక్కియొడ్డసంతక్షణ యింకను ముఖ్యమైనదిగా నున్నది.

వ్యవసాయసంరక్షణ

చెన్నపురిలో సహకారసంఘములవారు ఎముకల గుండ ను తయారు చేయుచున్నారు గాని దానివలన చాల నష్టమే కలిగినది. ఇతర సంఘముల పోటీవలనను సంఘ సభ్యులుగూడ ఇతర చోట్లలో కొనుటవలసిన యిటుల నష్టము గలిగినది. ఈఎరువుధర చాల హెచ్చుగా నుండుటవలన అమ్మకము హెచ్చుగాలేదు. కావున వీటికి రక్షణ అవసరమని వ్యవసాయశాఖ వారే తెలిపిరి. 120 లక్షల యకరముల భూమికి తెలిపింపి, చేప ఎరువు, ఎముకగూడ మున్నగు ఎరువులు కావలెను కాని యీ ఎరువులను చాల వరకు జపాను, సిలోను జావామున్నగుదేశములకు ఎగుమతీ చేయుచున్నారు. కాఫీలేయకు తోటలవారు (ప్లాంటేషన్సు) కొన్ని ఎరువులకు వాడుచున్నారు. సామాన్యముగా రైతులందరును వీని నామోధించెదరుగాని ధరహెచ్చుగా నుండుటచే చెరుకు తోటలకు మాత్రమే వేసెదరు. అందులకు చేపఎముకల ఎరువును ఎగుమతీచేయగూడదని ఉత్తరువు చేయవలెను. తెలకపిండిమీదను నూనెగింజలమీదను ఎగుమతిపన్నును (నైట్రిజనును బట్టి) వేయవలెనో ఈరీతిగాచేసినదరలు తగ్గును. అత్రుడవి బాగుగా వాడుకలోనికి వచ్చినపిమ్మట అమ్మక మధికమగును. కొన్నియొడ్డతరువారే మరల ధరలుహెచ్చినను అమ్మకముతగ్గుదు. ధరలుతగ్గినచో సరకుగూడ తగ్గిననే తలపగూడదు. పల్లెవారు చేపలవ్యాపారమును కసాయివారు మాంసవిక్రయమును ఎన్నటికిని మానరుగాన చేప పొట్టు పముకల పాడియును ఎప్పుడును కలుగుచునే యుండును. చతురుగింజలు అనగా నువ్వులు, ఆముదము మున్నగువానివంటుగూడ తగ్గుదు. భూసారము తగ్గుండుటకు ఎరువులతగ్గవలెను.

ధనముపెట్టుబడి

పరపతి సంఘములు కానివానికి పెట్టుబడి పెట్టుటకు ధనవంతులగు రైతులుహెచ్చుగా వాటాలను కొనుటకు ప్రోత్సహపరుపలెను. చెన్నపురి రాష్ట్రములందలి సహకార బాంకులలో చాలసొమ్ము నిరుపయోగముగా నిలవబడియున్నది. ఆసొమ్ము బదులు పుచ్చుకొను పని ఇతరరాష్ట్రములవారిని ప్రార్థింపవలసి వచ్చుచున్నది. ఇంపీరియలు బ్యాంకులో ఆధనము వాడుకకు అవకాశమియ్యబడిననుగూడ దానిని అంతగా ఉపయోగించుకొనుటలేదు. పరపతిలేనిసంఘములను బాగుగా ఏర్పరచినపిమ్మట జాయంటు స్థావరములు గూడ ధనములను యియ్యగలవు!! అని రామకృష్ణనుగారు వ్రాసిరి.

కొన్నూరు శాసనోల్లంఘన తీర్మానము

జిన్నా గారి యచంతృప్తి

రాయలుకమిషను చూచన

బొంబాయి, జన 5.—జిన్నాగారు ఇండియను డెయిలీమెయిలు ప్రతినిధితో మాట్లాడుచు కొన్నూరు కాంగ్రెసునందు శాసనోల్లంఘన తీర్మానమును గావించుట విచారకరముగ నున్నదనియు, ఇది ఉత్తరదేశింపనియు యింతకన్న కుంది పని చేసియుండ వలసినదనియు జెప్పిరి. సంస్కరణములను హస్తప్రస్తుతము దేశమునకు గావలసిన విధమున జెట్టుబట్టె రాయలు కమిషను నియమించుట యవసరమని వారు గట్టిగా జెప్పిరి. (ఆం.ప్రె.)

దక్షిణాఫ్రికా గూడెములబిల్లు

త్వరలోనే శాసనము గాగలదు!

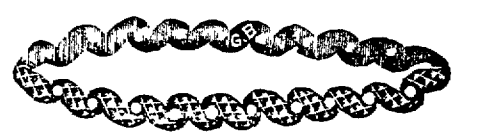
బొంబాయి, జన 5.—దక్షిణాఫ్రికా ప్రభుత్వ మంత్రి వర్గము జనవరి 14 వ తేదీని గూడెము బిల్లునుగూర్చి చర్చింతునని సి. యచ్. ఆండ్రూసుగారు ఇండియను డెయిలీమెయిలుకు తెలివార్చి బంపిరి. పార్లమెంటు కార్యక్రమమునందు మొబిల్లు ముందే పెట్టబడినది. దీనిని యీ సారి ఆవివేయుదు రనుకొనజాలము.

భారతప్రభుత్వము పంపిన కమిటీ యిప్పుడే నెమ్మదిగ మూనియనులోని భారతీయుల అధికపరిస్థితులగూర్చి సాత్వ్యముల దీసికొనుచున్నది. కమిటీ భారతదేశమున తిరిగివచ్చి నిజేదికను సమర్పించునప్పటికినదా ల్లు శాసనము కాగలదు.ఆం.ప్రె

పంజాబు ప్రభుత్వ మంత్రుల నియామకము

శిరోమణిగురుద్వార ప్రబంధకసంఘతాటస్థము అమృతసర్ జన 5.—పంజాబు ప్రభుత్వము మంత్రులను నియమించిఈ బి.పై శిరోమణి గురుద్వార సంఘ సభ్యులు పత్రికలద్వారా ద్వేష భావమును వ్యక్తపరచుట లనియు యీ విషయమున కమిటీ తల్పస్థ భావముతో నుండెననియు శిరోమణి గురుద్వార ప్రబంధక సంఘమువారు ప్రకటించిరి (ఆం.ప్రె)

నవరను బంగారు గట్టిగాజులు

జత 1 కి మజూరీ రు 4-0-0 మాత్రమే డ్రైమండు కట్టించేయబడినవి. అద్భుతమయిన పని తనము. అనేక రకములలో గలవు. నవరను బంగారుకు గారంటి, యెప్పుడయినచూ సరే మీ కవసరము లేనియడల నవరనుల ధర ప్రకారం సొమ్ము వాపసు యివ్వబడును. కోరువారికి కేటవ్రుచితముగా పంపబడును. 2489/44 గోల్డుబేంగిల్లు మేనుపాక్యర్స్ కో 18 జనరల్ ముత్తయ్య మొదలిపిడి, సావుకార్ మద్రాసు.

రయతులు: వ్యవసాయము

నిన్నటిదినము ఆరికమహాసభలో చదివినవ్యాసములు గ్రామపునర్నిర్మాణమునకు సంబంధించి యుండెను. వ్యాసకర్తలు రయతుల దుస్థితినిగూర్చి విచారించిరి. కేవలవ్యవసాయమువలన రయతుపొట్ట నిండుటలేదని, ఎల్ల రంగీకరించిరి. గ్రామసౌభాగ్యము రయతుల భాగ్యముపై నాధారపడి యున్నది. రయతు కృశించుచుండునంతవరకు గ్రామములు తలయెత్తనేరవు. వ్యవసాయము సభివృద్ధి జేయవలయు ననియు, ఇప్పటికన్న నెక్కుడు పంటలు పండునటుల ఏర్పాటు జేయవలయు ననియు, వివిధోపన్యాసకులు నూచించిరి. కాని, ఎక్కుడుపంటలు పండుటకు, పాశ్చాత్యదేశములలో వలె యంత్రముల నుపయోగించుట లాభకరమగునా? అరికపండితుల యూహ లెటులున్నను, హిందూదేశమునం దివి విశేషోపయోగకరముగ నుండునని తలంపజాలము. చాలమంది రయతులకు ఉండు పొలముల విస్తీర్ణము మిగులకొంచెము. నూర్ల కొలది ఎకరములలో యంత్రములను ప్రవేశపెట్ట వీలయినను, కొంచెము విస్తీర్ణముగల భూములకు యంత్రములు లాభింపవు. యంత్రములకు పెట్టుబడి కావలెను. విదేశములనుండి వీనిని దిగుమతిజేయవలయును. చిన్నరయతు లింతఖర్చును భరింపజాలరు. ఇతరవృత్తులిదివరకే యంత్రమయములయ్యెను. వ్యవసాయము నయినను చేతివృత్తులలో నొకదానినిగ నుంచుకొననియెడల, పలువురకు జీవనాధారము దొరికిపోవును.

అందుచే ప్రస్తుత ముపయోగించుపనిముట్లలో అభివృద్ధికర మగు మార్పుల గావింపవచ్చును. హిందూదేశపు రయతులు అనాగరికులనియు, వివేకహూన్యులనియు, నూతన మార్గములను చేపట్టజాలరనియు తలంచుటకన్న పొరపాటు వేరొకటుండదు. ఈవిషయమై వ్యవసాయశాఖకు డైరెక్టరుగ ఆశ్చర్యముగా నిన్నటిసభలో చెలిపిన సంగతుల నిండుక గమనింపవచ్చును. రయతులు ప్రాచీనాచారప్రియు లయినను, వారి కన్న దూరదృష్టిగలవారింకొకరు లేరనియు, అత్యంతమగు బుద్ధిసూక్ష్మత వారికి గలదనియు, వ్యవసాయశాఖవారు క్రొత్తపద్ధతులను ప్రదర్శించి వాని విలువను చెలుపునెడల రయతులు వెంటనే వాని నవలంబించెదరనియు, ఆశ్చర్యముగా వలికిరి. వీరి సాక్ష్యముకన్న వేరునిదర్శనమును జూపనక్కరలేదు. రయతులభివృద్ధి గాంచకున్నచో, ఇందుకు ప్రయత్నశాఖవారే బాధ్యులు. వీరు దేశపరిస్థితుల నిన్నగ గ్రహింపక, భారతీయుల ఆచారములను నడవదులను కనిపెట్టక, నిరుపయోగమగు పద్ధతులను బోధించునపుడు, రయతు లనుసరింపనిచో, ఆశ్చర్యపడ నవసరము లేదు. నిజాభివృద్ధికరమగు సాధనలను చెలిపినపుడెల్ల రయతులు వాని నవలంబించుటకు కుతూహలము జూపుచునే యుండిరి.

ఆశ్చర్యముగా చెలిపినటుల, వ్యవసాయము అభివృద్ధిజేసి పంట లధికముగ పండవలయు ననిన, ఎరువు చౌకగ లభించునటుల ఏర్పాటు జేయవలయును. వ్యవసాయశాఖవారు చేయగల ముఖ్యసహాయ మిదియే. సహకార పద్ధతులపై ఎరువులను చౌకగ నిచ్చుట కేర్పాటు చేయవచ్చును. గ్రామపు బడులలో వ్యవసాయమార్గములను బోధించుటకు వీలగల్గించి వచ్చును. ఈసందర్భమున సహకారసంఘములు వ్యవసాయమున కంతవరకు సహాయపడునో విచారించుట పరమధర్మము. ఇంతవరకు హిందూదేశమునందు, క్రెడిటు సహకార సంఘములే వర్ధిల్లుచున్నవి. వీని వలన కొంత యుపయోగ మున్నను, కేవలము అప్పుగైకొనుటకు మాత్ర మివి యక్కరకు వచ్చుచున్నది. సులభముగ నప్పు పుట్టుటచే, సహకారసంఘసభ్యులు ఋణములను స్వీకరించుటకు కుతూహలము జూపుచున్నారు. కాలము జరిగిన కొలదియ ప్రజలలో నిట్టి యలవాటు పెరుగుట దేశమునకు లాభకరము కాదు. తీసికొను ఋణములు సద్వినియోగ మయిన గాని ప్రయోజనముండదు. వ్యవసాయాభివృద్ధికిని, గృహనిర్మాణమునకును, వస్త్రనిర్మాణమునకును, నూలునెల్లయికిని, ఎరువులను సమకూర్చుటకును, ఇంకను గ్రామాభివృద్ధికి గావలసిన యితరపనులకును, బనికి వచ్చు, నాకాక్రెడిటు సహకారసంఘము లుద్భవింపవలయును. ఇట్టిసంఘము లందుగ నున్నవి. ప్రస్తుత సహకార సంఘములు గ్రామప్రజల నిజమగు వభివృద్ధికి తోడ్పడుచున్నవి. అందుచే రయతుల పంపదను పెంపొందించుటకును, వ్యవసాయము సభివృద్ధిజేయించుటకును సహకార సంఘముల నేరితిని నేర్పరచిన లాభించునో, ముఖ్యముగ విచారించవలయును.

ప్రస్తుత సమయమున వ్యవసాయాభివృద్ధిగూర్చి పెద్దయద్యోగులు సయితము ముచ్చటించుచున్నారు. వీరికిపుడు గలిగినయాతరమునకు కారణ మేమియో తెలియకున్నది. స్వరాజ్యసంపాదనయందులగ్నమయిన మనమును వ్యవసాయము వంకకు ద్రిప్పుచో, ఆందోళన తగ్గునని కొందరు భావించిన భావింపవచ్చును. ఆవిషయమెటులున్నను, నూతన రాజప్రతినిధిగా రేవిధమున మెలగదరో ముందుగాని తెలియదు. వ్యవసాయాభివృద్ధిగూర్చి విచారించుట కొకసంఘము నేర్పరచెదరని, తెలియచున్నది. ఇట్టి విచారణసంఘమువలన నేమయిన ప్రయోజనముండునా? యస్. వైద్యనాథయ్యగారు చెలిపినటుల, మితిమీరిన ద్రవ్యము విచారణ సంఘ పోషణ క్రింద ఖర్చగును. విచారణ ముగియు నప్పటికే కనీసము అయిదారు పంపత్సరము లయినను పట్టును. అప్పుడు విచారణసంఘసభ్యులలో కొంద రొకవిధమునను, మరికొంద రింకొకవిధమునను అభిప్రాయ మిచ్చెదరు. ప్రభుత్వమువా రెట్టి నిర్ణయము గావిం

చుట కయినను సంకట మేర్పడును. సరియగు నిర్ణయము గావించినను, దానిని కొనసాగించుటకు ధనము లభించుట కష్టము. వ్యవసాయము ట్రాన్సుఫర్టు శాఖ యగుటచే, దానిక్రింద ఖర్చుపెట్టుటకు తగినడబ్బు దొరకదని, అనుభవము తెలుపుచునే యున్నది.

రయతు లిప్పుడు ఆకలిచే బాధపడుచున్నారు. అందుమూలమున అప్పులపాలై, పలుబాధల ననుభవించుచున్నారు. ఇంట్లు కాలిపోవుచుండ వెంటనే చల్లార్చుటకు ప్రయత్నింతురుగాని, నీళ్ల కొరకు నూయిత్రపుట్టకు మొదలిడువా రుందురా? అందుచే రయతులను ప్రస్తుతదుర్భరస్థితినుండి వెంటనే తప్పించుటకు మార్గముల సరయవలయును. వారి ఆకలిబాధను తప్పింపవలయును. విద్యాధికు లీ విషయమై ఎక్కుడుశ్రద్ధ వహింపవలయును. పాశ్చాత్య ఆరికశాస్త్రవేత్త లంగీకరించినను అంగీకరింపకున్నను జ్ఞానచందుగారు గావించిన నూతన గూర్చి యోచించుట యవసరము. సంవత్సరము నందు మూడవవంతుకాలము రయతులు ఇతర సంపాదన లేకయుందురు. అట్టిపిత్తిలో రాటములను రెండవవృత్తిగ నుపయోగించుట కేర్పాటు జేయవలయునని జ్ఞానచందుగారు గోరిరి. మిగిలినయవన్యాసకు లీ మాచనగూర్చి మానముపహించినను, ఇయ్యది చాల ముఖ్య మనుటకు నందియములేదు. గాంధీమహాత్ము డీ మార్గమును బోధించుటచే, ప్రభుత్వోద్యోగులు దీని నామోదించుటకు వెనుదీయుచున్నారు. ప్రభుత్వమువారు పరియగుమార్గముల నవలంబించువరకు వేచియుండక, వ్యవసాయముతోబాటు నూలువడుకుటనుగూడ చేపట్టుటకు రయతులకు ప్రోత్సాహము గలిగింపవలయును. ఈ విషయమై కేవల హితోపదేశము గావించుటతో సంతృప్తిజెందక, విద్యాధికులు స్వయముగ మార్గ దర్శులు గావలయు నని గాంధీమహాత్ముడు గోరుచున్నాడు. అమృతమహానాని కోర్కెను నెరవేర్చుట, మిగుల శ్రేయస్కరము.

స్వరాజ్య: సాంవత్సరికసంచిక

స్వరాజ్యపత్రిక ప్రచురించిన సాంవత్సరిక సంచిక, వ్యాసరాజములు పెక్కింటితో దనరారుచున్నది. షాక్టరు నార్మను లీసుగారు, హిందూదేశపు విదేశవిభానమునుగూర్చి 'వ్రాయుచు, నూరపియనుల గర్వాతిశయమార్గములను భారతీయులనుసరింపవల దని హిత మొనగుచున్నారు. భారతవర్షము స్వాతంత్ర్యము బొందిన పిమ్మట, షాక్టరు లీసు గారి హితోపదేశము ననుసరించుట కెట్టి యాటంక ముండదు. హిందూదేశము తన ఆధ్యాత్మికసంపదను పోగొట్టుకొనగూడదని, మిగిలిన భూపరుగారు గావించిన హెచ్చరిక చాల యుపయోక్త మనుటకు నందియము లేదు. బర్నార్డు హాటనుగారికి, కొన్నిళ్ల ద్వారా స్వరాజ్యము లభించునను నమ్మక మావంతయులేదు. ప్రత్యక్షచర్యను దీసికొనవలయు ననియు, రయతుల కార్మికుల సహాయమును పొందవలయు ననియు, వీరు గోరుచున్నారు. బహిష్కార బాదులు, మహాత్ముని స్వశక్తిసందేశమును విడువక, దానిని వ్యాపింప జేయవలయు నని, షాక్టకు పట్టాభిషేకా

రామయ్యగారు హెచ్చరించుచున్నారు. పోలకు గారు, వలసరాజ్యములందలి భారతీయుల దుస్థితిని వర్ణించుచు, అక్కడి శ్వేతజాతులవారికి బ్రటిషు సోదరులు అండగ నిలచువరకు పరిస్థితులు చక్క బడ వని స్పష్టముగ చెలిపిరి. హిందూ దేశము స్వరాజ్యము బడసిన గాని, వలసరాజ్యములందలి భారతీయులను గౌరవించరని, యిందునుబట్టి సులభముగ గ్రహింప వచ్చును. కే. టి. పాలుగారు, భారతజాతీయతకు క్రైస్తవమతము విరుద్ధము గాదని చెలుపుచు, విశాల భావ భరిత మగు వ్యాసము వ్రాసిరి. పాశ్చాత్యపు మిషనరీలు బోధించెడి విషయములకన్న, క్రైస్తవులుగ్రహింప దగిన అంశములు చాల గలవని పాలుగారు తలంచు చున్నారు. మిషనరీలు సయితము నేర్చికొనదగిన విషయములు పెక్కులు గలవు ప్రపంచము స్వయము హిందూ దేశము సంజే జరుగునని వీరి నమ్మకము. భారతీయక్రైస్తవులు తమ వ్యక్తిత్వమును పోగొట్టుకొనగూడదని, పాలుగారు గావించిన హెచ్చరిక నూతనదృక్పథ సూచకము. వివిధవిషయములగుర్చి వ్రాయబడిన వ్యాసములు బహుళము గలవు. మొత్తము 57 వ్యాసము లుండుట, విశేషము. వీని నన్నిటినిగూర్చి వివరించుటకు స్థలము చాలదు గాన, సంచికను తెప్పించి చదివిన గాని దాని విలువను తిన్నగ గ్రహించుటకు వీలుండదు. ఇట్టి మనోహర మగు పంచికను ప్రచురించినందుకు, స్వరాజ్యప్రతి కా నిర్వాహకుల సభినందించెదము.

గ్రీను : నిరంకుశపరిపాలనము

యూరపుఖండము, పార్లమెంటరీ పరిపాలనతో విసుపుబెడినటుల తోచును. పెక్కు దేశములు సంపూర్ణ నిరంకుశత్వమువంక కయినను నడుచుచున్నవి. లేదా, బాలిషిము వంకకయినను దిరుగుచున్నవి. పార్లమెంటరీ పద్ధతు లడుగఁజూచున్నవి. ఇటలీ, స్పెయిను చారిత్రములు, సంపూర్ణనిరంకుశాధికార వ్యాప్తికి నిదర్శనములు. ముసులోనీగారి పరిపాలనము ఇటలీలోనేగాక, ప్రపంచమందంతటను విభ్రాంతి గలిగించుచున్నది. ఇందుకు తోడుగ గ్రీసులోగూడ పాస్కలసు అను నేనాని నిరంకుశాధికారము వహించి, ప్రజాసంస్థల నణగద్రొక్కి సైన్యసహాయముతో పరిపాలించెదనని ప్రకటించెను. వీరి పరిపాలనము ఎంతకాలము నిలచునో చెలియదుగాని, యూరపునందు గలుగుచున్న నూతన పరిణామమున కిది నిదర్శన మని మాత్రము ఎంచవచ్చును. ఈ సందర్భమున నొకప్రశ్న జనించుచున్నది. పాశ్చాత్యులు ప్రజాపరిపాలనమునందు ఆరితేరినవారనియు, ప్రాచ్యఖండవాసులను పరిపాలింప నమర్థులనియు, పార్లమెంటరీ ప్రతిష్ఠాపనలను సమర్థతతో నిర్వహించుటకు ప్రాచ్యదేశీయులకు శక్తిలేదనియు, చెలుపుట యాచారమయినది. కాని, యూరపునందే పార్లమెంటరీ ప్రతిష్ఠాపనలు నేలగులుచున్నవి. అందుచే, హిందూదేశమున కెట్టి స్వపరిపాలనాసంస్థ లవసరమగునో నిర్ణయించెడి అధికారమును భారతీయులకే ప్రసాదించవలయును. ఇంగ్లండు తనయిచ్చ వచ్చిన ఏర్పాటులను బలవంతముగ జొప్పించుటవలన, నిసుమంతయు ప్రయోజన ముండదు.

అపూర్వసూచన

బర్మాపరిపాలకులుగ నుండిన సర్ రెజినాల్డ్ క్రాడక్కుగారి వైఖరిగూర్చి విశేషముగ వ్రాయబనిలేదు. సర్ మైకేలు ఓడ్యయరుగారికి పిమ్మట, క్రాడక్కుగారినే పేర్కొనవచ్చును. వీరు "నైట్ టీన్సు సెక్రటరీ" పత్రికకు వ్రాయుచు, బ్రటిషు సరకులపై హిందూదేశ మభిమానము వహించునటుల జేయవలయునని సూచించిరి. దీనికి ప్రతిఫలముగ హిందూదేశమందలి బ్రటిషు సైనికుల కగుభివృద్ధి ఇంగ్లండు భరింప వలయునట. హిందూదేశము భారతీయ సైనికులకు భరించిన జాలునట. క్రాడక్కుగారు మిలిటరీ బరువు నయినను తగ్గించుటకు సమ్మతించెదరు గాని, బ్రటిషు వర్తకము దగ్గుట కంగీకరింపరు. బ్రటిషు సరకులపై గల దిగుమతి పన్నులను తొలగించి దానిని తప్పక కొనెదమని హిందూదేశము జాన చేయవలయును. ఇందు కంగీకరించుచో, హిందూదేశ వాణిజ్య పరిశ్రమ లడుగంటుట నిశ్చయము. ఇట్టి ఆకర్షములను గనుపరచి, భారతీయుల నిశ్చయమును సడలించజేయుటకు బ్రటిషు ప్రముఖులు కొందరికముందు ప్రయత్నించెదరని యాహింస వచ్చును. వీనికి లోబడక స్వధర్మము ననుష్ఠించుటయే భారతీయుల కర్తవ్యము.

రంగుభేద చట్టము

రంగుభేద చట్టమును పదునాల్గవ తేదిన కపి ణాఫ్రికా ప్రభుత్వమువారు విచారించెద రని, సి. యఫ్. ఆండ్రూసుగారు ఇండియను డెయిలీమెయిలు పత్రికకు తెలిపిరట. పార్లమెంటులోగూడ త్వరలో నిది చర్చింపబడునని తెలియుచున్నది. విచారణ నాపుటకు వీలుపడదని ఆండ్రూసుగారి యుద్దేశ్యము. ఇట్టిసితిలో జేయదగిన దేమి? ఇండియా ప్రభుత్వమువారు వెంటనే చర్య దీసికొని తమ అసమ్మతిని బలముగ చెలిపి, బ్రటిషు ప్రభుత్వమువారు జోక్యము కలుగ జేసికొనునటుల ప్రేరేపించుట యావశ్యకము. కాని యీవిషయమై ఆశ గనుపంపదు. ఏలనన దక్షిణాఫ్రికా తెల్లవారి నడివడి పట్ల హైందవ పాలకులు సానుభూతి జూపుటవలన, పరిస్థితులు మరింతవిషమ మగుచున్నవి. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు పంపిన విచారణసంఘము, భారతీయుల ఆర్థికసీతినిగూర్చి నెమ్మదిగ విచారణ నలుపుచున్నదట. ఈసంఘమువారు హిందూదేశము నకు తిరిగి వచ్చునప్పటికి వర్ణవిభేదచట్టము శాసన మగునని, ఆండ్రూసుగారు మందలించుచున్నారు. స్వపరిపాలనమును లేనికతన, భారతీయులు ఇంటనేమి వెలుపలనేమి ఎంతనిస్సహాయ సితియం దున్నారో గ్రహించుట సులభము.

ఇటలీ ఋణములు

ఇటలీ ఇంగ్లండు కీయవలసిన బాకీలనుగూర్చి చిక్కు లేర్పడుచున్నది. ఇటలీయను ప్రతినిధులు త్వరలో బ్రటిషు ప్రతినిధులతో సంప్రతించెదరు. 1915 వ సంవత్సరమునందు ఇటలీ ఇంగ్లండులో 22,000,000 నవరనుల బంగారమును డిపాజిట్టుజేసెను. ఇంగ్లండునుండి 182,000,000 నవరనులను అప్పుగైకొనెను. ఋణపరిష్కారమునకు ముందుగ, తాను డిపాజిట్టుచేసిన సువర్ణమును తనకీయవలయునని ఇటలీ గోరనున్నది. ఇందుకు బ్రటిషువా

లేమని సమాధానము జెప్పదురో యాహింస వచ్చును. ఋణమును చెల్లింపవలసిన సమయమున, ఇటలీ చెల్లింపలేదట. అందుచే బంగారమును ఇటలీ కోల్పోయెనట. ఆబంగార మిదివరకే అమెరికా జేరెనట. అప్పును దీర్చినపుడు, బంగారపు ఖరీదును ఇటలీ చెల్లుపెట్టుకొనవచ్చును గాని, బంగారమును గోరజాలదని, బ్రటిషు వారనుచున్నారు. తుదకీ తగాదా ఎటుల పరిష్కార మగునో చూడవలయును.

క్రిత్తప్రభుత్వపు రైల్వే

దీల్లి కాలక్రైల్వేరు ముప్పదిలక్షల నవరనులకు కొనుటకు, ప్రభుత్వము వారు ఏర్పాటుజేసి రని తెలియుచున్నది. మార్చి 21 వ తేదీనుండియు విక్రయము సిరపడును. కాని, ఇందుకు షేరుహోల్డరు లంగీకరింపవలయును. ప్రభుత్వమువారు వరుసవరుసగ కంపెనీరైల్వేలను తమ స్వాధీనము జేసికొనుచున్నారు. గత సంవత్సరము జనవరి నెలనుండియు ఈస్ట్రుఇండియా రైల్వే ప్రభుత్వ వశమయ్యెను. రైల్వేలు కంపెనీల వశమునుండి దప్పి, ప్రభుత్వవశ మగుట భావ్యమేయనినను ప్రజాభిప్రాయమును ప్రభుత్వమువారు కొనసాగించినగాని లాభముండదు. శాసనసభ్యులు నివేదించెడి కోర్కెలను ప్రభుత్వమువా రెప్పటి కప్పుడు గమనించి వానిని వెంటనే పరిష్కరింపవలయును. అటుగాక, రైల్వే కంపెనీలవలె ప్రభుత్వమువారుగూడ ప్రజల కష్టములను నివారించుచో, రైల్వే లెవరిపరమయినను వారి కొక్కటే యగును.

బెయిలుమీద విడుచుట

రంగం, జనవరి 5:—మంగురు పోలీసు ఉద్యోగిగలుగున ఇద్దరు వాడుపాడులను ఒక్కొక్కరు 9 నెలలను, 6 నెలలను కఠిన పరకమున అనుభవించునట్లు నిశ్చయపడిరి. వారు హైకోర్టులో అప్పీలు చేసిరి. ప్రస్తుతము బెయిలుపై విడుదల చేయబడిరి. (అ. ప్రె.)

ఇండియా మంత్రి

ఢిల్లీ, జనవరి 5:—ఇండియామంత్రి ఢిల్లీ అంబాల కైలు మార్గమును 81 వ మార్చికి మూడు విరియముల పొనుటకు కొనుటకు రైల్వేవలతో నిశ్చయించుకొనెను. కాని స్టాటు హోల్డర్ ఒప్పదంతాత్రము ఇంకను ఆగియున్నది. (అ. ప్రె.)

మెయిలు స్టీమరు

బొంబాయి జనవరి 5:—టూపాలో బొంబాయిలో 26వ డిశంబరున బయలుదేరిన మెరియా ఓడ బోట్లపెద్ద మూడవ తేదీన రాత్రి 11 o'clock చేరి చురునాడు 8 గంటలకు శేవు విడిచెను- (అ. ప్రె.)

నట్టారు మహారాజావారు

కలకత్తా జనవరి 5:— మహారాజావారు క్రిందటి శని వారమునాడు తమకారు దిగి నడచుచుండగా అద్దెకు పోవుచున్న బండియొకటి ఆయనపై బడెను. గాయములు ప్రాణాపాయకరము లయ్యెను- (అ. ప్రె.)

వైల్డెను

ఢిల్లీ, జనవరి 5:—హిందూదేశములోని రాయల్ ఏర్ ఫోర్సువారు చేసిన ప్రయత్నములలో లివర్పూలు పెట్ట, బొంబాయి, పట్టణముల మధ్య వైల్డెనుద్వారా సమాచారములు వంపుటకు ఏర్పాట్లు చేయబడినవి. (అ. ప్రె.)

మిల్లు యజమానుల సంఘము

శ్యామిల్లుల కంపెనీ తరపున పనిచేయు గిడిను గారు 1925లో వల విల్లుయజమానుల సంఘమునకు అధ్యక్షుడుగా ఎన్నుకొనబడిరి. (అ. ప్రె.)

ఇటలీ బ్రిటను

కీయవలసిన ఋణము

రాయబారములు ప్రస్తుత మాగుట

లండన్, జనవరి 4:—ఇటలీ రాజమాత అవరకర్మ జరుగ జేయుటచే ఆమె ఉత్తరక్రియలకు వాటి ప్రభువు, (అధికమం (త్ర) నీతిగ గ్రాండ్ గారను బోవలసియందెను. అది అయిన పిదప లండనుకు బోయెదరు. ప్రస్తుతము పయనము నాపుడేసిరి. శత్రు బ్రిటిషు కోశాధికారులతో ఋణసమస్యనుగూర్చి చర్చ జరుగవలసియున్నది. కాని మరికొంతకాలమువరకు జరుగదు.

1915 లో ఇటలీ ఇచ్చిన బంగారును బ్రిటను మొదట ఇటలీ కిచ్చివేయలే ననుచున్నారు. గ్రేటుబ్రిటను ఇటలీకి 182000000 పౌనులు ధరావతు బెట్టవలసివచ్చెను. ఈఋణమును అన్నవేళకు ఇవ్వకపోవుటచే ఈ అప్పును ఇచ్చినగాని ఆ బంగారును తిరిగి ఇటలీ కీయరాదని తీర్మానించిరి. ఆ బంగారు బ్రిటనుకు అసరముగటచే ఉపయోగించవలసియందెను. అందుచేత ఇటలీ ఇవ్వవలసిన అప్పును తీర్చునపుడు ఈ బంగారు విలువను తగ్గించుకొని మరి అప్పును తీర్చవలెనని బ్రిటను తీర్మానించెను. 1915 మొదలు 1919 వరకు ఇచ్చి ఒడంబడికవరకు బ్రిటను ఇటలీకి 400000000 పౌనుల అప్పిచ్చెను. మరల ఆ బంగారు ప్రస్తావన రాగా ఇటలీ ఇవ్వవలసినవాటిలో తగ్గించుకొనవలెనని వ్యక్తీకరించిరి. అందుచే ఇటలీ ఇవ్వవలసిన అప్పును తీర్చిననే ఇటలీ కీయవలసినబంగారు నిచ్చుట బదును. అంతవరకు బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు ఇటలీ బంగారుగూర్చి ఎత్తుకొనరు. ఈ బంగారునంతను బ్రిటను ఆమెరికాను తాను కొన్న పనులనిమిత్తము బంపివేసెను.

ఇటలీకి అప్పిచ్చినందులకు ప్రతిసాళున బ్రిటిషు ప్రజలు 300000000 పౌనుల భారమును భరించవలసియున్నది. అసలు మొత్తముమీద వడ్డీ నేటివరకి 160,000,000 పౌనులు రావలసియున్నది.

సర్ జోసయాస్టాంపుగారి క్రొత్తయ్యద్యోగము

లీఫ్టెన్, జనవరి 4:—సర్ జోసయాస్టాంపుగారు సుప్రసిద్ధ అధికారవేత్త. ఇతడు లండన్, విద్వండుస్కాటిష్మన్ లైట్ కార్యనిర్వాహక సంఘాధ్యక్షులుగ నియమించబడిరి. పూర్వము వలెనే లైట్స్ ఏర్పాటులన్నియు జనరలు మ్యానేజరుచేతనే నడిపించబడును. క్రొత్త అధ్యక్షుడు కంపెనీ ఆర్థికవ్యవహారమును చక్కబరచెదరు.

సురక్షిత వైమానిక పయనము

కెయిరో నుండి కరాచీబోవు విమానము భయము లేకుండ నిరపాయముగ బోవుచులు ఏర్పాటులను జేయచున్నారు.

యూరపులో జల ప్రళయము

ఇంగ్లండు పరిస్థితులు

లండన్, జనవరి 4:—నిన్నటిదినము వర్షముకురియనే లేదన్నమాట. గంటలకొలది చాలవోల్ల ఎండగాచెను. వారముం తయు వర్షించుటచే వరద ఎక్కువయి ప్రదేశములన్నియు మునిగివి. థియ్యూలోయలో రెండుమార్గములే రూపుమాపెను. ఆ చగ్గరనున్న వచ్చిక బీళ్లన్నియు నీటిలో మునిగిపోయెనన్నమాట యే. నది ప్రక్కల బంగాళాయందున్న ప్రజలు తమబసలకు పడ, తలలో పోవలసివచ్చెను. నిరుడు జనవరికంటే తక్కువగనే పొంగుచున్నది భేష్సనది. ఇతరవోల్ల వర్షముకలెను. ఉత్తరయూరపుపరిస్థితులకంటే ఇక్కడంత యాపద్రవములేదు. పెద్దనదుల పల్లపు ప్రదేశములందు వర్షపుబాధ కన్పించలేదు. థియ్యూ ఇంగ్లండు పొంగుచున్నది. అట్లాంటికునుండి ఇంగ్లండు వర్షించునను యు. పరిస్థితు లింతలో సర్దుకొనవనుచున్నారు.

ఫ్రాన్సులో నష్టములు

పారిస్, జనవరి 4:—ఇంగ్లండు నిరంతరము వర్షము సాధించుననియు చాల నష్టము గలుగుననియు భయపడుచున్నారు. 1910, 1920 వరకును మించిపోయి ఓయిజునది పొంగుచున్నది. ఇదివరలో ఇంతవరకు ఎన్నడును పొంగలేదు. 20 అడుగులు పొంగెను. క్రెయిలు, లీవాన్, నోయనుమధ్యనున్న ప్రదేశము ఒకసరస్సుగ తయారైనది. బెల్జియముకు అసలుదారిని బోవు రైళ్లు ఆగి నెమ్మదిగ బోవలసివచ్చెను. కొన్ని బండ్లలో నీరుతో లేమగ నుండెను. తెప్పలమీద గ్రామము లందరును తొందరగ ఇంట్లో సామాను ఖాళీ జేసి బైటకు తప్పుకొనుచున్నారు. నీటిపల్లయచేయు కంపెనీ గూడ మునుగుటచే నీరు కొంచెముగనే పల్లయ అగుచున్నది.

ఎయినునది పొంగుటచే సోయిసస్సులో అనేక పీఠులు మునిగిపోయినవి. ప్రయాణికులను తప్పించినతరువాత ఆరైలును ఆచటనే కీయిను, పెంట్లో మధ్య విడిచిబెట్టిరి. ఒకపిల్ల చని పోయెను. క్యేసీనులో ఇట్లుకూలుటచే ముగ్గురికి గాయములు తగిలెను. అపారముగ నష్టముగలెను. 20000000 ఫ్రాంకుల నష్టముగలెనని మదింపుజేసిరి. మూజునది పొంగుటచే మెజీర్నపీఠు లన్నియు జలప్రవాహముతో తేలుచున్నవి.

మాడువారములవరకు ఫ్యాక్ట్ కీలన్నియు మునిగిపోవుట చే 20000 కార్మికులకు పనిలేకపోవునని భయముచున్నది.

బెలియంపరిస్థితులు

బ్రుసెల్స్, జనవరి 4:—వేజప్రదేశములో వరింత భయముగుచున్నది. తక్కినవోల్ల ఒకమోస్తరుగ నున్నది. వరదలున్నవోటునకు రాజదంపతు లేగిరి.

వరదలచే నష్టపడినవారికి సహాయార్థము రాజదంపతులు 2000000 ఫ్రాంకుల నిచ్చిరి.

హోలండు దుస్థితి

ఆమ్స్టర్డం, జనవరి 4:—కొంచెము నీరు నిన్నటికంటే తగ్గెను. రైళ్లు నడుచుచున్నవి గాని ప్రయాణికుల నిమిత్తము గాదు.

మాస్ట్రిచట్లో సంక్షోభమును రాజదంపతులు జూచిరి. ఎండకో నిలువ నీడలేకయున్నారు. సైనికులుండు బ్యార కీములలో విరిగిందరికిని తలదాచుకొనుటకు స్థలమునిచ్చిరి. ఇంత ఘోరము జరిగినను ఎవరను చనిపోలేదు. ఆతురత, అసహాయ సీతి చేతను ఇద్దరు స్త్రీలుమృత్యుము మతిచెడినవారైరి.

రుమేనియా యువరాజు

అనంతర కర్తవ్యము

వియన్నా, జనవరి 4:—కరోలుయునరాజు స్కార్లటు మనాస్టిరిను అను మారుపేరుతో ప్రవర్తించెదరటం. కాను సంసారమును విడనాడినని ప్రేమపూర్వకముగ లేఖను తనపతి హెలీనుకుబంపి విడాకులకు దరఖాస్తు జేయవచ్చునని బెలియ జేసిరట. పాపమామె కృశించినదట. ఈసంగతులేవియు ఆమె కేమియు దెలియవట. చాలకాలమునుండి తండ్రికిని కొడుకుగు యువరాజునకుచెడిను రాజు చాల విచారగ్రస్తుడైనాడు. తన పట్టి చర్యనుగూర్చి తనను పార్లమెంటుపభవారు ఏమియు అడుగకుడని గోరుచున్నాడట.

ఇంగ్లొక కథ

వియన్న, జనవరి 4:—కరోలు రాజ్యపరిత్యాగమునకు మూడుకారణము లున్నవట. మొదటిది మోహము రెండవది రాచకీయములు, మూడవది వైమానిక విషయము. ప్యారిస్, స్విట్జర్లండు ఇటలీ దేశములందు రుమేనియా అధికారిభార్యతో ఇతడు సంచరించుచుండ జూచిరట. మోటారుపండులలో ఉభయయును, ఆతడు ఆమెయు తారసిల్లిరట ఆపు దామె ఇతనిపై పుష్పగుచ్ఛము వేసెనట. నాటినుండియు అయ్యది పెరిగి పెరిగి మోహముక్రింద పరిణమించెనట. ప్రేమ తిశయము చే భార్యను గూడ విడిచి మార్దేవియా కాపుకన్య జేజీని పెండ్లియాడ నుద్ద్యుక్తుడైనాడట. తరువాత విమానములగోలలో చిక్కుకొనె ననియు అందుచే విమానములిచ్చిన యధికారులను సైనిక న్యాయస్థానమున కేక్షించి రనియు దెలియచున్నది. కాని ఇట్టిచర్యను సహించక ఖండించెను. వైమానికశాఖలో తనయుద్యోగమును మానుకొనెను. బ్ర్యాషియనో ప్రభుత్వమున్న ఇతని కెంతమాత్రము సరిపడదు. రుమేనియాలో తనకు అధికారము గావలెనన్నవో తృటిలో రైతులందరును తనపట్టుగ నుండురది ఇతని నమ్మకము.

ఇండియాలో సైనికవ్యయము

క్రొత్తపర్వాలు

లండన్, జనవరి 2:—ఇండియాలో బ్రిటిషుసరకులు ఖర్చుగావలెనన్న ఇండియాలోనున్న బ్రిటిషు సైనికులకు (బ్రిటను నగరము ఖర్చు భరించవలెననియు ఇండియాదేశీయ సైనికుల వ్యయమును భరించునటుల చేయవలెననియు సర్ రెజినాలు క్రాడకుగాడ వ్రాయుచున్నారు. ఈ ప్రకారము జేసిన సాలు 1 కి 10000000 పౌనులు సర్దివిమోగ మగునట.

లండనులో పెరిషియను మృతి

గ దాపూరుఖాను మెహ్తాకార్య మరల నియమించబడుదు రని మార్షింగ్ పోస్టు ప్రతీక నూచించుచున్నది. ఇతడు 1921 లో లండనుమృతిగా నుండెను. కలకత్తాలో పూర్వము కా న్నలు జనరలుగ నుండెను.

జర్మను ప్రొఫసర్ సార్

గారికి ఆఫ్ ను ప్రభుత్వమువారు ఉరిశిక్షను విధించిరి. అవిద్యయను చర్చించుటకు రీస్టాగుసభవారు 8 తేదీని ప్రత్యేకముగ విచారణకాఖవారు సమావేశ మగుచున్నారు.

విమానములను మనుష్యులు ములేనిదే నడిపించుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు. గైకోస్కోపులు ఇంకులకు తోడ్పడునట.

బ్రిటిషు ఆర్థిక పత్రము

ప్రజల విచారము

లండన్, జనవరి 1:—ఆర్థిక పత్రమును గూర్చి వార్తా పత్రికలు విచారమును దెలుపుచున్నవి. ఈసంవత్సరము చాల నష్టముండునట.

20000000 నుండి 30,000,000 పౌనులు లోటువచ్చునని ప్రభుత్వ ప్రతిపక్షులనుచున్నారు. ఈలోటును పూర్తి జేయుటకు కోశాధికారియగు చాన్సలరు మార్చి 31 తేదీని మదులు పుచ్చుకొని జాతీయఋణముక్రింద దీనిని ధవలాయించెదరటం. వచ్చే సంవత్సరపు ఆర్థిక పత్రములో జేర్చరట.

ఆర్థిక పత్రములో బొన్స సహాయపు మొత్తమును జేర్చక పోవుట కాదు కారణ మీలోటునకు సైనికవ్యయము మొదట తక్కువయగు ననుకొనిరి. అనుకొన్న దానిని మించిపోవుటచే ఈలోటు గలెను. సివిలు సర్విసులక్రింద 14500000 పౌనులు ఇదివరకే పోచ్చెను.

ఒడనుకములు, ఎక్స్ యిజా పన్నుల వలన గొప్ప మొత్తము రావచ్చును. పట్టుపన్ను గూడ బాగాగట్టుచున్నది. రంగు లాభపుపన్నుమీద అపారముగ పన్ను లభించుచున్నది ఆదాయపుపన్ను తగ్గవచ్చు ననుచున్నారు. ఎట్టిటు పన్నులు 4500000 పౌనులు తగ్గినది.

యు నై టె డ్ స్టే టుస్

ఆయుధవిసర్జనసభ

బ్రిటిషు ప్రతీక వ్యాఖ్య

లీఫ్టెన్, జనవరి 5:—ఆయుధవిసర్జనమునుగూర్చి జరుగ నున్న ప్రారంభసభలో యునై టెడ్ స్టేట్స్ పార్లాను ననుటచే ప్రతికలన్నియు అనుకూలముగ వ్యాఖ్యయొనర్చుచున్నవి.

డెయిలీమెయిలు ప్రతీక ఎంతయు సంతోషించుచు యునై టెడ్ స్టేట్స్ తీర్మానము సంతోషకరముగ నున్నదనుచున్నది. ఇదివరకే ఆయుధవిసర్జనములో బ్రిటిషుసామ్రాజ్యము ఏంత యోముందంజ వేసెననుచున్నది. మార్గదర్శకురాలైనవను చున్నది. బ్రిటిషుకంపెనీలనుండి యంత్రములను విస్తారముగ దక్షిణఆఫ్రికా, జపానువారలు తెప్పించుచున్నారు.

ఆమెరికాకంపెనీవారు ఈవధు 24 పిల్లింగులు దీవిడెండును బంచిబెట్టిరి.

ఇటలీ రాజమాత

ఇటలీ రాజమాత బోయినందున ముస్సోలినిగారు ప్రజల నోదార్పును ఆమెగోరినటుల ఇటలీ దౌన్యత్యమునకు మనమంజు రిము ప్రయత్నించవలెనని ముస్సోలినిగారు సందేశమంపిరి.

నర్ బ్యసిలు ధాంప్పన్

అయిదుపానుల ఒరిమానా విధించిరి

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, జనవరి 15:—హైదరాబాద్ లో ఒక స్త్రీతో వ్యభిచరించినందులకు అయిదుపానుల ఒరిమానా విధించిరి.

ఆ స్త్రీ గూడ డిశంబరు 21 తేదీన ఒరిమానా విధించిరి.

సామ్రాజ్య పార్లమెంటుసంఘము

ఇండియాలో ఒకశాఖ నేర్పరుచు ప్రయత్నములు

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, జనవరి 15:—భారతసామ్రాజ్యసభలో సామ్రాజ్య పార్లమెంటుసంఘమువారు జేయుచున్న దేశీయ ఇండియాలో గూడ ఒకశాఖ నేర్పరుచేయుటకు సర్ హార్డునిగ్విల్లిగారు అన్నిపక్షములకెక్కువ ఇండియాకు బహులదేవుడన్నారు. బొంబాయినుండి 18 పిల్లలతో తిరిగివచ్చెదరు. ఇండియాలో గూడ ఒకశాఖ నెలకొల్పబడినచో ఇండియాకు కర్వరలోనే పార్లమెంటు రాయబారులు వచ్చుటకు వీలగుననున్నారు.

ఇంగ్లండులో జనపనారకు ఎక్కువధర గిట్టుననుచున్నారు. అసలు ఇండియాలో గావలసినది 10,000,000 బేస్సు. ఇండియాలో దొరుకునది 8000000 బేస్సుమాత్రమే. గిరాకీ ఎక్కువ. పట్లయి ప్రక్కవ.

స్థావియటు నాయకులు

తీర్పును భిన్నాభిప్రాయములు

కాంగ్రెస్ చీలిపోవుట

లండన్, డిశంబరు 31:—సావియటు నాయకులకు భిన్నాభిప్రాయములు గలుగుటచే మాస్కోలో కమ్యూనిస్టు కాంగ్రెసు చీలిపోయెను. సాగలేదు. క్రొత్తగా కేంద్రసంఘము నెన్నుకొనిరి. చర్చింపవలయునన్నవానిని ఆపుకేసిరి. కాంగ్రెస్ తీర్మానములను కరసావహించుటకు అంగీకరించువరకు ప్రతిపక్షము మొండిపట్టుపట్టిరి. కాని వారిని నమ్ముటకై కాంగ్రెస్ వారు లెన్ ఇన్ గ్రాను కమ్యూనిస్టుల నెదుర్కొని జనోపేక్ష నుండి ఇతర నాయకులనుండి వీడిపోవలసినది.

కీరికి ప్రతిక్రియకలెను సతి పరిశోధకప్రతిపక్షము లెన్ ఇన్ గ్రాడుకేగి యువకన్యనుంచి వారిని ఖండించిరి. సమైక్య చెడిపోయినది. కాని ఎట్లు పరిమించునో జెప్ప వీలులేదు.

బోస్ట్రియ పోలీసుకోర్టులో దొంగలు చొరబడుటకు ప్రయత్నించిరి. కాని విఫలమనోరథులైరి.

బ్రిటిషు వర్తకము

లండన్, డిశంబరు 31:—1926 ఆర్థిక పరిస్థితులను సామ్రాజ్య పారిశ్రామిక సంఘమువారు పరిశీలించుచు డొమినియనులచే 5 బేర్లక్షత్రము గగ్గిలోటు పూర్తి అయినదనుచున్నారు. భారతదేశము ఇంగ్లండునుండి విస్తారముగ సరుకులను దెప్పించుచున్నది. సామ్రాజ్యసమస్యలపట్ల ప్రభుత్వమువారు శ్రద్ధవహించుచున్నారు. బ్రిటిషునుగూర్చి కట్టుదిట్టముజేసిరి. అందుచే పూర్వముకంటె ఈసంవత్సరముఅంతయు అనుకూలముగ నుండుననుచున్నారు.

గ్రేటుబ్రిటనులో రబ్బరుధర

నూటికి 7½ మరల పోచిందది. మొత్తము మే ముగ్గు నుండి నూటికి 42½ పోచిందది.

ఫిల్లి కలార్లైల్వే

లండన్, జనవరి 15:—పైలైల్వే ప్రభుత్వమువారికి 1000 పానులకు విక్రయించువారుమై ఆలోచించుటకు రైల్వే డైరెక్టరులు సమావేశమైరి. ఆమృతము భాయమడిగూర్చి 31 తేదీనకు డివిడెండుగూడ లభించును.

బంగారు వెండి నాణెముల విలువ

రూపాయి అనగా 1 పి 4 పెన్నులుండవలెను

కరెన్సీమిషనుయెదుట, ప్రొఫెసరు

దొరస్వామి అయ్యరుగారి సాక్ష్యము

కలకత్తా, జన 5:—కేడు కరెన్సీ కమిషను యెదుట ప్రొఫెసరు దొరస్వామి అయ్యరుగారు (మద్రాసు) సాక్ష్యము నిచ్చుచు భారతదేశమునందు బంగారము విలువను ప్రమాణము జేయవలెననియు, రూపాయికి ఒక పిల్లింగు 4 పెన్నులుండవలెననియు చెప్పిరి. దేశమున్న ఆర్థికస్థితిలో కరెన్సీ నోట్లనిచ్చు, నధికారము ఇవ్వీయులుబాంకు కిమ్ముట వారి కిష్టములేదు. భారతదేశమునందు నోట్లనిచ్చుపని ప్రభుత్వమువారే చేయుచుండుటవలన చాలాభయము గల్గెనని వారు నూచించిరి. నోట్లనిచ్చుట వలన ప్రభుత్వమునకే లాభముండదు. వడ్డీ యెక్కువవచ్చుటయు, పేపరు కరెన్సీశాఖ నుండుటవలన సరు కిచ్చుకన్న పేపరు కరెన్సీ రిజర్వుండుట భద్రముగుటయు, లాభములని చెప్పవలయును. ప్రభుత్వమువారు నోట్ల నిచ్చునధికారమును బ్యాంకు మార్బుటలో నోట్లయొక్క మొత్తముక్రింద రిజర్వులోనున్న కెహ్యూరిటీ మొత్తమును ప్రతి సంవత్సరమును చెల్లించుట కేర్పాటు జేయవలెను. బంగారు ప్రమాణమును ప్రవేశపెట్టుటకు ప్రయత్నములు బాగా చేయుచున్నను ప్రభుత్వమువారు నోట్లనిచ్చు ఆధికారము గర్హించుండవలెనను విషయమై కొంత చెప్పకల సేవచ్చెను.

రూపాయి మారకము

ప్రొఫెసరు అయ్యరుగారికి రింకను యిట్లు జెప్పిరి:— రూపాయికి 1 పి 4 పె గాని, 1 పి 6 పె గాని, 1 పి 8 పె గాని మారకముంచవచ్చును. ఇప్పటికి సంవత్సరము నుండియు 1 రూపాయి, 1 మారకమే గలవియుండెను. అందుచేత నదియే నిశ్చయించవలె ననివచ్చునగాని యింతత ముఖ్యముగాదు. 1 పి 6 పెన్నులుండ వలె ననుటకు దేశములో నావిధముగ రేలు నిలచియుండవలయు, తక్కువ కేట్రే నయెడల రూపాయ ధర లెక్కువగుననియు జెప్పి, మారకము విషయమున నాలోచించవలసినది దేశముయొక్క వర్తకాభివృద్ధియొక్క స్పృహయే యని చెప్పిరి. రూపాయి మారకము 1 పి 4 పె నుండి 1 పి 6 పెను పెనుగుటవలన దేశపరిశ్రమలకు నష్టదాయకముగ నేయుండెను. రూపాయివిలువను నిర్ణయించునపుడు అప్పు డిప్పుడు మారుచుండు పాను ధరల బట్టిగాక అంతర్జాతీయముల గమనింపవలయును. బంగారు మారకము ప్రమాణము ముందెల నుండి నో, యుద్ధ సమయమున రూపాయికి 1 పి 4 పెన్నులుండు మారకము యెందుకు బడిపోయెనో చర్చించుచు భారతదేశములో బంగారు ప్రమాణమేయున్నటుల ననుకొనువరకు అందుచేతనే రూపాయిలో 165 గురిగింజలచాంపివెండియున్నదను మాట తప్పింప వీలులేకపోయెననియుజెప్పిరి. భారతదేశమునందు బంగారు ప్రమాణమే బాగా యుండునడల యుద్ధము వలన భారతదేశములో బంగారు మసలే లేకుండపోయి ధరలంతకన్న యెక్కువ గావలసినదే. మారకములో కాగితము మాత్రమే యుండుట వలన బంగారు పుచ్చిలుచువల్ల నేగాక వెండివలన గూడ భారతదేశములో కరెన్సీ కి కష్టములు గల్గుచుండెను. రెండువిధములను నిర్ణయము లేకపోవుటవలన వర్తకమునకు భంగముగల్గి అనుకున్న కల్పటాల్లను నష్టము గల్గెను. బంగారుయిన కెన్సిమార్బులు సంభవించిన ఒకపేరకపు కరెన్సీ పద్ధతి భారతదేశమునకుండుటలేదు. కేనడా, ఇంగ్లాండు, జపానుదేశములలో నున్నట్లే యుండవలెను. ఈవిధముగ పరిష్కారమగుటకు యింగ్లాండు రూపాయలు ముద్రించేయకుండ నాపవలెను. రూపాయల బదులు బంగారుమసలే వాడుకొను పరిస్థితులు నమృతమందుటకు కనిపెట్టులెను. కాబట్టి మారకమునందు బంగారు నాణెములకు తోడు కాగితము డబ్బును చెల్లుదుండవలెను. బంగారు నాణెములను నోట్లను యెక్కువగా నుపయోగించుటకు ప్రభుత్వమువారును, ప్రజానాయకులును తోడ్పడవలయును. భారతదేశములో వ్యాపారము కొద్దిగ ఒకరులచేత వెండిరూపాయలే ముఖ్యముగ మారకములో నుండును.

(ఆ. ప్రె.)

నీసా 1-కి ర్వు 2-0-0

కు సు మ

వి.పి. చార్జి వేరు.

ఈమందు గనేరియా అను కెగరోగమును 24 గంటలలో నివారింపి మాత్రద్వారమునుండి వెలువడు ప్రాసమును మాత్రము విడుదలవచ్చును గిలుగు వారువహించు, మొదలగు బాధలకు వెంటనే నివేదించును. స్త్రీలకు గలుగు యేవిధమయిన కుమమవ్యాధులయినను ఆస్పత్రుముగా కనుగొనును. 1766

ఆనందకుటీరము, 13, వైరాగిమకంపీడి, 1172 మదరాసు.

వాతావరణస్థితి

1926 నవంబరు 6-వ తేదీ బుధవారము

ముఖ్యతెల్పాలు	గత 24 గంటలలో అత్యధికవర్షము	గత 24 గంటలలో అత్యల్పవర్షము	గత 24 గంటలలో చంద్రము	జనవరి 6-వ తేదీనండిన వర్షము	సాధారణముగ సంవత్సరమునకు పడియుండు మొత్తము.
గోపాపురం	81.2	65.6	...	0	44.96
విశాఖపట్టణము	80.7	72.4	...	0	87.09
కాకినాడ	81.0	71.7	...	0	89.09
మచిలీపట్టణము	80.7	68.9	...	0	41.59
కర్నూలు	89.9	68.4	...	0.05	26.01
బళ్లారి	88.2	66.0	...	0	20.51
కడప	86.2	70.0	...	0	81.28
నెల్లూరు	82.9	69.8	...	0	87.98
మద్రాసు	82.8	69.4	...	0	50.74
కడపూరు	81.5	71.4	...	0	52.94
నీలము	8.99	69.4	...	0	89.80
కోయంబూరు	86.7	71.0	...	0.03	25.29
తిరుమనాపల్లి	89.7	72.6	...	0	83.18
నాగపట్టణము	83.2	71.5	...	0	54.16
వఘవర	80.8	75.9	...	0	88.58
పాంబట్	84.1	75.8	...	0	87.00
తిరునల్వేలి	84.2	74.8	...	0	28.84
తిరుకేరేణి	88.8	74.1	...	0	64.51
కొచ్చిన్	75.8	72.1	0.05	1.10	114.51
కాళికట్టు	87.8	84.5	...	0	117.16
మంగళూరు	79.6	61.8	...	1.05	125.68
బెంగుళూరు	61.2	47.2	...	0.05	85.87
మేరకూర	79.0	59.6	...	0	125.46
కొడెకూర	63.2	50.8	...	0	62.18

సర్కారులు:—కొన్నిచోట్ల ఆకాశము నిర్మలముగను వర్షియినచోట్ల మేఘములు విస్తారముగనున్నవి. గోపాపురం లో అర్ధత ఎక్కువ. రాత్రివేళి 4 నుండి 6½ డిగ్రీలు ఎక్కువ.

దక్కన్:—కర్నూలులో ఆకాశము నిర్మలముగ నున్నది. క్విన్సచోట్ల మేఘములు విస్తారముగ నున్నవి. బళ్లారిలో అర్ధత ఎక్కువ. కర్నూలులో పటికడిమి 3 డిగ్రీలు ఎక్కువ. రాత్రివేళి 9½ డిగ్రీలు ఎక్కువ. తక్కినచోట్ల 5 నుండి 6 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

కర్నాటకము:—మేఘములు ఒక మోస్తరుగ నున్నవి. రాత్రివేళి 2½ నుండి 3 డిగ్రీలు ఎక్కువ.

వాతావరణము అనుకూలముగ నుండవచ్చును. యస్. ఆర్. హెచ్ సామ్రాజు.

వాతావరణాన్నివృద్ధుడు.

యేలం నోటీసు

మదరాసు అఫిషియల్ అసైన్ వుత్తరపు

మేరకు యాదాళ్ల మెకట సుబ్బయ్యగారి సుబ్బయ్యశెట్టి పారా వెంకటస్వామినాయుడు వీర్ల యిన్నాల్వెన్సీకి సంబంధించిన కడపజిల్లా, కడప ట్రంకువోడ్డులో నెంబరు 162 గల బంగాళాయిల్లు, అందులో యుండు లక్ష్మీనారాయణ షాకర్రికి సంబంధించిన స్టీము యిన్ జెను, సమస్త వస్తువులచేయు మెషీనులు సెనగకాయలు కలగగొట్టు మిషినులు యింకా యితరమైన సామానులున్న మెసర్స్ డౌడన్ కంపెనీ వారివలన 1926 సంవత్సరం జనవరి 10 తేదీ ఆదివారము 8 ఘంటలకు నడగ 162 కడప ట్రాకు రోడ్డువద్ద యేలము వేయుచు యిదియు గాక యినుపపెట్టులు, చూను సాకీ నులును కడపలో యిన్నాల్వెంటు దారుని వద్ద 9 ఘంటలకు యేలము వేయుదురు

మదరాసు దక్షిణ మరాటా లైస్యద్వ్యంగుల మహాసభ

ఎస్. ఎం. జోషిగారి అధ్యక్షతక్రింద
సమావేశమగుట

కాన్ఫరెన్సుల కన్వెన్షన్లు

మదరాసు నగరమున గల మరాటా లైస్యద్వ్యంగుల ప్రభుత్వ మహాసభ మధ్యమము కేంద్రము గలందుకు కన్వెన్షన్లు చేయబడునందు పుయుత్సాహముతో సమావేశమయ్యెను. అధ్యక్షుడు, కాన్వెన్షన్, కార్యదర్శి, వాక్యము మొదలగు అనేక ప్రజాసమన్వయము 182 వందల ప్రతినిధులు లభించిరి ఇంకను చాలుమంది ప్రతినిధులు లభించుచున్నారు. భారత శాసనసభయందు కార్యకర్తల కేంద్ర ప్రతినిధులనున్నట్టియు అంతర్జాతీయ ప్రాముఖ్యము నందినట్టియు ఎస్. ఎం. జోషిగారి సభాసభాధ్యక్షత వహించిరి. రాజావు అఖిల భారత ప్రేమ యూనియను కాంగ్రెసున కధ్యక్షులుగ నెన్నుకొనబడిన బారిష్టరు వి. వి. గిరి, అఖిల భారత కమ్యూనిస్టు మహాసభ కధ్యక్షుల వహించిన కంగారవేలు చెట్టి, ఎస్. సత్యమూర్తి, వి. ఎల్. కాప్రి, భక్తవత్సలుకాయకు ఇ. ఎల్. అయ్యరు, సామి వెంకటాచలం చెట్టి ఎం. ఎల్. సి. వి. చక్రరాయచెట్టి, టి. వి. కళ్యాణసుందరం మొదలయ్యారు, వి. ఆర్. కాప్పు (వి. ఎస్. ఆర్) మేజరు గ్రహంపాళు, జనరాజదాస గారి సతీషణి, హరిదాసురాం (కలకత్తా) రా. సా. చక్రికా ప్రసాదు (అబ్దురు) గార్లు మొదలగు ప్రముఖు లనేకులు సభావేదిక నలంకరించిరి. భగవత్సాగలతో సభాకార్యక్రమము ప్రారంభమయ్యెను.

అహోబిలసంఘాగృతులగు సి. పంచాక్షరముగారు, ప్రతినిధులను అగృతులను హృదయపూర్వకమున నాహ్వానమునను, ప్రస్తుతము లైస్యద్వ్యంగుల దక్షిణినివించి, తమ బానిసలకంటె సభాసభియందుండిమని నుడివిరి.

అధ్యక్షుడు

ఎస్. ఎం. జోషిగారు అగృతులను సలంకరించి, తనకొనర్పండిక గౌరవమునకు కృతజ్ఞతల దెలుపుచు, ఈ మద. మ. లైస్యద్వ్యంగుల యూ. యు. ఇంతరక్షకుల సాధించిన కార్యములను ప్రశంసించి, గతరెండునెలలను ఈయూనియను సభ్యుల సంఖ్య 12 వేలకు పైచెచ్చుటకంటె నిడుకు ప్రబలమున నిదర్శనము వదియుకటి యుండజాలదు. పనిచారలకష్టముల నివారించుటకు ఈ సంఘమువారినే పర్యాయములు అధికారులకు రాయబారము లుపిరి. అవి కొన్ని సందర్భములందు సఫలమయ్యెను. మరి కొన్ని సందర్భములందు విఫలమయినను, మీ విధులను తప్పక మతో నిర్వహించుచున్నారు.

ఇ తవరకును మీరు చాల పనిచేసినను, కార్యకర్తల నిరసాభ్యుక్తమొనర్చుటకు మీరింకను చాల వానర్పరియియున్నది. ఇందుకుగాను, మీ యూనియనును బలపరుచుట ప్రథమ కర్తవ్యము. ఇందుకు గాను మీ రితరసంఘములతో ప్రైయెన్సుకొనవలెను. లైస్యదును పనిచేయుచున్న ప్రతియ్యద్వ్యంగియు కార్యకర్తను గూడనిసంఘమున సభ్యుడుగ చేరవలెను. ప్రతియ్యద్వ్యంగియు నీవిషయమును గమనించి తన బాధ్యతను నిర్వహించునెడల నీకార్యము కష్టసాధ్యము గాదు.

యూనియను ఒలకుగ పనిచేయుటకు, అధికసంఖ్యాక సభ్యులయేగాక, మంచి ఆర్థికస్థితిగూడ నుండవలెను. కార్యకర్తలందరును చాలవీరవారను విషయము నే నెరుగుదును. అయినను ధనము లేనిది ఏ కార్యమును సాగజాలదు. గనుక ప్రతివారను తమ స్వల్పదాయమునుండి స్వల్పభాగము నైనను యూనియను కొసలకు ప్రత్యేకించుకొనవలెను.

మికష్టములు చాలగలవు. వాని నన్నిటిని గరించుము వివరించుట ఇప్పుడు సామ్యముగాను. అందుచే కొన్నిటిని గరించి మాత్రమే వివరించెదను. అందు మొదటిది. కంపెనీవారు మీయూనియనును రిక్లెజు చేయకపోవుట కంపెనీవారి సేవల నీ ప్రతిపూలభోరణి మార్పుకొనుచున్నారని వినుట కంతోచకరము.

అయినను కంపెనీవారి యూనియనును రిక్లెజు చేయుటకు కొన్ని అన్యాయముగ వరతుల విధించుట, కంపెనీవారు ఎవరేకాదు ప్రాసినను దానికి ప్రత్యుత్తులు విధుక్తధర్మము. అట్టితరీ లైస్యద్వ్యంగులందు ముగతేరి జాబులు వ్రాయునో వానికి సభాసభి వారి రాయబారమును గౌరవిం

వారు విధించుచున్న అన్యాయముల వరతులలో మొదటిది లైస్యద్వ్యంగుల కంపెనీ యుద్వ్యంగుల గాని వారు యూనియను సుద్వ్యంగులుగ నుండరాదనుట. ప్రపంచమందలి ప్రతికార్యకర్తలకు కార్యనిర్వాహకులగు మేనేజరులనుండి వచ్చినవారుగ నుండు కంపెనీవారి ఆచూకం పెరీలయుద్వ్యంగులు గారు. అంతయు గా, యూనియనుద్వ్యంగులు దనమంతయు పనిచేయు వలెనవారుగ నుండును. అందుచే వారు కంపెనీ యందలి యుద్వ్యంగులుగ నుండుగలుగు అసంగియగు అంతిమగా కంపెనీ యుద్వ్యంగులు, కార్యకర్తల సంఘాకార్య నిర్వాహకులుగ నుండునెడల, కార్యకర్తల సంఘము వారి ఆందోళనకు వారి నిబాధించెదరు ఇది, అనేకవత్సరములనుండి మనము ప్రత్యేక్షముగ జూచుచునే యున్నాము. అందుచే నీవరతునకు అసమ్మతిని దెలుపుచు కంపెనీ వారి రికార్డును నంగీకరించి ఈ వరతును తొలగించుటకు ఆందోళన మొనర్పవలెను

వ్యక్తికష్టములను సవరించు కార్యము నీ యూనియను వారు వినియోగదారి మరియొక వరతు విధింపబడెను. ఇది అన్యాయము. యూనియను కార్యకర్తలకుగావలయునని గోరునెడల మీరు వ్యక్తికష్టముల తొలగించుటకు ఆందోళన మొనర్చుటవలెను. మీలో ఒక్కరికి కష్టము నచ్చినయెడల ఆవ్యయ ఆందోళి ఇచ్చునటుల మీరెంచవలెను. ఈవరతుచాల ఉపద్రవకరమైనది.

వేతనములు

మికష్టములలో రెండవది వేతనములకు సంబంధించినది. ఈకష్టము మీకొక్కరకు సంబంధించినదిగాదు. భారతదేశమునంతటను ఈకష్టమే బాధించుచున్నది. మదరాసునందు కీతనములు, భారతదేశమునందు ప్రాంతములందు కంటెను చాలతక్కువ. వేతనములు తక్కువగుటచే, ఇతరప్రాంతముల ప్రజల వేతనములగూడ తగ్గిపోవుచున్నవి. అందుచే మీవేతనముల హెచ్చించుటకు తీవ్రమున నాందోళన మొనర్పవలెను. స్వల్ప కార్యకర్తలకు నెల 1 కి రు 11-0-0 లు మాత్రమేసగజదుచున్నది. ఈస్వల్ప మొత్తముతో మానవమాత్రుడు ఒకకుటుంబము నెట్లు పోషింపగలడు? మీపిల్లలు స్త్రీలు పనిచేయుచున్నారగుదా వారి వేతనములు తోడ్పడునని యనమానులు చెప్పుచున్నారు. వారట్లు పనిచేసి ఆరోగ్యమును చెడగొట్టుకొని అకాలమరణమువారలగుట కీ స్వల్పవేతనములే కారణములు. వేతనములు హెచ్చించబడినపుడే, బాలురు ఆరోగ్యముగ పెరుగుటకు అవకాశముండును. విద్యార్థులు, స్త్రీలగౌరవింపవలెనని గంభీరవచనములు బయటచుండురు. స్త్రీలు, తమజీవనాధారము కొరకును గృహముండును, బయట ఫ్యాక్టరీలయందును గూడ అహారాశ్రయము పనిచేయవలసిన అధనస్థితియందుండగా వీరెట్లుజీవి యారకుండగలిగిరో ఆశ్చర్యకరముగ నున్నది.

(అగృతులడింకను సువర్ణసింహులందెను.)

* * * గొప్ప ఊరేగింపుటత్సవము

నిన్నటిదినము అహోబిలసంఘమువారి ఆవిరణక్రింద బయలుదేరిన యుత్సవము నేటినుండి వాట్సన్రోడున వన్న కన్వెన్షన్ తిరుమలలో జరుగనున్న లైస్యద్వ్యంగుల యుత్సవము ఇది వరలో అనేకపర్యాయములు జరిగిన ఊరేగింపులకంటె ఎక్కువ గంభీరముగాను మనోహరముగాను ఉండెను. సంఘమువద్ద బయలుదేరిన ఊరేగింపు పెరెంబూరునకు చేరునప్పటికి 1000 మందికిపైగా నుండిరి. ఊరేగింపు నిమిష నిమిషమునకును వృద్ధియయ్యెను. బకింఘాముమిల్లలవద్ద చేరునప్పటికి పనినుండి తిరిగివచ్చుచున్న కూలీలందరను దీనిలో చేరిరి. వీరందరగలసి కాన్వెన్షన్ సభవనమును చేరిరి. ఊరేగింపు సాయంకాలము రి ఘంటలకు మేళతాళములతో బయలుదేరి సభాభవనము చేరువరికి రి గంటలాయెను. ఉత్సవముందు యన్ యమ్ జోషి యమ్. యల్. ఎ. సభాధ్యక్షుడును రావుబాదరు చండికా ప్రసాదు, వి. వి. గిరిగార్లును ఉండిరి. వీరు మువ్వరును ఒక కోచిమీద నుకేగిరి. వెనుక నెన్నియో గుర్రపుబండ్లు వచ్చెను. వానిలో ఆహోబిలసంఘ సభ్యులు చాలమంది యుండిరి. ఎల్లప్పుడు కాద్రు, చక్రరాయ్, ఇ. యల్. అయ్యర్, కళ్యాణ సుందరం మొదలయ్యారు, కాండలాలు సర్కారు, సి. పంచాక్షరీ ఆచారి, నేనాపతి, సామి వెంకటాచలం చెట్టి భక్తవత్సల నాయుడుగార్లును నుండిరి. ఊరేగింపు ఆఖరున నాయకులకు హారములు వేయబడెను. ఇ. యల్. అయ్యరు గారు మహాసభయొక్క కార్యక్రమమును తెల్పిరి. ఉత్సవము శాంతముగా నడచిపోయెను. ఏమియు అల్లరులు జడగలేదు. శాంతి

కీ॥శే॥కె. ఎస్. శ్యామారావుగారు

మైకోర్టువారి సానుభూతి

నేన్ను పురియందలి ముఖ్యమంత్రి శ్యామారావుగారి నొక రుక. ఎస్. శ్యామారావుగారియును ము కాలభర్తమొందిరిని ప్రకటించుట కెంతయు చింతించుచున్నాము

ఈ ఉత్తము మైకోర్టునందు, ప్రధానన్యాయమూర్తి సర్ విక్టరు హట్టుట్రాటగుగారియెటుట, అద్యక్షులు జేనరలు గారు, కీర్తిశేఖరి గుణగణుల ప్రోసింది సానుభూతిమును వెల్లుబిచ్చిరి శ్యామారావుగారు 1578 సం॥ కన్నడ దేశమున జన్మించి 1904 సం॥ పట్టభద్రుడై మైకోర్టున్యాయవాదిగ ప్రవేశించిరి. సాక్షులక్రానుపరీక్షయందు గొప్పవై పుష్కముల వారని శ్యామారావుగారికి చాలప్రదర్శలను. వీరు క్రిమినలు కేసులందు ప్రత్యేకముగ ప్రిక్షి జేసి, ఈ పట్టాముననేగాక ఇతరక్షేత్రాలందుగూడ చాలకీర్తిగాంచిరి. వీరు, తమ జానీసుగులయెడను, సోదరన్యాయవాదులయెడను ఎక్కుడుసాదరభావముతో మెలగెడువారు వీరు కొంతకాలమునుండి తుయన్యాధిచే భాషపడుచు, 48 వార్షికుల బయస్సున నీయుదయము మదరాసునందు స్వగృహమున పరమపరచందరి. శ్యామారావుగారి అకాలమరణ శోకనిమిత్తులగు వారి కుటుంబమునకును, విత్రులకును, మైకోర్టు న్యాయవాద వర్తములరపుత సానుభూతిని దెలుపుచున్నాను.

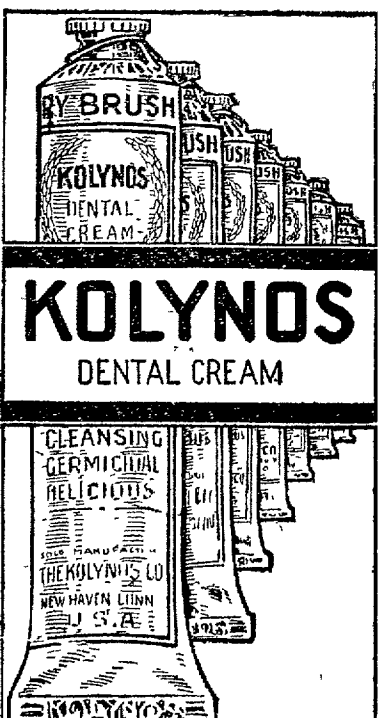
ప్రధాన న్యాయమూర్తి కోర్టువారిశరపున విచారమును దెలుపుచు, క్రానుకీర్తియందు కీర్తిశేఖరు సంపాదించిన కీర్తికంటె నెక్కువ ప్రశంసాపాత్రముయిన కద్దియు నంజాలదని నుడివిరి.

కె. యు. సామారావుగారు నేడుదయము అకాలమరణము పాలునుందులకు విచారముదెల్పుచు ఎగ్గురు పోలీసుకోర్టులో వి.కె.కృష్ణస్వామియ్యరుగారు నూచింపగా క్రెసిడెన్సీ మేజస్ట్రేటుగారు వారితో నేకీభవించుచు, తమవిచారమును దెల్పుచు, శ్యామారావుగారి కుటుంబమునకు సానుభూతి దెల్పుచు, కోర్టును మూసిరి.

నోటిసు

“ఇదివరలో రాజమండ్రియందు మాతరపున పనిచేయుచుండిన భారంసీలీ లాధర్ గారిని పనినుండి 18-12-25 తేదికండి తొలగించితిమనియు, అతను, ప్రస్తుతమువేయు వేసలు మాకేమాత్రము సంబంధము లేదనియు ఇందుమూలముగా అందఱికి రియజేయుచున్నాము.

జీవన్మరణం అందుకో, రాజమండ్రి.”

అరఅంగుళము కొలిసాను చాలును. ప్రతిగొట్టమునందును 100 అంగుళములుండును. రోజు 1 కి 2 సార్లు నొప్పన 50కో అలకు సరిపోవును, ఒక సం॥ కమునకు 7 గొట్టములు చాలును. కొలిసానునుమాత్రమే ఈ ప్రకారము హడుటకు పీచుగలదు, ఏలనగా కొలిసానునందు మంచి సత్తుగలదు. దంతములకు హడు కొలిసాను శ్రేష్ఠమైనది. ఇందులో నుండు ఔషధగుణములు వ్యాధులనురానియక ఆలంకరకము, దంతములు ఊడిపోకుండ కాపాడును.

కాన్పూరుకాంగ్రెసు

క్రియత దేశపాండేగాది అభిప్రాయములు

బొంబాయియం దువనగనించుట

బొంబాయి, జనవరి ౧:— కాన్పూరుకాంగ్రెసు సందే ముహూర్తి ('యత గంగాధరం వు దేశపాండే (కర్ణాటక నాయకుడు) గారు నిన్న సాయంత్రం గున బహిరంగోపన్యాస మునిచ్చిరి. యం. యం. ఏ. జమ్నా దాసు మహతా గా రధ్యత త పహించిరి.

సభాకార్యక్రమము (ప్రాగంభింసము జమ్నాదాసు మహతా గారు ఉత్సాహమున బట్టి చూచినను బాటియాభివృద్ధి బట్టి చూచినను కాన్పూరు కాంగ్రెసు జయమేనని చెప్పిరి. గయలో నో-డేజి స్నేహితులతో బంధములు సఖ్య ప్రమే నవి. కాని రెండు సంవత్సరము లట్లే గడచిన పిమ్మట గాంధీ మహాత్ముని యొక్కయు పండితమోతీలాలుని యొక్కయు దయవలన భేదములను కొట్టివేసితిమి.

శ్రీ మత గంగాధరంపు దేశపాండే గా రిట్లా చెప్పిరి:— నా ప్రాచుర్య కాంగ్రెసు నాటినుండియు నేను గ్రామములలో శిక్షణ ప్రచారము చేయుచుంటిని కాని కాన్పూరుకాంగ్రెసునాటి నుండియు నాను మాట్లాడుటలెని యిచ్చవోడదుచున్నది. నేడు జమ్నాదాసు మహతాగారి అధ్యక్షత క్రింద నేను మాట్లాడుటయే యిమార్పన దార్జాము. ఈవార్తను నే కాంగ్రెసు సు దేశమున తెలియదనను. మొన్న మొన్నటి తరతు మాకుగల విభేదములనలన మహతాగారును నేను దగ్గరకు వచ్చుటకే నీయండ్డేడికాదు

కాన్పూరు తీర్మానము

కాన్పూరులో గాంధీపటవిన ముఖ్యతీర్మానమువలన మ నలను నిరంతరము బానిసత్వములో నుంచులయినను మా డ, పక్ష మొకటి గల సమయ ఆశ్చర్యతతో మనము పోరాడ వలసియున్నదనియు కనబడుచున్నది కాన్పూరు కాంగ్రెసు రెండు పక్షములవారిని ఒకటిగా చేర్చినది. కాంగ్రెసు చర్యల నియు నవితోత్సాహముతో జరిగినవి

మహాత్ముడు

మహాత్ముని నభిక్షేపించుటను హిందూదేశనాయ త్వము నుండి వహత్తుని తొలగించుటను కొన్ని ప్రయత్నములు జరి గినను కాన్పూరు కాంగ్రెసు మహాత్మునియందుగల నమ్మకమును మరియొకమారు భగవదేవు రాజకీయ నాయకులలో మహా త్మునకు తిరిగి యున్న స్థాన మెసంగబడినది. కాన్పూరునుండి వచ్చినప్పటినుండి రాజకీయకీర్తిములలో మహాత్మునింటి కొప్ప వాడు లేడని నాను యభిప్రాయము కలిగిరి. అధిక సంఖ్యా కులు తమ పక్షమున నుండునలెనని తలంచిననా రెన్నరైన పండి త మదనమోహనమాలవ్యాగారి పంకిత ప్రహరగాని గాంధీ గారి పేరు చెప్పియే బాసచేయుచుంటిరి. గాంధీగారింటి శక్తి రాజకీయములలో మరియొకటిలేదని తెలుపుట కిదియే నిదర్శన ము. రాజకీయములలో గాంధీగారిపని యెప్పుడునది అనుకొ న్నుకాలముండెను. ఆవిషయమును స్వరాజ్యవికలన ప్రాధికార మొసంగినప్పుడు గాంధీగారే బిప్సవనిరి. సామాన్యజనులు చె ముకబడియుండియున్నను నాయకులు తనమనిచిపెట్టిరి గాంధీ మహాత్ముడు తలచెను. ముఖ్యతీర్మానము సంగీతించుటవలన కా న్పూరుకాంగ్రెసు విషయములను స్పష్టపరచినది కాంగ్రెసును రెండు రెక్కలుగా నున్న స్వరాజ్య పక్షము వారు ను నో చేం జర్లు ను ముఖ్య విషయములలో శక్తి భావము వహించిరి ఖిదరప్రాముఖ్యమును కాననోల్లం సునముయొక్క ఆచారమును స్వరాజ్యవాదులు అంగీకరించరి. స్వరాజ్యవాదులు గూడ తిరిగి వచ్చి ఖిదర యుద్ధమునును హామయచేయ బూనిరి గిదా యని దానితో నోచేంజర్లును గైగ్యము వచ్చెను.

ఖిదరు

బొంబాయిలోనున్న ఖిదరుయుక్యమునుండి దొడ్డను తేడు. ర జకీయములలో ఖిదరు నొక ఆయుధముగా నుపయో గించవచ్చునన్న విషయ ముండునను తెలియకపోవచ్చును కాని గ్రామము లో నుండేకి వల్లెటూరి జనమునకు వన గంధీనోపన్యాసములను వినుట కిష్టములేను స్వరాజ్యవాదులు ఎక్కువ కాలమును ఖిదరు ఉపయోగమునకు పయోగించి పిమ్మట సామాన్యజనలతో సంబంధ మేర్పరచుకొనుటకు ప్రయత్నించవలెను. నేను నోచేంజరును గాత్రున స్వరాజ్యవాదులమొగ్గ గా ని రె స్సాం సి ఫు స నా కార వా

దులయొక్కగాని కార్యక్రమములో చేనియందును నాకీప్యము లేదు. కాని వారిరువురిలో స్వరాజ్యవాదులతో నోచేంజర్లుకు ఎక్కువను బంధ ముండుటచేత స్వరాజ్యవాదులనినే నాకీప్యము. కాని అందులన రెస్సాంసిఫు సనాకారముల మర్యాదయందు నాకు నమ్మకము లేదని కాదు. చానక్య నీతిలో మహారాష్ట్రులు గొప్పవారని దాక్షరు మూలీగారు చెప్పవచ్చును. నేను దానికి తగినదా పెట్టుట లేదు కాని పద్ధతులు కొంతకాలమైన బాధ్యభివృద్ధికి ప్రతి బంధకములని నా యభిప్రాయము.

టూడు నొర గారు

బొంబాయి, జనవరి ౧:— అమెరికాలోని పశ్చిమోత్తర విశ్వవిద్యాలయమున సోషియాలజీ పండితుడైన ఆగ్నరు, జి. టూడు నొర గారు రెండ్రోజుల క్రితము బొంబాయి చేరిరి వారు సంఘసేవయందు చేరు గడించినవారు. వారితో వారి భార్య సహితము వచ్చియున్నది. (ఆ. ప్రె.)

రంగం మునిసిపల్ సంఘము - అధ్యక్షుని ఎన్నిక
రంగం, జనవరి ౧:— మొదటి సాధారణ సమావేశమందు యల్. ఆహయేనుగారికి బహుముగా పట్టుగాను అధ్యక్షతవచ వికీ ఎన్నుకొనబడిరి. ఈ పదవి రెండవ అగ్రణి మహమ్మదు ఆజను ఎమ్. ఎల్. సి. (ఆ. ప్రె.)

కలకత్తా, జనవరి 4:— దక్షిణేశ్వరబాంబుకేసు స. బంధ మున ౧౦ 4 నోవాబాదులో అరెస్టుచేయబడిన ప్రమాద రంజన్ ఛౌధరి అరంభత మారచక్రవర్తులపై కుట్ర మందుసామానులు చేయుట లైసెన్సు లేకపోవుట ఆను మూడు నేరములు మోపబడెను. (ఆ. ప్రె.)

శ్రీ శే! నల్లూరోమహారాజగారు

కలకత్తా, జనవరి ౧:— సట్టారోవ హాజాగారు దివంగతు లైరి. ఆయన ఆలయందు బహు నిపుణుడు. సంగీతయందు ఎక్కువ అభిమానము గలవాడు. (ఆ. ప్రె.)

ప్లేటుకొన్ని విన్నికలు

స్వరాజ్యవాదుల జయము

కలకత్తా, జనవరి ౧:— లోకనాథము ఖర్జీ, న లి నీ నాథ నేచగార్లు ప్లేటుకొన్నికలు ఎన్నుకొనబడుటచే స్వరాజ్య వాదులకు గొప్పవిజయము కలిగినది. వారి ప్రశ్నోత్తర డాక్టరు ద్వారకనాథమిశ్రు జోగింద్ర చంద్రనోమగార్లు ఓడింప బడిరి.

స్వరాజ్యవాదుల తో డాక్టరులన మహమ్మదీయ నియోజకవర్గమునుండి మహమ్మదు సుహృద్దగారు ఎన్నుకొనబడిరి. సహ్యాద్గీగారు స్వరాజ్యపక్ష నాయకుడగు శ్రీయుత జ్ఞ యం. నేనగ ప్రాగారి కీదినవ హాజువాడిరి. ఆహమ్మద బట్టియే స్వరాజ్యపక్షమువారు వారికి తోడ్పడిరి

“అసెంబ్లీలో ఎన్నుకొనబడిన సభ్యులలో సభికసంఖ్యాకులు బుపరచినట్లయిన నేను స్వరాజ్యపక్ష వాడను కాకపోయినను స్వరాజ్యపక్షమువారితోనే ఓటుచేసెదను. కాని మహమ్మదీ యులకు స బంధించిన విషయములలో మాత్రము నాయుష్టము వచ్చినట్లే ఓటుచేసెదను.

ప్లేటుకొన్ని విన్నికలు

స్వదేశ సంస్థాపనమునకు సహాయపడుడు

విదు సంవత్సరములు జయప్రదముగ గడచియున్నవి.

ఆంధ్ర ఆయుర్వేద పార్లమెంటు

భిషగర్లు డాక్టరు ఆ. లక్ష్మీనతి, బి. ఎ. ఎం. బి. సి. ఎం. గారిచే స్థాపితబడి కొలంబో మొదలు పారిడ్యారమునలకు అనేకచోట్ల మొదటితరగతి

బంగారు పతకములను సంపాదించి ప్రఖ్యాతిగాంచియున్నది. ఔషధ నిర్మాణపద్ధతులయందు మోచుగ అభివృద్ధిజేయవలసిన

కార్యక్రమము ప్రారంభించియున్నాము I వాటా రూ. 10 మాత్రమే. దరిఖాస్తుఫారములు, క్యాటలాగు ఉచితముగ పంపబడున ఏ తెంట్లు కానలేను.

మానేజరు: 19, హరిన్ రోడ్డు, మాంట్యురోడ్డు, మద్రాసు.

దరఖాస్తులు పంపవలెను.

ఇండియను వైస్స కాంగ్రెసు

పండితుల యుపన్యాసము

బొంబాయి, జన. ౧:— నేడు ఇండియను వైస్స కాంగ్రెసు నందు ఉపన్యాసముల పండుగ జరిగెను. వైస్స ప శు వైస్స గణిత, భౌతిక, రసాయన, భూ, మనోశాస్త్ర విషయముల గూర్చి వేర్వేరు పథలలో వేర్వేరు అధ్యక్షులకి ఉపన్యాసములుజరిగెను. న్యూపసాయగణితశాస్త్రకృత్ శాస్త్రకాఖ్యుగలసియామగ్య ప్రతిపంటఅభివృద్ధి జేయుటను గూర్చిగావించిన శాస్త్రసరిశోధనమును గూర్చి వర్తగావించిరి. ఈ విషయమును దర్శకుయిండియను సెంట్రలు కాటను కమిటీ కార్యవర్తియగు బి. సి. బర్డుగారు బ్రణితేట్టిరి. ఏ. హవర్డు గారు, హెవి ఎ. మైమగారును సల్ల సేలగో ప్రతినిధుండింపు విషయమై వ్యాసముల జరిగిరి రాబర్టు గారు పంజాబులో కేనాలు కాలనీలలో ప్రతిపంటనుగూర్చియు, తేమ్మనర్సరు గారు ప్రతినిధునుగూర్చియు, బ్రెవిగద్రాబుగారు ప్రతినిధుల సభివృద్ధిజేయుటనుగూర్చియు, జి. ఎస్. కుల్కర్ణిగారు తెవుల్ల వని సప్తమునుగూర్చియు, అప్పులుహుసేనుగారు పురుబుడి గల్లు సప్తమును గూర్చియు వ్యాసముల జరిగిరి. సా యంత్రము వేళకాంగ్రెసు సభ్యులు సెంట్రలు హును రిగర్చి లేవలేరినిన్ని, : కోమలూజావీల్వెన్స్టూటునును బోయ చూచిరి.

డాక్టరు యం. ఓ. ఫార్బెన్ గారును, ఆర్డు పంతు ను నిన్న బొంబాయి ప్రభుత్వముది మువ విందు గుడిచిరి.

కరుగ్రకుకారణమేమిటి?

బొంబాయిలో వ్యవసాయ శాఖాకాయన డాక్టరు హెరల్డు హెవి మామగారు ఇండియను వైస్స కాంగ్రెసు యాజమాన్యమున, మ్యాజిస్ట్రేటు లూరరుపన్యాసము నిచ్చుచు బొంబాయిలో నేయే ప్రాంతములలో కరువుండెనో తెల్పుచు ఆ యుద్ధి వర్షము తక్కువగుట చేత గాని యొక్క వరుటచేతగాని, ఋతువు గాన పృథు కురియుటచేతగాని వచ్చుచుండునని చెప్పిరి. వర్షముగరియుట నిశ్చయము లేని కారణమున తొలగించుట యెట్లును విషయము గలదు. వర్షపు నీరు భూమిలోనికిగాని ఆరియాపముగ బోయిగాని పోవుచున్నదానిని భద్రముజేయవలెను. భూమిలో నీరు నిలుచుటకుగాను ఆ యన మేల్చి వ్యవసాయములో నొకవిధమును పరిక్షించి చూచెను. రెండవమాగ్గులు తగినంతవరకు పచ్చియెరువును చేయవలెను. మూడవమాగ్గులు భూమిలో నొకచైపు నుండుటవలన అచట నీరు నిలిచి యికిపోవండుననుల సమయ జేయవలెను. ఈవధి కులవలన పంట యిబ్బడై ఫలవంతముగ నుండిను. మూరగు నంటి చోట్ల మరొక విధమున పరిక్ష జేయబడెను. అచట యెత్తర కట్టలమీద జోవరు పంట పెంచబడెను. ఆ పంట బాగా చేరుబట్టి పంట యొక్కవగ నీతెను. ఈ మార్గములన్నిటివలకు కరువుదీరకపోయినను తున కీసమస్య పరిహారముగలకు తోడ్పడునను నమ్మకము గలదని చెప్పి డాక్టరు మామగారు ముగించిరి. (ఆ. ప్రె.)

షిల్లాంగు జనవరి ౧:— రాజప్రతినిధి యాదిగునవారి సందర్శనమొసంగెను. గోల్డోదామి, గోల్డోబహుమార్గులు బుద్ధిన్ ఆహమ్మద్, గోల్డోహత్మియంద్రు మహమ్మదు సాదుల్లా, రాయ బహుదూర్ ఆమర్ నాథ రా రీ బాబు కృష్ణ సుందర్దేర దాము, హాల్కి ఆబుర్ హమీదు, ఈ. జె. జె. యం. నికొలసుగర్లు ఆ. ప్రె

ప్లేటుకొన్ని విన్నికలు

యాపద్ధ్యారత తంత్రుకార సంఘము

సాంవత్సరిక నివేదికము 1924-25

ఉద్ఘాటము

ఎన్నియో రాష్ట్రములందు ఖద్దరు ఉత్పత్తికి అనుకూల మగు పరిస్థితులున్నాయో యున్నవినియు, వాటినిన్నిటిని స్వయం యోగ మునర్పి విదేశవస్తు బహిష్కారము కొనసాగించుట అవశ్య కర్తవ్యమనియు కడచిన సంవత్సరపు యాపద్ధ్యారత ఖాది బోధ్యురారివేదికమునందు సూచించబడినది. వ్యాపార పద్ధతుల పై దేశమునందు చందయు ఖద్దరుప్రతిష్ఠాపనలను సాపేక్షముల లాభ ప్రయోజనముల నిర్వహణాంశము. ప్రస్తుతము ఖాదీప్రచారము కొన సాగించుటకై ఉత్సాహము విశ్వాసము దేశభక్తిగల ప్రచారకు లెందరో యున్నారు. ఈసంవత్సరమున ఖాదీబోధ్యురారు కొంత విధానములను అమలునందుచు ప్రాతినిధ్యానములనుసరించి జరుగుచున్న పరిశీలనకై ఖద్దరు ఉత్పత్తికముగ కొనసాగించుటకు యత్నించిరి. ఖద్దరు ఉత్పత్తిమును సంపూర్ణముగ విజయము గాంచెనని చెప్పుటకు వీలులేదన్నను పరిస్థితులు తృప్తికరముగ నున్నవని చెప్పవచ్చును. తమిళనాడు బెంగాలు బీహారు రాష్ట్రములందు ఖద్దరు ప్రచారము వ్యాపారముగ జరుపబడుచుండుటచే తృప్తికరముగ ఫలితములు కలుగుచున్నవను విషయమును ఇతర రాష్ట్రముల వారు గమనింపవలయును.

ప్రచారము అవసరము

నిర్మాణముకల్గిన లాభము కలుగదు. ప్రజలకృత్యము మారినగాని ఖద్దరు వ్యాప్తి చెందదు. సన్నటి గుడ్డలు చౌకగ దొరకుచున్నవనియు వాటి నే కొని ఫరింపవలయునని ప్రజాసామాన్యమునకు గల దురభిమానము అంతమొందవలెను. ప్రతిగృహమునందు రాటము తిరుగుచుండి, సన్నటిగుడ్డలు చౌకగుడ్డలు ఫరించుటకన్న ఈదేశమునందే తయారగు పవిత్రమున పసవలయు ఫరించుట తేలువనియు, లాభమనియు ప్రజాసామాన్యము గుర్తగునట్లు చేయుట అవసరము. ఇందులకు దేశమునందుంతయు ప్రచారము సలుపుట అవసరము. బెంగాలు కాంగ్రెసు నిర్ణయము, గాంధీయ హోమ్స్ పర్వటనము ఖద్దరు ఉత్పత్తిని ప్రచారమునకును అనుకూలమగు వాతావరణమును కలుగ జేసెను. కఠినవారు రాజపుత్రానా యందలి స్వదేశసంస్థానములందు కూడ రాటపు సంజీవము వ్యాపింప చేయబడినది. సంస్థానాధీశులు ప్రజలు క ఉత్సాహము పట్ట సంపూర్ణచానుభూతిని ప్రకటించిరి. సంస్థానాధీశులు ఖద్దరుపట్టు సుముఖులై యుండుట శుభసూచకము. వహోత్సవము, ఖాదీబోధ్య ఇతర సభ్యులు ఈసంవత్సరమున కేరళము తమిళనాడు గుజరాతుల సంకరాష్ట్రము బీహారు ఆసామ సంయుక్త రాష్ట్రము రాజపుత్రానా పంజాబు రాష్ట్రము లందు పర్యటనమొనర్చి వివిధ రాష్ట్రములందు ఖద్దరు ఉత్పత్తి ఖద్దరు అవ్యుత్పాదక సంబంధించిన గ్రంథాలు ఈవిషయం తెలుపబడినవి.

రాష్ట్రము	ఖద్దరు ఉత్పత్తి	ఖద్దరు అవ్యుత్పాదకము
1. ఆంధ్ర	రూ 26474	రూ 26678
2. ఆంధ్ర	రూ 388340	రూ 636569
3. ఆసామ	రూ	
4. బీహారు	రూ 168464	రూ 242421
5. బెంగాలు	రూ 247626	రూ 211077
6. బీరారు	రూ	
7. బొంబాయి	రూ	424179
8. బర్మా	రూ	28165
9. మధ్యపరగణాలు (హిందీ)	3880	16798
10. " (మరాఠీ)	రూ	15640
11. ఢిల్లీ	10807	20827
12. గుజరాతు	42428	876141
13. కర్ణాటకము	79564	120041
14. కేరళము	3877	28420
15. మహారాష్ట్రము	9565	78916
16. పంజాబు	65578	80974
17. సింధు	11850	15061
18. తమిళనాడు	812787	952186
సంయుక్త రాష్ట్రము	27498	66906
కేంద్రము	4708	29117

మొత్తము రూ 1903084 3361051

1924 సంవత్సరము అక్టోబరు నెల 1 వ తేదీ మొదలు 1925 సంవత్సరము సెప్టెంబరు ఆఖరువరకు ఆయిన ఖద్దరు అవ్యుత్పాదకమును ఈతెల్లలు తెలుపుచున్నవి. ఖాదీబోధ్యురారు ప్రచారమునకు ఫలితముగ జరిగినవని నే ఈతెల్లలు సూచించుచున్నవనియు, సాధారణముగ, ఈ అసహాయాధ్యయము ప్రారంభమగుటకు పూర్వమునుండియే ఆసామ రాజస్థానము, పంజాబు ఆంధ్రరాష్ట్రములందు కొనసాగుచున్న ఖద్దరు ఉత్పత్తి వివరములు ఈతెల్లలయందు చేర్చబడలేదని. పాఠకమహాశయులు గుర్తెరుగవలెను.

తమిళనాడు బెంగాలు బీహారు రాష్ట్రములందు ఖద్దరు ప్రచారము తృప్తికరముగ అభివృద్ధిచెందుచున్నదని ఈవివరముల వల్ల విదితమగుచున్నది. ఈఫలితములకు చక్కని నిర్మాణమే కారణము. ఆంధ్ర రాష్ట్రపు స్థితి కూడ కొంత వరకు తృప్తికరముగనే యున్నది. కర్ణాటకము, పంజాబు, సంయుక్త రాష్ట్రములందు ఖద్దరు ఉత్పత్తికై గాంధీపంజాబును కృషి ప్రశంసనీయమై యున్నది. బొంబాయి గుజరాతులందు ఖద్దరుఉత్పత్తి బాగుగ లేకున్న ఖద్దరు అవ్యుత్పాదకము విరివిగ కొనసాగుచున్నది. గుజరాతువారు ఖద్దరు ఉత్పత్తికై ఇన్నవేషింపుడు పాటుపడుచున్నారు. రాజపుత్రానా, ఉత్పత్తి, ఆసామ, ఢిల్లీలందు ఖద్దరుఉత్పత్తి తరచు అవకాశములున్ననుచక్కని నిర్మాణము లేనందున తనఫలితములు కలుగుటలేదు.

కొన్ని రాష్ట్రములందు వివరములు ఈకార్యాలయము నకు పంపబడలేదు. రాష్ట్రములందు నిర్మాణము చక్కగ లేకుండుట శోచనీయము. ప్రతివెల ఖద్దరు ఉత్పత్తి అవ్యుత్పాదకము సంబంధించిన తెక్కలు తయారుచేసి తినిభిచ్చేపంపులకై రాష్ట్రములందలి ఖద్దరుబోధ్యులు ఏర్పాటుచేయుట అవసరము.

ఆర్థిక సహాయము

ఏరాష్ట్రమునందైనను ఖద్దరు ఉత్పత్తికి అనుకూలమగు పరిస్థితులను ఆరాష్ట్రమునకు తగుభవనము మొనరి ఖద్దరు ఉత్పత్తి అధికము చేయుటకై ఖద్దరుబోధ్యురారు పాటుపడుచున్నారు. ఈఉద్దేశముతో ఈక్రింద సూచించబడిన మొత్తములు ఈసంవత్సరమున అప్పుగ ఇవ్వబడినవి.

ఆంధ్రరాష్ట్ర ఖాదీబోధ్య రూ80000	
బీహారు ఖద్దరుబోధ్య రూ25000	
గాంధీసేవాసంఘము తిరుకొంగోడ 20,000	
కాన్పూరుభండారమురూ25000	
శ్రీయుర, చిరంజీవిలు ప్యాంప్రీలుగారు, హోమూరు, రూ1000	
గాంధీసేవకము, మల్కాచుకు బీహారు రూ 48964-15-7	
గాంధీ ఆశ్రమము వారణాసి రూ 48.8-8-0	
స్వరాజ్యసేన, ఢిల్లీ రూ 8000-0-0	
తమిళనాడు ఖద్దరుబోధ్య రూ 25000-0-0	
తాడిపత్రి స్పిన్నింగ్ వీరింగ కంపెనీ రూ 4000-0-0	
ప్రతినికొని స్థాపకము పద్ధతి కడచిన సంవత్సరము ప్రారంభింపబడినది. ఈపద్ధతి మిగల లాభకరముగ నుండెను. స్థాపక చేయబడిన ప్రతిలో ఈసంవత్సరము ఈక్రింద సూచించబడిన విలువలకు ప్రతి ఆయా రాష్ట్రములకు ఇవ్వబడినది.	
బీహారు రూ 91390-6-0	
గాంధీఆశ్రమము బెనారసు రూ 9858-12-6	
ఉత్పాదకము రూ 18-20-12-0	
పంగరాష్ట్రము రూ 60000-0-0	
సంయుక్త రాష్ట్రము రూ 5000-0-0	
తాడిపత్రి స్పిన్నింగ్ వీరింగ కంపెనీ రూ 6000-0-0	
ఆంధ్ర రూ 175F-1-0	

ఇంతేకాక ఖద్దరు అవ్యుత్పాదక బహుమతులు ఇచ్చు పద్ధతులకూడ జరుగుచున్నది. రాష్ట్రపు ఖాదీబోధ్యురారు పంపు హాకింగు బిల్లులు మొత్తము రూ 3388-5-4 హాకింగులకు ఇవ్వబడినవి. ఆంధ్రరాష్ట్రమునందును తమిళనాడునందును హాకింగు చక్కగ జరుగుచున్నది. సంవత్సరమునకు వెయ్యిరూప్యములకు పైబడిన ఖద్దరు అవ్యుత్పాదక ఖాదీభాండారములకు కూడ బహుమతు లివ్వబడుచున్నది.

ఇంతేకాక యాపద్ధ్యారత ఖాదీబోధ్యురారు అచ్చుబచ్చట ఖద్దరు అవ్యుత్పాదకము. బొంబాయి నందలి యాపద్ధ్యారత ఖాదీ బోధ్యురారు భాండారము పూనాయందలి కాంగ్రెసు ఖాదీభాండారము ముఖ్యమైనవి.

వడుకుట

దేశమునందలి ప్రతి గృహమునందును రాటమును వ్యాపింప చేసి వీరులకు ఒక వృత్తిని కల్పించవలయుననియే ఈ బోధ్యురారు ఉద్దేశమై యున్నది. పలుకుబడిగలవారు జాతీయ జీవితమున నాయకులుగ నుండువారు పడుకుచు ఎత్తులకు మర్గమును సేస

గాని ఈఅనుకూలపరిణామ మేగ్నడము. ఇందులకే నూలుచందా నిర్బంధముగ నిర్ణయింపబడినది. కాని పాటూ ముందు నూలు చందా విచ్చిక్రముగ చేయబడుటచే సంపూర్ణ ఫలితములు కలుగలేదు. కాని యాపద్ధ్యారత తంత్రుకార సంఘమునందు దిప్పటికే 2000 మంది సభ్యులు చేరుట రాటముపై విశ్వాసము దేశమునందు అధికముగ నున్నవని నిరూపించుచున్నది.

రాటముపై నూలు తీసి ఎవరికి కా.లసిన బట్టలను వారు తయారుచేసికొనునట్లు చేయుపద్ధతి కొన్ని ప్రదేశములందు అమలునందుంచబడినది. ఈసంవత్సరమున బీహారునందలి మైర్వా గ్రామమునను మల్కాచుకునందలి గాంధీ మట్టరమునందును ఈ పద్ధతియే అనుసరింపబడినది. వీరికి కా.లసిన ధనసహాయమును ఖాదీబోధ్యురారు రూపిరి. గుజరాతు ఖాదీ ప్రచారకమండలివారు ఈ విషయమై కడుత్సాహంతో పనిచేయుచున్నారు. ఏమలు ఉచితముగ సన్నె చేయబడుచున్నవి. నేతహాల్ నాలుగింటి మూడవ వంతు ఇవ్వబడుచున్నది. గుజరాతు కఠినవారులందును ఈ విధమున 22857 రూప్యముల విలువల నూలు వడుకుబడినది. తిరుకొంగోడ 152 రూ ఈ విధమున తమ బట్టలను తేలవసిన నూలు ను తామే వడుకుకొనుచున్నారు. తమిళనాడునందలి కామారూ గ్రామము కూడ ఈ విషయమై చెప్పదగినంత చేయుచున్నది. 31 కుటుంబముల వారు తమ కుటుంబములకు కా.లసిన ప్రత్తిని స్థాపకచేసికొనుచు తమబట్టలకు కా.లసినంత నూలును తామే వడుకుకొనుచున్నారు.

తమిళనాడునందు జరుగుచున్న భారీపనివల్ల ప్రజల కెంతలాభమేర్పడినదో గుర్తెరుగుటకు ఖాదీబోధ్యురారు కొంత పరిశోధన మొనర్చిరి. పుదుపాలెం, కామారూ, ఉత్తుకుళి, అధిరామపట్నం మున్నగు గ్రామములకు సంబంధించిన వివరములు యంగు ఇండియా యందు ఇవివరకే ప్రకటింపబడినవి. నూలునడుకుట నూలువడుకువారు నూటికి 20 చొప్పున తమ ఆదాయమును వృద్ధిచేసికొనిరినియు, ఎన్నియో బీదకుటుంబములు సుఖపడినవని ఈపరిశోధనమునవల్ల స్పష్టమైనది.

టెక్నిక్లు డిపార్టుమెంటు

టెక్నిక్లు డిపార్టుమెంటువా రీక్రింది పనులను చేయుచున్నారు.

- (1) రాటములను, ఏమలుచేయు పరికరములను పరీక్షించుట.
- (2) ప్రస్తుతమున్న పరికరములను వృద్ధిచేసి సులభముగ పనిచేయుటకు వీలగు నూతనపరికరములను తయారుచేయు విషయమై పరిశోధన మొనర్చుట.
- (3) నూలుబట్ట శుద్ధపైసఖద్దరు అచ్చునో కాచో పరీక్షించుట.
- (4) ప్రత్తి విత్తులతీయుట, ఏమలుచేయుట, నేత, రంగు జేయుట మున్నగు వృత్తులను విద్యార్థులకు గణపుట.
- (5) కాంగ్రెసువారి నూలుచందా తీర్మానము ననుసరించి పనిచేయుట.

పరిశోధనమునకు సంబంధించిన పనులన్నియు సబగ్యతీయందలి సత్యాగ్రహశ్రమమున జరుపబడుచున్నవి. కావున నూతన పరికరములను కోరువారు సత్యాగ్రహశ్రమమునకు వ్రాసి కొనవలెను.

రాటములలో ఏరాటము శ్రేష్ఠమైనదో నిర్ణయించుటకు 11 రకముల రాటములు పరీక్షింపబడినవి. చక్రము తేలికగనున్న మెత్తటి నూలు తయారగును. ఈవిషయమై నంగరాష్ట్రమునందలి ఖాదీ ప్రతిష్ఠానమువారు కూడ పరిశోధన మొనర్చుచున్నారు. అన్నివిధమున సాధారణ రాటములే సన్నటి నూలు ఎక్కువనూలు తీయుటకు అనుకూలమగు సాధనములని ఈ పరిశోధనమువల్ల తేలినది. తల్లికి సంబంధించిన పరిశోధన ఫలితములు త్వరలో ప్రత్యేకముగ ప్రకటింపబడును.

నూలును కట్టలుగ కట్టుటకై ఒక యంత్రము కనిపెట్టబడినది. 10 రూప్యముల వెలకు ఈయంత్రము డిపార్టుమెంటు వారిచే విక్రయింపబడుచున్నది. ఆశ్రమమునకు పరికరములు కావలయునని ఎన్నియో ఆర్డరులు వచ్చుచున్నవి. ఇందుకు తగు ఏర్పాటులను ఆశ్రమమువారు చేయుచున్నారు.

గడ్డలను నూలు పరీక్షించి కల్తీగడ్డలు కల్తీనూలును విశదీయపని చక్కగ జరుగుచున్నది. ఖాదీబోధ్య ఇన్నవేషునారాయణమూర్తిగారు ఆంధ్రదేశమున 40 వేల రూప్యములు విలువగల గడ్డలను పరీక్షించిరి. జెయ్యూరునందుకూడ ఇట్టిపరీక్ష జరుపబడినది.

గడ్డలుసాంపిలనుపరీక్షించి ఎట్టి నూలుతో గడ్డనేయబడిన గట్టిగ నుండునో నిర్ణయించు పనికూడ జరుగుచున్నది. ఇది మిగు

ముఖ్యమైనది ప్రతిరాష్ట్రమునందును ఈపని జరుగుటకై ఏ రాష్ట్రములు చేయబడుచున్నవి నాలుగు నెలలకు తెలిసికొనుటకు ఇంగ్లండునందు చేయబడిన యంత్రములే యుపయోగింపబడుచున్నవి ఈయంత్రములు అధిగమకావలసియుండుటచే ఈయంత్రములను అహమదాబాదు నగరమునందు ఏ రాష్ట్రములు చేయబడినవి.

ఈ శిల్పకళాపాఠశాలను ఏర్పాటుచేయుటకు మొట్టమొదట పాఠశాలయందే సంవత్సరము 18 ముఖ్యులు చేర్చుటకు బడికి పీఠికందరికి బోధించుట విద్యార్థితీతముల కొనసాగి. క్రమశిక్ష పొందిన విద్యార్థుల కొనసాగించి ప్రతిరాష్ట్రమునందు కొందరున్నార. విద్యార్థులకు ప్రత్యేక పనికూడ నేర్పబడుచున్నది. ఈపని నేర్చుకొనిన వారు రాజములు, కడుపు ఏములు చేయు పరికరములు తయారు చేయుచున్నారు.

కాంగ్రెసు నూలు చందా నిర్ణయము ననుసరించి యావద్భారత కాంగ్రెసు సంఘమువారికి పంపబడు 10 వతు నూలును ఈశిల్పకళాపాఠశాల వారు తనిఖీచేయుచున్నారు. ఏయేరాష్ట్రమువారు ఎంత నూలు పంపిరో ఈవిధమున తెలుపబడినది.

బర్యా	12 పానులు	
పహారాష్ట్రము	68	"
మధ్యపరగణాలు (మరాఠీ)	1	"
" (హిందీ)	94	"
బొంబాయి	62	"
బీహారు	58	"
గుజరాతు	78	పానులు
సింధు	29	"
ఆంధ్ర	103	"
విరారు	81	"

మొత్తము 528½ పానులు

ఇప్పటికి శిల్పకళాపాఠశాలయందు యావద్భారత తంతుకార సంఘమువారికి పంపబడు నూలును కూడ పరిశీలించుచున్నారు. 80-9-25 లోపుగ ఎచ్చిన నూలు విద్యుదములు ఈవిధమున ప్రకటించబడినవి.

6000 పానులు- అహమదాబాదు తీర్మానము ననుసరించి పంపబడిననూలు.

528½ " కాంగ్రెసు నూలు చందాలో పడియవ భాగము.
190 " మధ్యపరగణాలవారు పంపినచందా
18½ " విరాళములు

7532 పానులు

ఇందులో 2672 పానులు నూలుగుడ్డులకు తయారు చేయబడెను 2800 పానులు నూలు అమ్మబడినది. 2560 పానుల నూలు నిలువయున్నది.

రంగువేయుపని ప్రతిని పరిశీలించుట మున్నగు పనులు ఈశిల్పకళాపాఠశాల చేయుచున్నారు.

స్థానికసంఘములు భార్యప్రచారము

కాంగ్రెసుపక్షమువారు స్థానికసంఘములను స్వాధీనపరచుకొనుట ప్రారంభమైనది మొత్తము స్థానికసంఘములు ఖాదీ ఉచ్చమును తోడ్పడుట ప్రారంభమైనది. ఆలహాబాదు వారణాసి మునిసిపాలిటీలవారు తమ పాఠశాలయందు పడుకుట విద్యార్థులకు నేర్పుచున్నారు. బొంబాయి కాన్పూరేషనువారు వైద్యకాలయందలి రోగులకు ఖద్దరుబట్టల నిర్వహణను తీర్మానించి 12 వేలరూపాయలు ఇందులకు గ్రాంట్ చేయించుచున్నారు. కరాచి మునిసిపాలిటీవారు ఖద్దరు అధికముగ కొనుచున్నారు మునిసిపాలిటీవారు ఖాదీభండారమునే స్థాపించి నిర్వహించుచున్నారు.

ఖద్దరుప్రచారము విజయనంతరముగ కొనసాగుటకు రాష్ట్రపునాథులు లొసగుచున్న సహాయమునకు బోధువారు కృతజ్ఞత తెలుపుచున్నారు ఈసందర్భమున బరూచాగారు హాకింగు విషయమై చేయుచున్నపని ప్రత్యేకముగ ప్రశంసించవలసియున్నది.

ఖాదీప్రచారమునకు తోడ్పడిన స్థానికసంఘములు

ఈ క్రింద కేంద్రీకృతమైన సంఘములు వారిచే నిర్వహింపబడుచున్న పాఠశాలయందు పడుకుట నిర్బంధముగ నిర్వహింపబడుచున్న తీర్మానించినది.

- 1 అహమదాబాదు మునిసిపాలిటీ
- 2 కాకినాడ
- 3 తిరుపతి
- 4 గాగణాసి
- 5 బీహారు
- 6 బీహారు
- 7 బీహారు
- 8 బీహారు
- 9 బీహారు
- 10 బీహారు
- 11 బీహారు
- 12 బీహారు
- 13 బీహారు
- 14 బీహారు
- 15 బీహారు
- 16 బీహారు

ఈ క్రింద కేంద్రీకృతమైన మునిసిపాలిటీలు ఖాదీపై ఆధారము పన్నును రద్దుచేసిరి.

1. హరిద్వార మునిసిపాలిటీ
2. అటారి
3. లక్నో
4. హావేలి
5. సితాపూరు

స్థానిక సంఘముల ఉద్యోగులకు వైద్యకాలము మరల ఇతర విషయములకు కాలపిన వ్యయములకు ఖద్దరుబట్టలే కొనుటకు నీ క్రింద పేర్కొనిన స్థానికసంఘములు తీర్మానించినవి.

1. అలహాబాదు మునిసిపాలిటీ
2. లక్నో
3. కరాచి
4. అహమదాబాదు
5. వారణాసి
6. చార్పాంకి జిల్లాబోర్డు
7. జలాను
8. బందా
9. పర్బుద్ద
10. గోండ్
11. సితాపూరు
12. మిరారు
13. బొంబాయి కాన్పూరేషను.

యావద్భారతతంతుకారక సంఘము

1925 సెప్టెంబరు నెల 30 వ తేదీలో అంతముందిన 9 నెలలలో ఖాదీబోర్డువారు చేసినపని పైన వివరింపబడినది. 1925 సెప్టెంబరు 22 వ తేదీన యావద్భారతతంతుకారక సంఘము స్థాపించుచు యావద్భారత కాంగ్రెసుసంఘమువారికి తీర్మానము గావించిరి. ఖాదీబోర్డు వారితోవరకు చేయుచున్నపని ఇకను ఈసంఘమువారు నిర్వహించెదరు. రాజకీయములతో ఎట్టి సంబంధము లేక ఈసంఘమువారి పనిని చేయుచుండగలరు. అక్టోబరు 15 వ తేదీన ఈసంఘమునకు ఖాదీబోర్డువారు ఛార్జీ నప్పచెప్పిరి.

ముగింపు

ఖద్దరు ఉచ్చము ఇంకను ప్రారంభదశయందే యున్నదని గుర్తించగలము. ప్రజల దృష్ట్యము మారవలయునని ప్రథమమున నే నూచించియుంటిని. దీనితోపాటు ఖద్దరు ఉచ్చత్తి వృద్ధిచేసి మంచిబట్టలు చాకధరలకు తయారుగట్టు పాటుబడవలెను. ఖద్దరుబట్ట ధరతగ్గుటకై ప్రయత్నించుచున్నాము. వ్యాపారపద్ధతులపై ఈపని జరిగినగాని ఖద్దరు వ్యాప్తికొంచు. ఖాదీబోర్డుమై అన్ని విషయములు ఎప్పటికప్పుడు ప్రకటింపబడుచుండవలెను. దేవుడు స్వార్థకనిధి ఖద్దరు ఉచ్చమునకు వినియోగింపబడును. ఈవిధికి గొప్ప మొత్తములు విరళములుగ ఇవ్వబడునని నమ్ముచున్నాము.

ప్రపంచమందు అంతటను మంచిస్వార్థము

"కామకా స్త్రయమున" గలదు. ఆరోగ్యము, విశ్వరూపము, వృద్ధి మొదలగు వాటినిగురించి సలహా యిచ్చు గ్రంథము. 150 పుటలు గలది. మివ్వనీ లేకున్న ఒకటిని తెప్పించుకొనుడు. ఇది ఉచితముగా తప్పాత ఖర్చులేక పంపబడును. కావలినవారు ఈవిధము వినియోగింపవలెను. కావలినవారు

219 ఆతంకనిగ్రహ ఔషధశాల,
20, బ్రాడ్వే, మద్రాసు

వైద్య రత్న

పండిత డి గోపాలాచార్యులవారి ఆయుర్వేద ఆశ్రమము పోస్టుబాక్సు నెం 287 మద్రాసు

ఈ ఔషధము ముఖ్యముగా ఉష్ణ, క్షయ, వీ. సి. (ఈశ్వర) వ్యాధి, స్త్రీలకు ఇష్ట అగామి, గర్భ మోటు ఇండియన్ మె. కన్. మద్రాసు శ్రీయత డి. గోపాలాచార్యులవారి శిష్యుడు) వారు రోగులకు పరీక్షించి, సలహా ఉచితముగ నిచ్చెదరు.

సలహా నిమిత్తము

ఉదయం 7 గం-10 గంటలవరకు 1c1 గోవిందప్పనాయకవిధి, సాయంత్రము 5 గం-7 గంటలవరకు 183 బ్రాడ్వే మద్రాసు. క్యాటలాగు కావలినవారు వ్రాసిన, ఉచితముగా పంపబడును.

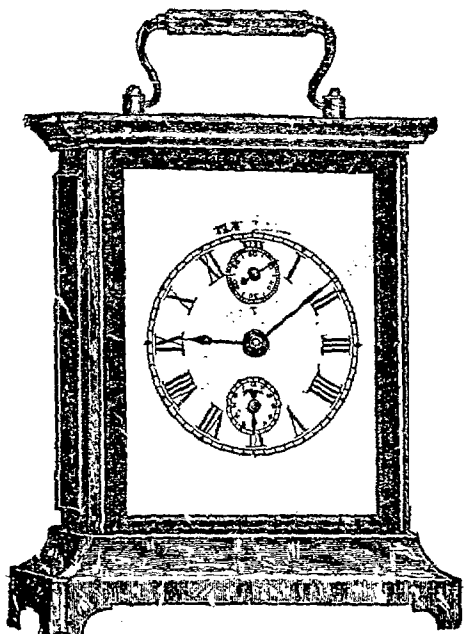
డి. దేవి కాచార్యులు

(గతించిన పండితులుగారి సోదరుడు) మేనేజింగు ప్రొప్రైటరు.

మలయచందనము

నెగరొగమునకు కుతారము సభ్యము లేదు. విచిత్రాంతో పనిలేదు. మూడుపూటలలో తప్పక గుణము కనబడును. ఒకడబ్బాలో వ్యాధినిర్మూలమగును. రాజకుటుంబముల నిమిత్తము కనిపెట్టబడినది. వెల డబ్బా 2-4-0. దీనికనుపానము గంనవతైలము డబ్బా 8-0-0 రెండును ప్యాకింగువైరా ఖర్చులతో 8-0-0. 2462 గంధర్వ సార్వజీ రామచంద్రాచారి గోదావరిజిల్లా.

కారేజిగడియారము

ప్రపంచమందు ముఖ్యమైన జర్మనీలోనుండు జనో ఘున్సు కర్మాగారమువారిచే తయారు చేయబడుచున్నవి. ఇది గంటలు, అరగంటలు, అలారముకొట్టును. ఎత్తు 6" సాగైన డయలుగలవు. ధర రూ 15-8-0 గంటలుమాత్రము కొట్టునది ధర రూ 18-8-0. సంగీత అలారం గలది. ధర రూ 19-0-0 ఒక సంలమునకు గారంటి పత్రముతో సహా సరఫరాచేయబడును. అర్ధరసంపునవుడు రూ 8 లు అదాన్సుగా పంపకోరవచ్చు.

Khader & Yousuf Bros.
Watches & Clock Dealers Since 1888
Govt. & Ry Suppliers, Madras

అవకభస్తము

శ్రీ ముక్త్యాలరాజువారి సంస్థానమున ప్రక్రమముగా 800 పుటములు వేయబడినది. డయిటింగ్ ఆనే బహు మూల వ్యాధిని బోగొట్టి అందుండు తీవ్రపదార్థమును మాయముచేయును. వేడిని, దగ్గును, త్వయను బోగొట్టి కఠమును తగ్గించును. అనుపానవిశేషములచే నన్ని వ్యాధులను గురుర్చును. సహజపుటాధికమున కంటే హెచ్చుగుణమిచ్చును. ఉపయోగించు విధము మందుతో పంపబడును. 2126 వెల తులం 1 కి రూ 5-0-0 లు. 2

మేనేజరు, ఆర్థర సాయనశాల,
ముక్త్యాల. (కృష్ణ)

1264

ఏలూరు త్రి సీతారామాంజనేయ నాటక సమాజము

[గడ్డే రంగయ్యనాయుడుగారు]

ఈ నాటక సమాజమువారు గత డిశంబరు 12వ తేది మొదలు చెన్నపురమున నాటక ప్రదర్శనముల గావించుచున్నారు. సమాజనిర్మాతలును, బోధకులు నగు రాజా శ్రీ మోలే నారాయణరావుగారు చెన్నపురముననే యుండి ప్రదర్శనముల నతి మనోహరముగ నడిపించుచున్నారు. వీరికి నాటకకళాభివృద్ధి యందు గల యభిమానము పెద్దనాటితము. తేనెపట్టా శ్రీమంతులను వీరిట్లు దేశభావము కావించేలే! చెన్నపట్టామున ఈసంవత్సరాంతపు పండుగదినములలో పెన్నియో విసోదనులతో బాటు మూలప ముప్పదితోమ్మది నాటకప్రదర్శనములను బయస్కీపు సీనిమా బొమ్మలాటలను జూచుటయందు నిమగ్నులై యున్నప్రజలు ఈసమాజమువారికి అమితప్రీతిని పాము నొసరుచున్నారనుటయే వీరినాటకప్రదర్శనముల యుత్సాహమును జూపుచున్నది.

ఇప్పటికి వీరు కావంతల, వరవిక్రయ, రామదాసు, సావిత్రి, రుక్మాంగద, శ్రీ కృష్ణతూలాభార, పాదుకా పట్టాభిషేక, ద్రౌపదీ వస్త్రాభరణ, మృచ్చకతిక నాటకముల బ్రదర్శించిరి. అన్నియు ఆమోదార్హముగనున్నవి. అందు సావిత్రినాటకము రెండుసార్లును, వరవిక్రయము ముమ్మాటముగ, రామదాసు రెండుసార్లును బ్రదుకోరికపైఠె బ్రదర్శించబడినవి. సావిత్రినాటకము చాల ప్రాతలై సహస్ర ప్రదర్శనములకు గాంచిన దైనను దాని మనోహర సరసరచనప్రభావము మాగినమామిడిపండువలె నుండి ప్రేక్షకమానసములకు తెలిపెటలాడించుచునే యున్నది. నవీనమైన మృదువధుర ద్రాక్షపాక గద్యప్రదర్శనముచే సంఘమరాచరయల చెల్లించుచు ప్రేక్షకహృదయముల తెన వేడికొని వనవలాడించు వరవిక్రయనాటకము మాగిన మమిడి పండును వలపించుట కున్నది.

ఇట్టి నాటకసమాజమున ప్రదర్శనయోగ్యముగ రచించిన కాళ్లకూరి నారాయణరావు కవిగారు పూర్వము త్రొక్కిన పురాణమర్మమునే త్రొక్కిక కాలానుగుణికవనీయ కల్పిత కథలతో నాటకరచనలు కావించుట దేశమునకును భాషకును నెంతయో శ్రేయోదాయకము. వీరి చింతామణియు నట్టిదియే. ఈ వరవిక్రయ నాటకమునందలి వర పాత్రయను వధువునకువలె గొంతకథాభాగమును గల్పించి (మరణమునకు మాత్రము సాహసంపక) తానును ఇట్టి పెండ్లికి అసమ్మతిని చెబుచున్నట్లులు రసంతముల లగుకొన్ని గద్యప్రదర్శనముల రచించియుండినవో మఱింత బాగుండు నని నాతలంపు. టంగరాజుగారి వ్యాధిగస్తతో వీరు నాటకమును ముగించిరి. ఇట్టి అమంగళాంతమున కంటే టంగరాజుగారికి పిక్కుల కొంత సద్దుద్ధి కలిగి కొడుకును గోడగడచి బిడిపించి బుద్ధివశులత గలకొడికి దనసంసారభారము నొప్పించి సత్సంగత్యమున విశ్రాంతి నొందగోరినట్లు కావించియుండిన మిక్కిలి బాగుండు నని తోచెడిది.

డిశంబరు, 29 వ తేదిన సాయంకాలము ప్రదర్శించబడిన ద్రౌపదీవస్త్రాభరణ నాటకము అత్యద్భుతరచనా సావర్ణ్యము కలిగి విశేషకరుణారస ప్రపూరితములగు గద్యప్రదర్శనములచే సదస్యుల నానందాభివృద్ధిని సాధించిన దనట అతిశయోక్తికాదు. ఇది నాటకమునీ యని ప్రేక్షకులు బహుభంగల గొనియాడిరి. జైచిత్తము చక్కగ బోధించబడినది. నాటకాలంకారశాస్త్రవిగ్రహము లగు యధ్యక్షాత్మములు బహిరంగరంగమున నడిపించబడినవారి భాషమాత్రము ఆతిశయోక్తి సహసాస్థిమై సర్వజనుబోధము కాచుచు సత్యము అమలును దానిక బ్రదర్శించిన నటుల యథాపమానమై పుణ్యసామర్థ్యములచేత రసభావములు మిక్కిలి మనోజ్ఞముగ నభియివలబడి భాషాకావ్యలోపము పామరులపైఠెము బాధించదయ్యె.

నాటకమునకు సంగీతము సాహిత్యము రసము భావము ప్రధానాంగములు. ఈ సమాజమున కుత్సితములై నాటకకళాచిత సంగీత సాహిత్యరసభావముల నాటితేటి మనోహరముగ బ్రదర్శించుచున్న గల నటకళామణులు పెక్కండ్రు కలరు. వీరిలో ఆంధ్రనాటకపులల పేరెన్నిక గన్న ఎడవల్లి సూర్య నారాయణపంతులుగారు అగ్రగణ్యులు. ఇట్లుంటే దదితరులు కారని నాభావ మెంతమాత్రమును గాదు. సావిత్రినాటకమువలె ప్రాతలపడియు బసచెడినవారనుటయే. వీరివాక్కు మిక్కిలి రసకుద్ధము. అమృతతుల్యమును. వీరు గద్యప్రదర్శనముల జరుపునకు భాష బహుచిత్రగతుల నడిపించుచున్న కలవాడు, తరచుగ

కరవరకాద్యవయనముల గదలింపజేయు తను హాస్యకథాంశుల ద్వారమునన రసము నున్నొంది అగ్గని భాషములన్నట్లు గుండ్ర బ్ర. టించుచుందురు. అయితే నాటకములో అభినయించునట్లు మూలభావముల గల్పించి తా నభినయించురసమున నిమగ్నులై ప్రేక్షకుల తనయలకు గావించి పెప్పించుకొని ఈయన కపారం. మధ్యమధ్య దీర్ఘ రాగముల దీయుచు బద్ధక త మల యధభావముల జెలుపక నాటకకళకు దగినంతసంగీతమునే పాడి త్రోలెల జొక్కించురు. వీరికి చక్కని సంగీతసాహిత్య జ్ఞానములు కలవు. వృత్తుమధుర కంఠస్వరమును గలరు. వీరికి భావలబ్ధి నాటికి చెందు. నేత్రవిన్యాసములయందే పెక్కుభావముల బ్రదర్శించుచుందురు. సత్యసంతుల మరణవయమున నోటనొంగుకార్యుల మున్నగు మాత్రభావములెన్నియో ప్రకటించిరి. సజీవులై లేచినపుడును నిద్రకుండి లేచినవానివలె ఆపురింతలు చిటికలువేయుట మొదలగు భావములను నవీనములే. ఇట్టివి నృత్తలబ్ధికులతచే సాధ్యము. ద్రౌపదీవస్త్రాభరణనాటకమున వీరు దుర్బోధన పాత్రను ధరించి మును సభయందు గాంచిన శరాభరమునకు మానప్రజుల దర దుర్బోధనకు పొందిన వ్యవస్థను నర్మద్భుతముగ నభినయించిరి. పాండవుల యైశ్వర్యమును జూని పొందిన ఈర్ష్యాభావమును బ్రశంసనీయుగం బ్రకటించిరి. వీరపాదువరసముల నుప్పొంగించిరి. వేయేలే ఇనుపర్కశ్చనంటి యాభాషాపరముల అనుపగల్గవలె ననుటిరి.

కడియాల రత్నయ్యగారు ఆంధ్రదేశమున బ్రఖ్యాతి గన్న నటపుంగవులు. వీరికి మృదువైన కోకిలకంఠమువలె మధుర మై కంఠస్వరమును జక్కని సంగీత జ్ఞానమును నాటకకళకు దగుపాటి భాషాజ్ఞానమునుగలవు. గద్యగీతములకు జరుపునపుడే త్రోలెల కథాభావములు స్ఫురింపనటులు విస్తృతముగ జరుపునపుడే వీరికి సహజము. పలుకులు మృదు లానుకుచుండును. వీరు పూర్వ మిసమాజమువారు చెన్నపురికి విచ్చేసినపుడు మిక్కిలిదృఢ గాత్రులుగను సంపూర్ణారోగ్యవంతులుగ నుండిరి. ఇప్పుడు కొంచెమారోగ్యము కొరవడి బలహీనులుగ నున్నట్లు కాన్పించుచున్నారు. అయినను వీరి ప్రదర్శనకాలముకాని శారీరసాధ్యముకాని శాంతవశియుండలేదు. ధృనిమాత్ర మొకంత తగ్గినట్లు తోచుచున్నది. వీరికి శోక శృంగార కరుణారసములు చక్కగ నొప్పుచున్నది. శోకరసము వీరి తోలుట్టువు. సావిత్రివేషమునదాని భర్తృమరణసమయమున అభినయించినశోకము వర్ణనాతీతము. దుఃఖ సమయమున జూవలసిన ఆకురభావమును స్వభావముగ బ్రదర్శించిరి. నిజముగ దామే సావిత్రి ననునట్లు తనస్వయ్యము నొంది ప్రేక్షకుల ద్రుమింపజేసిరి. పెండ్లికి శ్రాద్ధమున శోకటియే మంత్రమును జరుపక పాత్రోచితశృంగారము నభినయించుచున్న వీరి కపారము. పతివ్రతాతిలకము సావిత్రివంటి సంసారికి కెట్టిశృంగార ముచితమో అట్టిశృంగారమునే అభినయించి మించిరి. కడపట తన పాత్రప్రత్యమహిమచే గ్రోధపూరితనేత్రములతో యగుని జూచునపుడు నేత్రములచే బ్రకటించినభావములు యమునే కాక ప్రేక్షకులకుగాడ భయపెట్టినది. కైకయపాత్ర భాగమును మిక్కిలి గమనుగ బ్రదర్శించిరి. సనతులయందలి మత్సరమును ఈర్ష్యాభావమును నిరుపమానముగ నభినయించిరి. వరవిక్రయమున పూర్ణమార్పుల పురుషోత్తమ రావుగారి భార్యావేషమును ధరించి సాధ్యత్యమును జక్కగ జూపిరి. పెక్కులేలే కడియాల రత్నయ్యగారు నాటకకళా లక్ష్మికి ముంజేత నమర్చిన రత్న భుజితమరుకడియ మనియే చెప్పవచ్చును. వృత్తకటికమున వసంతినే నా పాత్రభాగమును రమణీయుగం బ్రదర్శించిరి.

ఆరేణి సత్యనారాయణగారు సమయానుకూలముగ శ్రీ పురుషపాత్రముల రెంటిని ధరించుటయందు సమర్థులు. కొంద అకు శ్రీవేషమే యొప్పును. మఱికొందలకు బురుషవేషము మాత్రమే యొప్పును. వీరికి రెండును సమానముగ నొప్పును. వీరివాక్కు స్పష్టము. మధురము. సంభాషణము సహజముగ నుండును గాని చదివి వల్లించుచున్నట్లు కాన్పించదు. చాలినంత సంగీతభాషాజ్ఞానములు కలవు. కారీరము హాయిగ బాడగలరు. వీరికి రసపోషణ భాష ప్రకటనాదులు నిరుపమానములు. తమ విశాలనేత్రములచేతనే అనేకభావముల బ్రదర్శించుచుందురు. పద్మగీతములకు బాడుచు మధ్యమధ్య దీర్ఘ రాగముల దీని అర్థభావముల వింగిలేము వాడుక వీరియందు లేదు. పద్మముల పండు బలిచినట్లు విస్తృతముగ జవి కడపట కావలసినంతరాగము పాడుదురు. వరవిక్రయమున పురుషోత్తమరావుపాత్రను ధరించి దేశసేవాధురంధరులకు దేశభక్తులసాన్నిధ్యకస్యభావమును సరసముగ బ్రద

ర్శించిరి. పామకాపట్టాభిషేకమున భరతవేషమును దాల్చి బ్రాహ్మణైకిని బాగుగ నభినయించిరి. ద్రౌపదీవేష ముని తనకు చావభంగము కానన్నపుడు ప్రకటించినశోకరసము ప్రేక్షకుల దుఃఖములను జేసినది. మూర్తిభవించిన శోకరసవేషతయో యనునట్లు చూపట్టిరి. అన్నిరసములు సమానముగ నొప్పించు ప్రజ్ఞ వీరికి అసమానము. ఆంధ్రదేశ మిదివఱకు వీరికళాకాలరుమల గ్రోలి ప్రసిద్ధనటులపట్టికలో వీరివేరును కేర్చియేయుండురు. ఈసత్యనారాయణగారిమూలమున నీసీతారామాంజనేయ నాటకసమాజమునకు సత్యముకీర్తి లభించుగాక! ఈయనవేషాభిషేకమున మాడువలేది సాయంత్రము ప్రదర్శించబడిన రామదాసు నాటకమునందు రామవాసుపాత్రమును ధరించి రూపాంచినభక్తిరసవేషతయో యనునట్లు రెన్నియన్నులై ప్రేక్షకులకు బుల కాంతరితవేషాల గావించి చిత్రపుబ్బామృతలై నిశ్చేష్టులస నట్లు చేసిరి. నిజముగ వీరన్నవిధుల నాటకకళాకంతరపు లగు శ్రీ బల్లారి రాఘవాచార్యులవారిని బోలినట్లు కన్పట్టిరి.

బాలకవి పంచాంగము రామానుజాచార్యులుగారు వయోహాసములు కలయునటులు. పండితులు, కవులు, సంగీతవిద్వాంసులును, వధురమైనకారీరము కలవారు. వాక్కు పరిశుద్ధము. వాచాలత యును ధారాపాతముగనే నుండును. వీరు శ్రీ పురుష వేషములలో చేసిన నిధరించినను ఒప్పించుగ నుండును. గద్యమును జెప్పునపుడు స్వయముగ మాటలాడునట్లుండును. వీరు పండితులగుటచే వచనభాగ మెచట వైన మఱిపుండెడినను సందర్భానుసారముగ స్వభావచే పూర్తి జేయ సమర్థులు. కాని పద్మగీతములకు బాడునపుడు మధ్యమధ్య రాగముల విశేషముగ బాడి అర్థభావములను రసమును జంపుచుండురు. వీరు పామకాపట్టాభిషేకనాటకమున శ్రీరాముని పాత్రమును ధరించి తమ సంగీతవిద్వాప్రదర్శనమును జక్కగ గావించిరి. ఇది నాకే కాదు. నాటకకళాభిజ్ఞు లగు ప్రేక్షకుల కెడరిని నచ్చలేదు. ద్రౌపదీవస్త్రాభరణనాటకమునందు శ్రీ కృష్ణవేషమును దాల్చినపుడు మాత్రము ఉచితమున సంగీతమునే పాడి మనోహరముగ నభినయించిరి. రుక్మాంగదయందు మోహినీవేషము వేసి శృంగార మభినయించినపుడు మూర్తిభవించిన శృంగారవేషవలె గనపట్టిరి. వీరు నాటకకళాచిత సంగీతమునే పాడుచు బ్రదర్శనముల బాల్సామయింపినవో ఆంధ్రదేశ ప్రసిద్ధనటుల పట్టికలో చేరుదు రనుట కెట్టిసంశయమును లేదు.

ఆలయారి పట్టాభిరామయ్యగారు: వీరు శ్రీవేషములు తప్ప పురుషవేషములలో నేనకుడు మొదలు రాజుపాత్రుల వేషమును ధరించినను జక్కగ నొప్పింపసమర్థులు. వీరికి మంచి భాషాజ్ఞానము కలదు. నాటకప్రదర్శనములకు గావలసినంత సంగీతజ్ఞానమును గలరు. చల్లరికారీరము. వచనములు మిక్కిలి స్ఫుటములు. స్పష్టములు. ద్రౌపదీవస్త్రాభరణ మధురముగ నుండును. వీరు సంభాషించునపుడు సహజముగ నుండును. చదివిన భావవలెనుండదు. హాస్యరసము వీరితోడబుట్టినట్లు కాన్పించును. ప్రతి మాటయందును రసము పొందుచుండును. రస మున్నొంగింపవలసినది నటుడు కాని, కవి కాదు. వరవిక్రయ నాటక భాషకు వన్నెబెట్టినవారిలో వీరగ్రగణ్యులు. ఈ నాటక ప్రదర్శనమున పెండ్లిండ్ల పేరయ్యవేషమును న్యాయవాదివేషమును ధరించి వీరు కావించిన సంభాషణలు ప్రేక్షకుల హాస్య రసవార్ధిని ముంచివైచినదమట స్తుతి కాదు. పాదుకయందు వీరి వృద్ధవరభవేషము మిగుల మనోరంజకముగ నుండెను. భావ ప్రకటనాదులును జక్కగ నొప్పెరు. శోకరసముమాత్రము అంత గా నొప్పు లేదని చెప్పక తప్పదు. వీరి మాటల సాంధిక సదస్యుల మనములకు గరగించును. సమగ్రానుకూలముగ సంగీతముల సంకోచింపక ధరించుచు ధారాళముగ నభినయించి ప్రేక్షకమానసములకు జూలగొనవలసిన యిట్టి నటశ్రేణులయనకి నాటకరంగముల కత్యవసరము.

సరసింహారావుగారు: వీరు పామకాపట్టాభిషేకపాత్రమున లక్ష్మణునివేషము ధరించిరి. వీరికి మంచిగాత్రము కలదు. బాగుగ బాడగలరు. ఈయనగారు రాముండు పంచె గట్టుకొని ఉచితవేషమున బ్రవేశింపగ, తా నొకలాగు దొడ్డికొని రామునికమ్ము దులుటకు దగనివేషముతో రంగభూమున బ్రవేశించుట సమంజసముగ లేదు.

మారెళ్ళ అంజనేయులుగారు: వీరికి దరపాటి భాషాజ్ఞానమును సంగీతజ్ఞానమును గలవు. వీరు హాస్యరసమును రమ్యముగ నొప్పింపగలరు. వచనములు ధారాళముగ నుండును. శ్రీవేషములను బురుష వేషములును గూడ ధరించుటయందు సమర్థులు. సావిత్రినాటకమున మర్రికవేషమును వేసి వృద్ధాబాషాబుని గుర్తుకొ పడును పెంభాషా

పాత్రభాగమును అభినయించి సభ్యుల కడుపు లుబ్బి నవ్వించిరి. హాస్యరసము నత్యుత్కృతముగ నభినయించు నేర్పు కిరికి సహజము. వీరు మంథరవేషము చేసి కైకకు దుస్సోధనలు చేయు సమయమున జూపిన భావములు అసమానములు. వేషభావ లతో వీరి నీచుయమునకు నెలరేయు నొప్పియు న్నారు. నాటకరంగమున కిట్టి శ్రీయుక్తి అరులైనది.

కంచన పీఠవెంకయ్యగారు. పీఠిది మందితారీరము. కంచ మెత్తి ఈమగ బాడగలరు. భాష విస్తృతముగ నుండును. మాటాడునపుడే విప్పి అర్థము చెప్పుచు బాషలు స్ఫురించున పీఠ భావనకరములు పీఠిరాష్ట్రము. వేషములు విక్రీలి వనో సారముగ నుండును. పక్కగిరియల క్రోరల కర్ణమునట్లు మధ్య దీర్ఘ రాగముల దీయక చక్కగ జరుపుదురు. (జావదీవస్త్రా) పూరగా నాటకమున భీమనిపాత్రను ధరించినపుడు పీఠికిన యించిన పీఠరసభావములు ప్రశంసార్హములు. సావిత్రి నాటక మునందు యముంగుగ బ్రవేశించినపుడు ఈమన యాకారము ప్రత్యక్షభయంకరాకార యముని హాసించి, పీఠి నామమును అన్యము గావించుకొనిరి. భావములుపూడి బాగగ బ్రక టించిరి. పక్కములును, పాటలను శ్రావ్యముగ బాడిరి. దేవత లు కామరూపులు. సమయానుసారముగ రూపముల మార్పు సమగలు. సావిత్రినంటి పహాతిత్రతాతికముగ సాద్విరజి యొక్క భర్తయని సత్యనందనింటి సత్యనందని ప్రాణములు హరించుటకు యముగడే స్వయముగ వచ్చునపుడు పాపులప్రాణ ములు హరింపఁబోవునపుడు తన కింకరులబోలె భయంకరా కారమున రానచ్చునా యని శంక వొడచుచున్నది. ఈ సంద ర్భమున జెల్లని సాత్వికవల్లముల ధరించి సత్త్వస్వభావము తోఁ బ్రవేశించిన దగినట్లుండు నని లెలంచెను.

బుడారు వెంకన్న:- ఈమెను బాలాండు. ముద్దులాలకు మెగము. పాంకమైన యాకారము. పాతలీనిగొంతు. గొంతు క్కడగిన రాగము. రాగమునకుల విగినరక్తి, మెచ్చించినప్పుడై, న్యక్తికి వింపినరక్తి ఇంత పిన్నవయస్సున నితనియందే కనం బడుచున్నది. భాషయం దెంతవలకు బ్రవేశము కలరో చెప్పం జాల ను గా ని గ ద్య ప ద్య ము ల అ ర్థ జ్ఞా న ము గలపండితులను బోలి అనాయాసముగ జరుపగలడు. భాషించునపుడు మధుగ ముచ్చట్లు చెప్పినట్లుండును. పద్య ములు చదువుపదతి నీబానియొద్ద నితరము సేక్కుకొనలసి యుండునోమో యని లోకచెడిరి. ఇతఁడు ముఖ్యమున బాలాచారి కలపాత్రల ధరించుచుండును. దేవి ధరించిన, దానికి చనినట్లుండును రసభావములను ప్రాప్తముగ నొప్పించుచుండును వరవిక్రయమున కమలావేషమును చేసి ప్రవర్తించినవరసత తొనియాడవలసింది. రుక్మాంబనాటక ప్రవర్తనమునందు ధర్మాం గదుడగ వచ్చి మోహిన్రై లెండి లెన్ను ఇధించె నన్నపుడు చూపినచైర గ్య నైర్మలావాసభావములు నర్హనాతీతములు పన శ్రీనారాయణరావుగారు ఈబాలాచారి విదుషక పాషిం చుచు విద్యాగార్థులు కలగించి సంపూర్ణ నాటకకళాక్షేత్రని గావించినచో, నటభామణి యనుచేరు కాంచిత సతతవింద్రులకే కాక పోషకలక్షను దేశమతమును ననశోక్తి గడించు ననట కెట్టిసంశయమును లేదు.

మజిలీని నాటకముల జూడక విజిలించుటల విమర్శింపఁబాలవన్నాడు. ఆచరికాలమునన అట్లు చేయదును.

(రత్నపురుష లేహ్యము) 1963

యేకారణముచే సంభవించిన కుష్టవస్త్రమునైన తగ్గించి బలము గలుగజేయునని ఆశేకలకే కొని నుడబడుచున్నది. ఈ 3-4-0 పట్టాభిరామ వైద్యశాల, రాయవరము, (గోదావరి)

The Madras Races 1925-26.

చెన్నపురి పందెములు Notice.

వివరీతపు వానలవలన పందెపు తారీఖులను ఈచిహ్న తెలుపబడిన ప్రకారం స్థూలర్థులుగారు మార్చిరి.

మద్రాసు మీటింగు
బివవడినము
9-1-1926 లేదే నినివాంము
మొదటి పందెము మధ్యాహ్నము
2 గంటలకు

రత్న హరి
Deschiens' syrup
1228
మొదల నాటి.
పిరపుడు ఉపయోగించుము
ఇది, ఆరోగ్యమును, బలము, విద్యుత్తును, 80,000 వైద్యులు ఒప్పజేసియున్నాము. దీనియే, పాప
అను మార్కును, గమనించుము ఎక్కడను రిక్కును
To be had of all Chemists (Wholesale) C. T. HARI & Co, 174, Broadway Madras.

ఆంధ్ర ఇన్ సూరెన్సు కంపెనీ, (లిమిటెడ్) మచిలీపట్నం.
మేనేజింగు డైరెక్టర్ డాక్టరు కె. అహోబలరావుగారు
కార్యదర్శి:- యర్రమల్లి మంగయ్యగారు
గ మ ని ం పు డు
ప్రీమియములు తక్కువ. మితవ్యయము ప్రధానకార్యాలయము
మీ చూపులోనున్నది. సుప్రసిద్ధనాయకులు డైరెక్టరుగానున్నారు.
భీమాపని చురుకుగా జరుగుచున్నది. అన్ని ప్రాంతములనుంచి యేజంట్లు కావ ను.
వివరములకు కార్యదర్శికి వ్రాయవలెను. 2414

Grnd Clearance Sale for Xmas.
Original Price Rs 30. Sale Price Rs. 12.
Only 64 Left in Stock.
The "Pigmy" Gramophone (British Made). 280
This is fitted with a strong reliable and perfect Machanism. Workmans ip unrivalled will produce a beautiful and Melodious tune to any member of audience This Gramophone is ideal for the River, for garden parties and Alfresco Dances; But serves equally for the Salon and Drawing Rooms. Fast and show regulator sound box and metal horn Packed complete in handsome Metal Cabinet case as as illustration price complete with double sided Records well assorted Bands, Ballards. Dances, Musics and needle Box Rs 12 (Twelve) only. Spare Records Rs. 2 (Two) each
THE BRITISH TRADING Co, P. B. No. 1223. G. P. O. MADRAS.

నీలవరము శాలువలు జర్రనీలో తయారు చేయబడినవి.
మిక్కిలి అందముగాను, సన్నగా నుండును. తక్షణమే ఆర్డరును పంపుడు.
6 మా X 8 మా ర్పు 10-0-0. 6 మా X 8 మా అన్నిరంగులలోను గలను 1-కి ర్పు 10-8-0.
కె. ఎస్. ముత్తయ్య కంపెనీ, తిపాలు పెట్టె నెం. 99, మదరాసు. 2382
రొమ హరి డబ్బీ 1-కి రు 0-8-0 వేలకు మందు వెల సీసా 1-కి రు. 0-4-0
ఈ భస్మము నీటిలో కలిపి పట్టించిన రోమములు ఈ నూనెను తలపరాచిన తేలు ఈపి నశించును. చర్మమునకు వెండ్రుకలకుహాని యుండుక వెండ్రుకలు పెరుగును. అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు -బొంబాయి

వైరెక్సు | మలేరియా, ఇతర జ్వరములను
బక్-టియే తక్షణమే కుదుర్చును. దీనిని ఉపయోగించిన రోగులు ఆరోగ్యమును పుష్టిని గలిగియుండుటయే బక గొప్ప యోగ్యతాపత్రిక. ఇందుచేతనే వైరెక్సుకి లెక్కపెట్టుట మీలుకాంత మిక్కిలి అమితముగా విక్రయింపబడుచున్నది.
ఇండేమియు రహస్యములేదు
గయచేసి వ్రాసిన యోగముకూడ తెలుపబడును
బుడ్డి 1 కి ర్పు 0-13-0 మాత్రమే
వి. వి. ఖర్బులతో సహా ర్పు 1-4-0.
1591

అమృతాంజనము

చక్కనిదబ్బితో నహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుశెట్టి వీధి, మద్రాసు లేక, బొంబాయి

రోకాయహరకస్తూరిమాత్రలు

594

విజ్ఞాపన

మహాభాగా 25 సం॥ల నుండి నేను లోకనేత చేయుచుండునంగరి తమకు తెలిసియుండవచ్చును. ప్రతి సం॥రము లక్షలకొలది కుటుంబములు నన్ను చాలా ప్రీతితో ఆపరించుచున్నా. ఇండియావారుమాత్రమే గాక బర్మా, సిలోన్, మలయా, స్ట్రేటు, ఫిజిలాండు, ఇంగ్లాండు మొదలగు విదేశములందుండు వారుగూడ నాతో స్నేహము చేసియున్నారు సాధారణముగా వైద్యులందరూను నన్ను ఆపరించుచున్నారు. సమయము వచ్చి నప్పుడునన్ను మరచుటలేదు నాపేరు (లోకాయహరకస్తూరిమాత్రలు) చంటిపిల్లలు, బాలికలు, పడుచు వారు, ముసలివారు, వారు పీరననేల సమస్త మానవకోటియు నన్ను ప్రేమించుచున్నారు. సమస్త శిశువులు, పకలజ్వరములు, మాంధ్యము, శీతవాతము, ప్రక్కలయిడ్చు, ఆకలిలేకుండుట, మలబద్ధము, జీర్ణించిన భేదము, కడుపునొప్పి, జలుబు, దగ్గు, క్వాసకాసము, పల్లనోప్పి, నడుమునొప్పి, ఇక్షుప్తాయెంజా, క్లేమ, జ్వరములు మొదలగు వ్యాధులకు, గ్రతరవ్యాధులకు అనుపానపత్రికలో నన్ను ప్రకారము వాడిన తప్పక గుణమును. నలు దిక్కులనుండి నన్ను గుఱించి పంపిన యోగ్యతాపత్రికలు వేలవేలు గలవు. ఒకదఫా నాతో స్నేహము చేసిన వారు మరెప్పుడు నన్ను మరచరు.

800 మాత్రలుగల బుడి 1-కి ధర 0-4-0. పోస్టుఖర్చు కరు. 6 బుడ్ల వెల పోస్టుఖర్చుతో రు. 1-8 0. 12 బుడ్ల రు. 2-18-0 25 బుడ్ల రు. 5-8-0 కావలసినవారు ఈ దిగువవిలాసమునకు వ్రాయుదు
ఆయుర్వేదవైద్య పాఠ్యపు వెంకటాచల పండితులు, శ్రీ సీతారావువ వైద్యశాల మైసూరు.

మీ వెంట్రుకలను వెంచుడు.

మీయొక్క శరీరమును ఎటుల పోషించుచుంటిరో అటులనే మీరు మీ వెంట్రుకల విషయములో గూడ ప్రస్తుత శాస్త్రీయమైన పరిశోధన ననుసరించి పోషింపవలెను.

కామినియా నూనె

(రిజిస్టర్డ్)

కామినియా నూనె ప్రసిద్ధికెక్కిన వస్తువులచే కాస్త్రీయముగా తయారుచేయబడినది ఇది శిరోజములు పెంచుటకు గాను మంచినస్తువు ఇది వెంట్రుకలయొక్క మొదళ్లకు కావలసిన సహాయమును చేయుచు పోషించుచుండును. దానిని ఉపయోగించినయెడల యిదివరలో రాలిపోవుచున్న వెంట్రుకలను రాలిపోకుండ కాపాడును, చుండు మొదలగు వానిని తలలో కలుగ నియ్యకుండ కాపాడుటయే గాక, వెంట్రుకలను పట్టువలె, మృదువుగాను, అందముగాను పెంచును. అంతయే గాక ఇది చర్మమును కుళ్లుగాను నుంచి మెదడునకు చల్లదనమును కల్గించి శుభము నిచ్చును ఇన్ని మంచిగుణములు కలిగిన యీ కామినియా నూనె స్త్రీలకు, పురుషులకు, పిల్లలకు రుప్రసాదము దానియొక్క ఆధిక్యమునకుగాను, చెన్నపురి ప్రవర్తనములోను, డిస్టామా ఆఫ్ మెరిట్స్ చెన్నపురిలోను, అహోబాదు ప్రవర్తనములోను బంగారు పతకములను బహు

మతిగా నొసంగిరి ఒక బుడ్డి ధర 1-0-0 ఖర్చులు 0-6-0 ఎక్స్ట్రా 8 బుడ్లు ధర 2-10-0. ఖర్చులు 0-12-0 ఎక్స్ట్రా వై కామినియా నూనె ప్రతినర్తకువద్దను, పట్టణములందును, పల్లెలలోను విక్రయింపబడును లేకున్న సోల్ యెంట్రెస్ - ఆంగ్లో యిండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ 155 జూమ్మామక్కిదు, బొంబాయి అని వ్రాసిన మీకు ఏ సువాసన ద్రవ్యము లేక అత్తరు కావలసియున్న

ఆటోదిల్ బహారుకు వ్రాయుడు.

ఆటోదిల్ బహారు అత్తరు లన్నిటిలోను ఉత్కృష్టమైనది ఇది సువాసనద్రవ్యముగాను, అత్తరుగాను గూడ ఉపయోగపడును. కొన్నిచుక్కలను మీ చేతి కుమారుమీద చల్లినయెడల కమనీయమైన సువాసన అన్నిదిశలను వ్యాపించును ఇది దీనియొక్క ఆధిక్యమునకు కలకత్తా ప్రవర్తనములో బంగారుపతకమును బడసెను
1/2 అవున్సు బుడ్డి ధర రు 2-0-0 | 1 డ్రాం బుడ్డి ధర రు 0-12-0
1/2 అవున్సు బుడ్డి ధర రు 1-4-0 | 2 పి ఖర్చులు ప్రత్యేకము 0-6-0

సోల్ ఎంట్రెస్:— ఆంగ్లో ఇండియన్ డ్రగ్స్ అండ్ కెమికల్ కంపెనీ, 155 జూమ్మామక్కిదు, బొంబాయి.

చేంబరేను

శూలనొప్పి, అతిసార

నివారణ 133

ఇది చాల ముఖ్యము

అహారము జీర్ణము కాకపో

వుటవలనను, దురు నీరును త్రా

గటచేతను లేక గాలి, శీతోష్ణ

స్థితి తటాల మని మారుటవల

నను వైవాధులువచ్చును ప్ర

తియింటను, ప్రతిప్రయాణమున

సంచినందును, సెలవులకు బయ

టి పూరికిపోవువారి ప్రతిపై

యందును తప్పక చేంబరేను

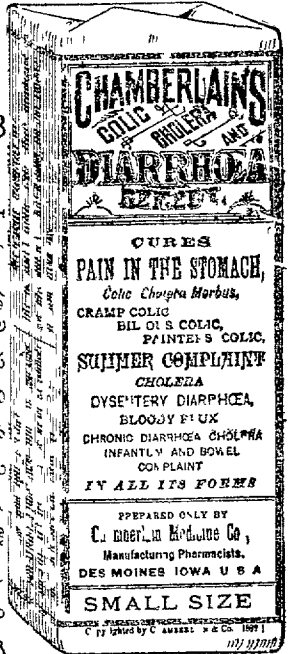
శూలనొప్పి, అతిసార నివారణ

యుండవలెను. గృహమునంద

ప్రయాణములందు అకస్మాత్తు

గా గలుగు వ్యాధులకు వాడతని

దివ్యావధును ప్రతివీటను విక్రయమునకు దొరకును

మాన స్థాల్లా సి నీ మాత్రలు

30 మాత్రలు 0-10-0 (పది అణాలు)

వెలసులభము! (పోస్టుఖర్చులను ప్రత్యేకము) గుణమధికము!

శరీరములో ఉష్ణాధిక్యముచే కలిగిడి వైద్యకాకల

కిమాత్రలు దివ్యావృత్తము అతీర్ణము, అరుచి, అవులించుట,

అగ్నిమాంధ్యము, అతిదాహము, ఎక్కిళ్లు, సర్వాంగముల

యందు బలక్షయము, పిక్కులు, పార్శ్వములు, శిరస్సు,

ప్రేక్ష, అశులు మొదలగువారియందు గలిగిడి నొప్పలను

బోగొట్టి దేహమును మంచి ఆరోగ్యమునకు దెచ్చును.

ఈమాత్రలు మేహవాతనొప్పలను వెంటనే మాన్పును.

ఇందు అనేక ఓషధులు చేరినవి అనుభవముగల ఔషధ

మగుటచేతను పరవహంసక్రియ యని చెప్పవచ్చును.

ఒక్కసారి వాడిచూచిన నిజము తెలియగలదు.

చిరునామా:— (1078)

ఆయుర్వేద వైద్యనిలయం,

పోస్టు నిడుమోలు, ఎలకుర్రు, కృష్ణాజిల్లా

ఆయుర్వేద వైద్యసంగ్రహము

1-భాగము — వ్యాధుల స్వరూపమును, వాటికి

ననుభవోద్ధముగా సులభముగా చేయదగిన 600 యోగ్యము

గల వైద్యగ్రంథము 1-కి రు 1-4-0, పి పి 6-4-0

2-భాగము — శుద్ధులు, భస్మములు, వంటింజులి ఔష

ధములు, ఆనవములు, అరిష్టములు, ద్రావకములు, చూడ్లములు,

మొ॥ 610 యోగములు, అనుభవముగా చేయు పద్ధతులతో

యున్నది (3) 8851 1-కి రు 1-12-0, పి పి 0 6-0

పి 4 వ అంశకో, ఆయుర్వేదసమాజం, పెరిదేపి నెల్లూగుల్లా

ఆయుర్వేద దాషధ రత్నా కరమ్

అపూర్వ అత్యద్భుత గ్రంథము రు 3-0 0

ఆంధ్రభైషజ్యగత్నా వలి రు 2. భస్మప్రకాశిక రు. 1.

ప్రీతిగా వ్రాసిన గ్రంథము 2016

ప్రీతిగా వ్రాసిన గ్రంథము 2016